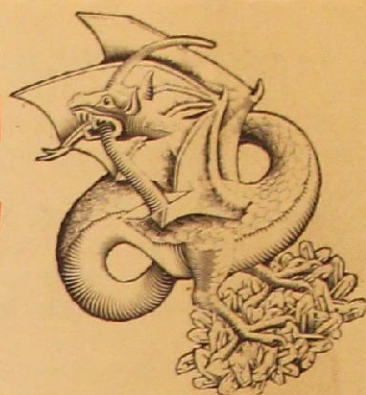

ΟΙ ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΤΗΣ ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΥ

Ο πόλεμος μοιάζει να είναι σαν πυροτέχνημα. Το πρόβλημα είναι ότι εκρήγνυνται όχι στα χέρια αυτών που τα παράγουν και τα διοικούν, αλλά σχεδόν πάντα σε αυτών που παρασύρονται από τη μαγεία τους.

Κάθε προσπάθεια προσέγγισης του Εθνικισμού και του πολέμου, καθώς και των αιτιών που τους γεννούν και τους θρέφουν, εμπεριέχει τον κίνδυνο της αυτοαναίρεσης των γραφόμενων.

Μια αυτοαναίρεση που γεννιέται από τη διπλή φύση των πραγμάτων, και από την «αλλοπρόσαλλη» στάση των ανθρώπων στην αντιμετώπιση των καταστάσεων που τους αφορούν άμεσα και που ως ένα βαθμό τους καθορίζουν. Και βέβαια το «αλλοπρόσαλλο», και σιγά σιγά γοητευτικό δεν αφορά τους έχοντες την εξουσία στα χέρια τους, αλλά τους εκμεταλλεζόμενους αυτού του πλανήτη.

Η νέα διαμορφωμένη κατάσταση μετά την κατάρρευση του λεγόμενου σοσιαλιστικού μπλοκ και την ουσιαστική κυριαρχία των δυτικών (στο επίπεδο σύγκρουσης δύο «ιδίων» κόσμων) αντιλήψεων διακυβέρνησης έκανε να φαίνεται ότι το τέλος της ιστορίας των κοινωνικών διεκδικήσεων είναι κοντά όπως βιάστηκαν εξάλλου να προαναγγείλουν διάφοροι θεωρητικοί της εξουσίας.

Η «κατάρρευση» του «σοσιαλιστικού» πολιτικοοικονομικού μηχανισμού δεν ήταν μόνο αποτέλεσμα του ανελέητου οικονομικού πολέμου των δύο κόσμων. Συνοδευτήκε, ή ακόμα καλύτερα ήταν αποτέλεσμα της σήψης των πολιτιστικών αρχών των ανθρώπων του ανατολικού και δυτικού μπλοκ. Μια σήψη που η αρχή της μπορεί να ανακαλυφθεί στη λογική των κρατικοκαπιταλιστών μπουλσεβίκων των αρχών του αιώνα και των δυτικών φιλελεύθερων καπιταλιστών της ελεύθερης αγοράς. Είναι αποτέλεσμα της εξουσιαστικής λογικής όλων των μαρξιστικών κομμάτων που αγνούμενα να δεχθούν πραγματικά τον άνθρωπο και την ελευθερία του σαν κινητήριο μοχλό της ιστορίας (και κατά συνέπεια να δώσουν βάρος στην ανάπτυξη της ελευθερίας αυτής) επέλεξαν ή πίστεψαν ότι η «δίκαιη» διακυβέρνηση από τους «εκλεκτούς» του λαού θα μπορούσε να αλλάξει τον ρου της ιστορίας. Κάτι βέβαια που όχι μόνο δεν έγινε (αφού εξάλλου δεν θα μπορούσε να γίνει) αλλά καταδίκασε και εκφύλησε ως ένα βαθμό τις ανθρώπινες αξίες και όνειρα, μέσα από τη διαστρεβλωση οραμάτων και αξιών, ή τουλάχιστον τα έκανε να φαίνονται ουτοπικά, μη πραγματοποιήσιμα (ενώ στον δυτικό κόσμο η αρχή της κατανάλωσης για την κατανάλωση, ο αδυσώπητος συναγωνισμός και η προσωπική ανάδειξη με κάθε τρόπο και θυσία, που πρότειναν οι φιλελεύθεροι αστοί έπαιξε τον ίδιο ρόλο). Βέβαια είναι λάθος να ρίχνουμε όλα τα βάρη στους κρατούντες την εξουσία, κλείνοντας τα μάτια στις ευθύνες που βαρύνουν το σύνολο της κοινωνίας. Στον τρόπο δηλαδή που οι λαοί χειρίστηκαν τα προβλήματα που τους τέθηκαν και στην άρνησή τους να περιφρουρήσουν την προσωπική και συνολική ελευθερία τους καθώς και το δικαίωμα στην αυτοοργάνωση και αυτοδιεύθυνση της ζωής τους. Έτσι κάτω από αυτό το πρίσμα θα πρέπει να νοηθεί και η έννοια της πολιτικής σήψης και παρακμής. Η συνειδητή ή ασυνείδητη άρνηση στη συμμετοχή, και η παράδοση της ζωής στα χέρια κάποιων άλλων.

Η άνοδος του φασισμού και του ρατσισμού, οι σφαγές που αυτή τη στιγμή λαμβάνουν χώρα στη Γιουγκοσλαβία και την Αρμενία, η απάθεια και το αίσθημα παραιτήσεως που χαρακτηρίζουν το σύνολο του πληθυσμού, δείχνουν αυτή ακριβώς την προαναφερόμενη κατάρρευση των ανθρώπινων αξιών. Δείχνουν το αδιέξοδο του «δυτικού» και «ανατολικού» ανθρώπου, που αναζητά την μεν ανάδειξη του μέσα από την κυριαρχία του πάνω στους άλλους ανθρώπους την δε ηρεμία και αγαλλίαση μέσα από το ψέμα της θρησκείας και της πνευματικής υποταγής, όταν η εσωτερική του φύση στέκεται απαγορευτική για το πρώτο.

Έτσι η εξήγηση για τα δύο ζητήματα-φαινόμενα που μας απασχολούν, δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στις οικονομικές και κυριαρχικές απαιτήσεις-επιδιώξεις των λίγων κρατούντων την πολιτική-πνευματική διαχείριση της κοινωνίας, αλλά θα πρέπει να επεκταθεί στις δυναμικές που αναπτύσσουν οι εκμεταλλεζόμενοι καθώς ακόμα και στις αδυναμίες που αυτοί έχουν, αφού είναι γνωστό ότι η ιστορία δεν γράφεται μόνο από τη μια μεριά.

Κατά την άποψή μου ο βασικός λόγος ύπαρξης των φαινομένων αυτών είναι η άγνοια που έχει το σύνολο του κόσμου για τα ιστορικά, πολιτικά και πολιτιστικά γεγονόματα. Η άγνοια της πραγματικής κατάστασης των γεγονότων όπως αυτά εξελίσσονται σήμερα, η πολιτιστική διαπαιδαγώγηση όπως αυτή εκφράζεται στην οικογένεια και το σχολείο, στη δουλειά και στη ζωή στην πόλη. Ο φόβος του ανθρώπου στην αποδοχή του διαφορετικού, που συνοδεύεται από την ανυπαρξία σεβασμού της άλλης κουλτούρας και τρόπου ζωής.

Οι αιτίες μπορούν να αναζητηθούν ακόμα στην αξιομείωση των κοινωνικών διεκδικήσεων, και στην ύπαρξη ή όχι ατομικών και συλλογικών οραμάτων καθώς και στα μεγέθη ελευθερίας που απολαμβάνει ο άνθρωπος.

Τέλος (αν και σε δεύτερο επίπεδο κατά την άποψή μου), πρέπει να ληφθούν υπόψη τα τεράστια οικονομικά κέρδη που αποφέρουν οι κάθε λογής πόλεμοι για τους κρατούντες και η σημασία που αυτοί έχουν στον αποπροσανατολισμό των πληθυσμών από τα πραγματικά τους προβλήματα, και στην διατήρηση του σημερινού status.

Τα διαφορετικά πρόσωπα και χαρακτηριστικά που κάθε φορά παρουσιάζονται καθώς αλλάζουμε τόπους και πολιτισμούς, έχουν να κάνουν ακριβώς με αυτό το πράγμα. Την ανάγκη προσαρμογής του φαινομένου στις ιδιαίτερες κοινωνίες που αναπτύσσεται. Στην ψευδοσύνθεση του πληθυσμού και βέβαια στο γεωγραφικό σημείο που αυτές υπάρχουν. Ενώ π.χ. στη Γαλλία και τη Γερμανία ο γεωγραφικός τους χώρος τους στερεί την ύπαρξη εξωτερικών εχθρών και ο εθνικισμός παίρνει το πρόσωπο της εθνικής ανωτερότητας και της καθαρότητας της φυλής, στην Ελλάδα παρούσα του αντιπάλου.

Συνέχεια στη σελίδα 8

Τα γεγονότα του Λος Άντζελες (αλλά και των υπολοίπων πόλεων και περιοχών των ΕΠΑ) σίγουρα έχουν μια ιδιαιτερότητα, αλλιώς δεν θα τα προσέχαμε τόσο πολύ (όπως δηλαδή έγινε με ανάλογο τύπου ταραχές στο Καράκας, το Μπουένος Άϊρες, το Αλγέρι, ή στο περσινό «καλοκαίρι της δυσαρέσκειας» που ταλαιπώρησε αρκετές πόλεις της Γαλλίας). Ίσως αυτή την ιδιαιτερότητα να την αποδίδει με τον καλύτερο τρόπο ένα σκίτσο που είδαμε δημοσιευμένο στο συντηρητικώτατο αμερικάνικο περιοδικό Time, όπου δείχνει τον Μπους κρατώντας ένα FN να τηλεφωνεί από το δρόμο (και ενώ γύρω του γίνεται χαμός) και να λέει: «Εμπρός! Εδώ Νέα Παγκόσμια Τάξη!». Έτσι, και μες με τη σειρά μας, ακολουθώντας τον «συρμό» (δεν υπήρξε περιοδικό του «χώρου» και μη, που να μην είχε αφιέρωμα στο Λος Άντζελες), αποφασίσαμε να γράψουμε κάτι για τα γεγονότα που όντως συγκλόνισαν την Αμερική. Η πρωτοτυπία μας (;) έγκειται στο ότι μαζί με δύο κείμενα συνεργατών μας (ένα που αποτελεί κάτι σαν εισαγωγή και σύνδεση των γεγονότων στην Αμερική με ότι συμβαίνει στον υπόλοιπο κόσμο αλλά και στη χώρα μας, και ένα άλλο που αναφέρεται στο ρόλο της μουσικής ραπ στη συνειδητοποίηση κυρίως του μαύρου πληθυσμού των ΕΠΑ), δημοσιεύουμε μεταφρασμένα (από την Εύη Σαμώλη και τον Βαγγέλ «Φιλόσοφο») και δύο κείμενα που κυκλοφόρησαν λίγο μετά τις ταραχές, σ' ένα φυλλάδιο με τον εύγλωττο τίτλο L.A. Today, tomorrow...the world (σήμερα το Λ.Α., αύριο ο κόσμος). Όπως επίσης στο ότι οι φωτογραφίες που βλέπετε δεν είναι από το Λ.Α.,

αλλά από το Τορόντο, όπου επίσης έγιναν κάποιες (!) φασαρίες. Στο Τορόντο έχουμε την τύχη να βρίσκεται η ανταποκρίτρια μας Dina the only taxioditic, την οποία ευχαριστούμε θερμά για το πλούσιο πράγματι υλικό που μας έστειλε.

Οπωσδήποτε το αφιέρωμά μας είναι ελλιπές και το γνωρίζουμε. Αυτά που συμβαίνουν γενικότερα στην Αμερική (και δεν εννοούμε βεβαίως μόνο τις φασαρίες, αλλά και το πώς οργανώνονται οι άνθρωποι για ν' αντιμετωπίσουν τα καθημερινά προβλήματά τους, για τις πολιτικές τάσεις και αντιλήψεις, για τη σημερινή κατάσταση των κοινωνικών κινημάτων, για τις συμμορίες που προσφέρουν μια ταυτότητα στους νομάδες των αμερικάνικων μητροπόλεων κλπ, κλπ) χρειάζονται πολύ περισσότερες σελίδες και πολύ μεγαλύτερη έρευνα (ίσως το κενό να καλυφθεί εν μέρει από ένα βιβλίο που πρόκειται να κυκλοφορήσει το Σεπτέμβριο από τις εκδόσεις για μια Ελευθεριακή Κουλτούρα, όπου θα υπάρχει εκτεταμένη αναφορά όχι μόνο στα γεγονότα του περασμένου Μάη, αλλά και σε ζητήματα που θίξαμε παραπάνω). Πάντως ελπίζουμε ότι έστω κι έτσι συμβάλλουμε κι εμείς λίγο στην πληροφόρηση ενός κοινού που πολλοί θέλουν να το κάνουν να βλέπει διάφορα γεγονότα με τα γυαλιά του CNN, της Ελευθεροτυπίας ή του Ελεύθερου Τύπου (αδιάφορο ως προς το μηδενικό αποτέλεσμα), ίσως γιατί φοβούνται ότι τελικά το Λος Άντζελες δεν βρίσκεται και τόσο μακριά, μπορεί μάλιστα να είναι ακριβώς έξω από την αυλή τους!

Η σύνταξη του περιοδικού

Αντί Εισαγωγής

Να λοιπόν που τα κουρέλια τραγουδάνε ακόμα και αρχίζουν να λικνίζουν τα κορμιά τους ξανά στους ρυθμούς των επιθυμιών, των ονείρων, της άρνησης σε ότι καταστρέφει το μυαλό και το σώμα τους.

Οι σύγχρονοι ποιητές των δρόμων ανασαίνουν και απαγγέλλουν τους στίχους της ζωής πίσω από το αυτί του γερασμένου αμερικάνικου ονείρου, προκαλώντας ερίγη τρόμου και ανασφάλειας στα καλοζωισμένα και υποχόνδρια τέρατα της αμερικάνικης και παγκόσμιας οικογένειας.

Όλοι αυτοί που καθημερινά ακούνε τις κάθε λογής μαλακίες περί ισοτιμίας, ελευθερίας λόγου και πράξης, αφθονίας και ευημερίας, και από την άλλη βιώνουν στο πετσί τους την πραγματικότητα της πείνας, της εξαθλίωσης, του κοινωνικού περιθωρίου, του πολιτικού και πολιτιστικού αδιεξόδου, της βίας του κράτους και του γκέττο, των ναρκωτικών και της πορνείας, έκαναν τον «πλανητάρχη» Μπους και όλο το συρφετό των διοικητικών και ιδεολογικών υπαλλήλων του, να αναζητήσουν την ασφάλειά τους στη βία των όπλων και του εκστρατευτικού σώματος των αμερικάνων μισοφόρων.

Όταν το θέαμα δεν είναι αρκετό στο να αποχαυνώσει τον κόσμο, όταν οι διαφημίσεις και οι ταμπέλες από νέον δεν είναι ικανές να οβήσουν την πείνα και το κρύο, τότε επεμβαίνει ο στρατός, δημοκρατικός, δικτατορικός, κομμουνιστικός (μικρή σημασία εξάλλου το προσωπείο) πάντα βίαιος και κτηνώδης στην υπηρεσία των αρχόντων αυτού του κόσμου, έτοιμος να φάει και να αφανίσει εχθρούς και φίλους, αρκεί να μην διαταραχθούν οι αρχές και τα αποτελέσματα της κυριαρχίας και της εκμετάλλευσης.

Για όσους δεν το κατάλαβαν, στο Λος Άντζελες έγινε ένας πόλεμος, μια εξέγερση ενάντια στη φτώχεια. Ένας πόλεμος που δεν υστέρησε σε τίποτα απ' αυτόν του κόλπου στο μέγεθος της βίας των κρατούντων, μια επανάσταση που τίποτα δεν είχε να ζηλέψει από τη μεγαλειώδη εξέγερση της Τιεν Αν Μεν, στην αναζήτηση των βασικών δικαιωμάτων στην τροφή, στην ελευθερία της σκέψης, στο τέλος του παλιού κόσμου.

Στο Λ.Α. έγινε ένας πόλεμος ιδιόρρυθμος, ί-

σως-ίσως απολίτικος με τη συνήθη έννοια της λέξης, χωρίς προτάγματα, χωρίς ακόμα προοπτική. Έγινε όμως κάτι που έκανε όλους τους λακέδες που μακάρια χαιρέτιζαν την αρχή της νέας τάξης πραγμάτων και το τέλος της ιστορίας, να συνειδητοποιήσουν ότι το τέλος των κοινωνικών συγκρούσεων αργεί ακόμα να φτάσει, όσο και αν αυτό προσπαθούν να δείξουν - και να πείσουν γι' αυτό - μέσα από τις καλοτυπωμένες ιλλουστράσιόν κωλοφυλλάδες και εκπομπές τους.

Ας αφήσουμε τους αφελείς να πιστεύουν ότι η αιτία της έκρηξης ήταν η αθώωση των μπάτσων βασανιστών από το λευκό δικαστήριο, ή ότι οι φυλετικές διακρίσεις ήταν ο αποκλειστικός παράγοντας έκρηξης των όσων έγιναν.

Αυτοί που δεν έχουν να φάνε διεκδίκησαν αυτά που τους ανήκουν. Με όλη την αγριότητα και τη μανία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αδιαφόρησαν για τα ένοπλα ανθρωποειδή που τους σημάδευαν σε κάθε βήμα τους και έστειλαν ένα υπέροχο μήνυμα-δώρο στο άγαλμα της ελευθερίας, καίγοντας τους φοινοκροτωμένους δρόμους του Μπέρνερλ Χιλς και αδειάζοντας τις απαστράπτουσες βιτρίνες από αυτά που προσορίζονται μόνο για τους λίγους εκλεκτούς. ΚΑΜΜΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΟΣΟ ΚΑΛΟΣΤΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΝ ΕΙΝΑΙ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΙΩΝΙΑ.

Ας αφήσουμε τους αφελείς να πιστεύουν ότι τα γεγονότα ήταν αποκλειστικά η έκφραση της αντίδρασης των μαύρων για όσα καθημερινά υφίστανται. Μαύροι, άσπροι, κόκκινοι, Μεξικάνοι, Πορτορικάνοι, οι απόκληροι των μεγαλουπόλεων, έκαναν σαφές ότι φτηνά τεχνάσματα ηλεκτρονικού πόλεμου στην υπηρεσία της «ελευθερίας» δεν μπορούν να κρύψουν την αθλιότητα του φιλελευθερισμού, της κοινωνίας των 2/3, των φανατισμαγορικών χολιγουντιανών θεαμάτων, των επιβλητικών ουρανοξυστών που εναγώνια προσπαθούν να κρύψουν τη δυσωδία και την αποξένωση των γκέττο.

Οι απόκληροι καίνε τις επίγειες κολάσεις τους, αρνούνται τη σχιζοφρένεια της μητρόπολης και γκρεμίζουν τους τοίχους της φυλακής, σπάζοντας τους τελευταίους δεσμούς με αυτό που τους περιορίζει και τους κάνει πρωταγωνιστές του θεάτρου του παραλόγου μιας καθημερινής τραγωδίας.

Ας αφήσουμε τους αφελείς αριστερούς διανοούμενους να παραπαίουν στην αναζήτηση του παλιού λόγου, στην επανάληψη των εκφράσεων του Μάη του '68, το ιδανικό της επανάστασης, και να εκφράζουν τις διπρόσωπες αμφιβολίες τους για την ποιότητα αυτού που έγινε στο Λ.Α.

Άνθρωποι που από την πρώτη ώρα της γέννησής τους αντιμετωπίζουν τη βία της οικογένειας, που για να επιβιώσουν πουλούν κρακ στις βρωμογειτονιές, που στα 15 χρόνια τους κάνουν τους νταβατζήδες και τις πόρνες έχοντας σαν σύντροφο της ζωής τους το ψυχρό άγγιγμα ενός όπλου, μακριά από κάθε χαρά ζωής, αποκλεισμένοι ακόμα και από τη δυνατότητα να διαβάσουν, δεν μπορούν να εκφράσουν την άρνηση ή τα όνειρά τους διαφορετικά. Καταστρέφουν αυτό που καταστρέφει τη ζωή τους, εκφράζουν τα όνειρα και τις αγωνίες τους μέσα από τη μουσική τους, την ομιλία τους, το ντύσιμό τους, τον τρόπο που περπατούν στους δρόμους.

Το αν εκφράζει τα όνειρα, τις πρακτικές και την πρόταση που εμείς έχουμε διαμορφώσει στο κεφάλι μας για την άλλη κοινωνία, είναι ίσως το λιγότερο που πρέπει να μας απασχολεί.

Το Λ.Α. έδειξε τις πραγματικές συνθήκες του νέου κόσμου που ζούμε, έδειξε το νέο τρόπο που τα ζητήματα ουσίας ξαναμπαινούν στο προσκήνιο (οικονομική ανισότητα, κοινωνικός ρατσισμός, χωροταξία της αθλιότητας, βία και αποξένωση, εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο). Έδωσε μια νέα πνοή στην πίστη ότι οι ονειρώξεις των κάθε μορφής αφεντικών δεν αποτελούν τον δεκάλογο της πίστης και της τυφλής υποταγής.

Μέσα από το αφιέρωμα στα γεγονότα του Λος Άντζελες, θέλουμε να δείξουμε ότι η εκμετάλλευση και η άρνησή της δεν έχουν σύνορα. Οι ίδιες εκρηκτικές καταστάσεις που συγκλόνισαν το Λ.Α. ταράζουν καθημερινά το ευρωπαϊκό στερέωμα. Από την Ισπανία έως την Ελλάδα, από την Ιταλία έως τις σκανδιναβικές χώρες, οι κολασμένοι διεκδικούν και απαιτούν την καταστροφή των τοίχων. Σε ολόκληρη την Ευρώπη καταστολή και οι κοινωνικές ανισότητες, μαζί με τη νεκρανάσταση του φασισμού (που δείχνει το πραγματικό του πρόσωπο καίγοντας, βιάζοντας και ξυλοκοπώντας ότι δεν συμβαδίζει με τα άρεα στάνταρτς του) κινη-

τοποιεί όλους αυτούς που βιώνουν την ολοκλήρωση και το νέο Οργουελιανό κράτος.

Η αμερικάνικη και ευρωπαϊκή πραγματικότητα δεν θα μπορούσε παρά να έχει τον αντικατοπτρισμό της και στην Βαλκάνια Ελλάδα. Το ρόλο των μαύρων καλούνται να παίξουν οι μη ανήκοντες στην Άρεια Ελληνική φυλή (Πομάκοι, γύφτοι κλπ). Οι εξαθλιωμένοι που ζουν από την «ελεημοσύνη» της «κοινωνικής» πρόνοιας και της εκκλησίας, μας θυμίζουν τις ουρές στο Λαύριο και τη Σύρο για μερικές κονοσέρβες κρέας. Οι άνεργοι της Αμερικής και της Ευρώπης είναι οι χιλιάδες αποκλεισμένοι που τράινουν του εκσυγχρονισμού. Το αμερικάνικο Νητρώιτ είναι η ελληνική Κοζάνη, το Μαντούδι. Οι Αλβανοί της ελληνικής κοινωνίας είναι οι Μεξικάνοι και οι Αλγερίνοι της αμερικάνικης ή ευρωπαϊκής ηπείρου. Εξαθλιωμένοι και διωγμένοι από μια χώρα που δεν τους προσφέρει παρά τη μιζέρια και τη φτώχεια, αναζητούν την ευτυχία του «πολιτισμένου» κόσμου στα σκοτεινά δρομάκια μιας πόλης που τους αρνείται τα πάντα και που η μόνη προσφορά της είναι το κνηνητό και η θηριωδία του στρατού και των μπάτσων.

Και τέλος ο πόλεμος. Το χουλό χάπι που προσδοκά να επουλώσει όλες τις πληγές, να αμβλύνει όλες τις αντιθέσεις. Το τελευταίο όπλο στα χέρια των κρατούντων. Το μεγαλύτερο ψέμμα στην υπηρεσία της βαρβαρότητας. Ένα γκροτέσκο που όπως δεν έφερε την ηρεμία στην αμερικάνικη μητρόπολη, έτσι δεν πρόκειται να φέρει τη γαλήνη στην ελληνική κοινωνία.

Στο Μπρίξτον, στη Μασσαλία, στη Νίκαια, στο Βερολίνο, στην Αθήνα, στο Βελιγράδι, στα Σκόπια, στην Άγκυρα, οι κοινωνικές αρνήσεις, οι αντιστάσεις και τα προτάγματα υποσκάπτουν τον πολιτικό, κατασταλτικό και οικονομικό μηχανισμό των αφεντικών.

Το να γίνει η εξέγερση του Λ.Α. η αρχή του τέλους του παλιού κόσμου είναι ένα στοιχείο που αφορά όλους μας. Δεν μπορούμε να προδικάσουμε ότι το όνειρο θα γίνει πραγματικότητα. Δεν μας αφορά εξάλλου κάτι τέτοιο. Εκείνο που ξέρουμε είναι ότι τίποτα δεν έχουμε να χάσουμε...

«Φλογισμένη Μητρόπολη»

Να καεί το Χόλλυγουντ, να καεί!

Η πορεία της ιστορίας της Αμερικής άλλαξε για πάντα. Η απαλλαγή των τεσσάρων λευκών γουρουινών που καταγράφηκαν σε βιντεοταινία να χτυπάνε αλύπητα τον Ρόντνεϊ Κινγκ, πυροδότησε μια από τις μεγαλύτερες και αγριότερες αυθόρμητες εξεγέρσεις στην ιστορία αυτής της χώρας. Η οργή στο ΛΑ που ακολούθησε την αθώωση, έκανε τις εξεγέρσεις στο Γουάτς του '65 να μοιάζουν με πικνίκ, με επιθέσεις στους μπάτσους και σε κυβερνητικά κτίρια καθώς και τον εμπρησμό περισσότερων από 4000 κτιρίων και τη λεηλασία αμέτρητων καταστημάτων. Πάνω από 2000 άνθρωποι τραυματίστηκαν και 49 σκοτώθηκαν (μόνο 7 λευκοί, μην πιστεύετε τις κωλοφυλλάδες), 7 από αυτούς πυροβολήθηκαν από αιμοχαρή γουρουίνια και 3 που πέθαναν στο αυτοκίνητό τους καθώς καταδιώκονταν από τους μπάτσους. Τώρα υπάρχουν πάνω από 1000 ομοσπονδιακοί μπάτσοι, 4000 στρατιώτες και 6000 άντρες της Εθνοφρουράς σε συνδυασμό με τους μπάτσους του ΛΑ και τους ζητάδες της Καλιφόρνια, που διατηρούν την «τάξη» και επιβάλλουν απαγόρευση της κυκλοφορίας από τη δύση του ήλιου ως την ανατολή. Πάνω από 4000 άτομα έχουν συλληφθεί μέχρι τώρα και το Ανώτατο Δικαστήριο της Καλιφόρνια διέταξε την κράτηση πάνω από το όριο των 48 ωρών όσων συνελλάφθησαν κατά τη διάρκεια των επεισοδίων, έστω αν δεν τους έχουν απαγγελλεί κατηγορίες.

Αυτό δεν είναι ένα μεμονωμένο περιστατικό που έγινε στο ΛΑ. Κατά μήκος όλης της χώρας έγιναν αυθόρμητα ξεσπάσματα εξεγέρσεων και βίας στις γειτονιές των κέντρων των πόλεων. Επίσης δεν είναι μόνο ένα θέμα των μαύρων αλλά και της εργατικής τάξης, ανθρώπων δηλαδή που προέρχονται από όλες τις διαφορετικές εθνικότητες και αντιτιθενται ενάντια σ' ένα σύστημα που κλέβει τους φτωχούς και εγκαθιδρύει το καθημερινό ρατσισμό που μας κρατάει όλους χωρισμένους. Οι μαύροι στην Αμερική, μετά από 125 χρόνια αυτο-αποκαλούμενης χειραφέτησης, είναι ακόμα πολύ μακριά από το να τους μεταχειρίζονται ως ίσους. Αφού η μαύρη κοινότητα έχει το μεγαλύτερο ποσοστό τον πληθυσμό της κάτω από το όριο φτώχειας, στη φυλακή και πολύ συχνά να κακοποιείται από ένα ρατσιστικό σύστημα, δεν είναι περίεργο ότι είναι η πιο εξαγριωμένη και στέκεται στην πρώτη γραμμή του μετώπου αντεπίθεσης. Πέρσι ήταν η Ουάσινγκτον, τώρα η Φωτιά έχει ανάψει σ' όλη τη χώρα. Από το νοτιοκεντρικό ΛΑ, μέχρι το Μπέβερλι Χιλς, στο Σαν Φραντσκο, την Ατλάντα και πιο πέρα, γίνεται πόλεμος στους δρόμους και μάλιστα τέτοιος που δεν θα τελειώσει με την στρατιωτική κατοχή και το στρατιωτικό νόμο.

Η βία στο ΛΑ ξέσπασε αμέσως μετά την ανακοίνωση της αθωωτικής απόφασης από λευκούς ενόρκους. Έξω από το δικαστήριο, οι μπάτσοι γιουχάρωναν από άγρια πλήθη που πέταγαν πέτρες καθώς έφευγαν. Ενώ έπεφτε η νύχτα, άγρια πλήθη επιτέθηκαν σε αστυνομικά τμήματα και κυβερνητικά κτίρια στο ΛΑ. Και μετά σε 24 ώρες είχε εξελιχτεί σε ολοκληρωμένη εξέγερση. Άγρια πλήθη επιτέθηκαν στις γραμμές των μπάτσων φωνάζοντας: «Μερικά γουρουίνια θα πεθάνουν απόψε». Οι μπάτσοι τοακίστηκαν ολοκληρωτικά από τους εξεγερμένους που επιτέθηκαν επίσης στον τύπο και στους πυροσβέστες που προσπαθούσαν να οβήσουν τις φωτιές που έκαιγαν συνέχεια τις τρεις πρώτες ημέρες. Η γρήγορη εξέλιξη των γεγονότων δείχνει ξεκάθαρα την εκρηκτική κατάσταση πίσω από την παρακμή των κέντρων των πόλεων κατά μήκος της χώρας.

Οι φτωχογειτονιές που βρίσκονται πιο κοντά στο κέντρο της πόλης έχουν γίνει στόχοι μερικών από τις σκληρότερες επιθέσεις κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών. Οι περισσότερες από αυτές τις περιοχές χτίστηκαν γύρω από μεγάλα εργοστάσια που στη συνέχεια μεταφέρθηκαν μακριά από τις πόλεις, στα προάστια και στις ξένες χώρες, λόγω των χαμηλών φόρων και μισθών. Το νοτιοκεντρικό ΛΑ ήταν κάποτε το κέντρο της βιομηχανικής παραγωγής, μέχρι που τα αφεντικά αποφάσισαν ότι τα εργοστάσια είχαν χάσει την κερδοφόρα απόδοσή τους. Οι μισθοί σ' αυτές τις περιοχές της απο-βιομηχανποιημένης ζώνης μειώνονται σταθερά ενώ οι συνεταιρισμοί βγάζουν τεράστια κέρδη και τα στελέχη των εταιριών έχουν εξωφρενικές αυξήσεις εσόδων. Η Τζένεραλ Μότορς μόλις ανακοίνωσε στους μετόχους της τα πρώτα κέρδη της μετά από διάστημα δύο χρόνων, χάριν ενός δραστηκού σχεδίου που στόχευε στην αποφορά κέρδους. Απόλυση χιλιάδων μονίμων που προέρχονταν από τις περιοχές των κέντρων των αμερικανικών πόλεων και μεταφορά της παραγωγής σε εργάτες από τον Τρίτο Κόσμο, όπου ο συνδικαλισμός είναι παράνομος ή ανύπαρκτος, οι μισθοί πολύ χαμηλότεροι και περιβαλλοντολογικός έλεγχος δεν γίνεται.

Οι μεγάλοι συνεταιρισμοί κάνουν πόλεμο ενάντια στους εργάτες ενώ η κυβέρνηση κάνει μαζικές περικοπές των κοινωνικών παροχών. Κι όμως όλο και περισσότεροι άνθρωποι πέφτουν κάτω από το όριο φτώχειας, ο μαύρος πληθυσμός της Αμερικής δέχεται τα σκληρότερα χτυπήματα. Η ιστορία έχει δείξει ότι οι μαύροι σαν λαός έχουν κατασταλεί στις προσπάθειές τους να κερδίσουν την ισότητα. Το γεγονός είναι ότι το σύστημα δεν

μπορεί να σταθεί χωρίς την επιβολή της εξουσίας πάνω στην πλειοψηφία από μια προνομιακή τάξη. Αυτό είναι ένα ταξικό σύστημα και στην Αμερική η άρχουσα τάξη αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από λίγες λευκές πλούσιες οικογένειες. Στο σύνολό τους, οι μαύροι έχουν ένα πολύ καλύτερο μέσο εισόδημα από τους λευκούς. Δεν μπορεί να γίνει λάθος σχετικά μ' αυτό. Η πάλι των τάξεων στις ΗΠΑ πρόκειται ακόμα να γίνει πύλη των φυλών, καθώς και πόλεμος των φυλών και πόλεμος ενάντια στους θεσμούς και στο φανατισμό που κινεί τον τροχό της εκμετάλλευσης.

Αναρχία, Χάος, Βία: Μπαράο!

Τα γεγονότα στο Λος Άντζελες και σε όλη τη χώρα, είναι μάλλον το αποτέλεσμα της ρατσιστικής αμερικανικής κουλτούρας, παρά της διεστραμμένης επίθεσης μιας ντυσίνας λευκών γουρουινών. Η αθώωση στη τεσσάρων μπάτσων που κατηγορούνταν για τον ξυλοδαρμό του Ρόντνεϊ Κινγκ, ήταν ο πυροκροτητής που πυροδότησε τη βόμβα, η οποία ανέμενε υπομονετικά κάτω από τους εδράκους του ΛΑ, από τον καιρό των ταραχών του Γουάτς το 1965. Δεν αποτελεί έκπληξη το ότι εξεράγησαν οι μεγάλες πόλεις της χώρας αυτή την εβδομάδα. Αυτό που εκπλήσσει είναι ότι μερικές δεν εξεράγησαν.

Ένα πράγμα είναι πλήρως εξακριβωμένο σχετικά μ' αυτές τις ταραχές: τα δημοσιεύματα του εθνικού τύπου λένε εντελώς μαλακίες. Όλες οι αναφορές των μέσων ενημέρωσης γι' αυτές τις ταραχές, εξαντλήθηκαν στις βιαιότητες και τις καταστροφές (δεν είναι άξιο απορίας γιατί οι διαδηλωτές επιτέθηκαν σε δημοσιογράφους). Η συζήτηση για τις ριζικές αιτίες των ταραχών όπως η φτώχεια, η ρατσιστική βία από τη μεριά των κράτους και το οικονομικό χάος του συστήματος που αφήνει ανέργους το 40% των μαύρων στο νότιο και κεντρικό ΛΑ, πρακτικά δεν υφίσταται στον τύπο.

Γιατί συμβαίνει κάτι τέτοιο; Ας είμαστε ειλικρινείς. Ο τύπος επικεντρώνεται στις βιαιότητες γιατί ο στόχος είναι οι λευκοί. Ας δούμε τη φωτογραφία με τους τρεις μαύρους από την Ατλάντα να χτυπάνε έναν λευκό επιχειρηματία. Πέρα από τις χιλιάδες φωτογραφίες πράξεις βίας, λεηλασίας και εμπρησμών που συνέβησαν παντού γιατί πιστεύετε ότι αυτή η φωτογραφία επιλέχθηκε και παρουσιάστηκε από τον τύπο όλου του κόσμου; Σε μας είναι αρκετά ξεκάθαρο: είναι μια προειδοποίηση προς την αμερικανική λευκή μεσαία τάξη. «Δεξέτε πόσο βίαιες και επικίνδυνες είναι αυτές οι διαδηλώσεις των μαύρων. Δεσφίστε να κάνουν στο ΔΙΚΟ σας είδος, δέξτε τι μπορούν να κάνουν σε ΣΕΝΑ αν μπορέσουν, δεξ σε ποιά πλευρά είναι καλύτερο ν' ανήκεις εάν θέλεις να

ΟΡΓΙΟ ΤΑΡΑΧΩΝ: Μια πορεία με περισσότερα από χίλια άτομα, εξελίχθηκε σε άγρια εξέγερση χθες. Δεξιά δύο αστυνομικοί βασίζουν χειροπέδες σ' έναν μαύρο, ενώ αριστερά, δύο άλλοι συλλαμβάνουν έναν λευκό λίγο νεώτερο. Από την εφημερίδα The Toronto Star της 5 Μάη 1992.

διατηρήσεις το άνετο αμερικανικό όνειρό σου». Ο τύπος είναι το μαύρο δόλωμα των λευκών. Μια τακτική φόβου ώστε οι λευκοί να καταδικάσουν τη βία, ακόμη και αν συμφωνούν ότι η ετυμηγορία στην υπόθεση Κινγκ ήταν άδικη.

Οι λευκοί πρέπει να καταλάβουν ότι η βία που στρέφεται εναντίον τους σ' αυτές τις ταραχές είναι δυστυχώς αναπόφευκτη, είναι τρομακτική αλλά τελικά δίκαιη. Πρέπει να καταλάβουμε ότι αυτά που υφίστανται οι έγχρωμοι σ' αυτή τη χώρα δικαιολογούν απόλυτα οποιοδήποτε τρόπο αντίστασης επιλέξουν, ακόμη και αν έρχεται σε σύγκρουση με μερικούς από «μας» (το «μας» εννοεί τους λευκούς, αδιάφορο αν είναι ρατσιστές ή αντιρατσιστές). Μερικά από τα θύματα των «υπερβολών» των εξεγερμένων μπορεί να είναι καλά άτομα, ακτιβιστές, καλοί φίλοι ή εραστές, αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να ρίχνουμε τις ευθύνες εκεί που ανήκουν: όχι στους Μαύρους αλλά σ' αυτό καθ' αυτό το λευκό, ρατσιστικό, καπιταλιστικό σύστημα. Στην τυφλή οργή τους οι εξεγερμένοι άνθρωποι δεν θα σταματήσουν για να ρωτήσουν τις ταξικές σου αναφορές ή τις απόψεις σου για τον ρατσισμό: εάν είσαι λευκός είσαι στόχος. Αυτό έπρεπε να το περιμένουμε. Δεν είναι ασέλι, αλλά είναι αναμενόμενο. Ο μόνος λόγος που το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας ήταν προδιαθετημένο αρνητικά απέναντι σ' αυτές τις βιαιότητες, είναι γιατί αυτές συνβέβαιαν σε λευκούς (αλλά θυμηθείτε, μόνο εφτά απ' όσους σκοτώθηκαν ήταν λευκοί). Όμως άνθρωποι σε περιοχές όπως το νότιο ΛΑ ζουν με τη βία κάθε γαμημένη μέρα μόνο όταν αυτή η βία αγγίζει τους λευκούς είναι που οι άνθρωποι (οι λευκοί) αρχίζουν να ενδιαφέρονται.

Όσο και αν είναι δικαιολογημένη (ακόμη και αναγκαία) η βία των εξεγερμένων, πρέπει να θυμόμαστε ότι πέραν όσων λένε τα μέσα ενημέρωσης ξανά και ξανά, η βία δεν είναι η ουσία. Η ουσία είναι ότι οι μαύροι σ' ολόκληρη τη χώρα κάνουν αυτό που πάντα έπρεπε να κάνουν στην Αμερική. Αγνοούνται για τα δικαιώματά τους. Αντίσταση, ελευθερία και αυτοκαθορισμός: τα ιδανικά που οδήγησαν τους μαύρους εδώ και 400 χρόνια, επανεμφανίστηκαν αυτή την άνοιξη, σε πιο έντονη μορφή. Δεν πρέπει παρακαλούμε ή να ζητούμε να σταματήσουν αυτές οι ενέργειες, πρέπει να πανηγίζουμε.

Και πραγματικά το γιορτάζουν στο ΛΑ. Μέσα από τις τρομακτικές αναφορές λεηλασιών και βίας, ο τύπος αποκάλυψε τη γιορταστική ατμόσφαιρα που περιέβαλε το μεγαλύτερο μέρος των ταραχών. Για πολλούς ανθρώπους οι ταραχές και οι λεηλασίες δεν είναι τόσο εξεγέρσεις που εμπύλησε η οργή των μη κατεχόντων, αλλά γιορτές των αδυνάτων. Ένας παρατηρητής στο ΛΑ εξηγεί: «Αυτοί οι άνθρωποι δεν μοιάζουν με λεηλάτες. Μάλλον μοιάζουν με νικητές κάποιου σώου». Μια

γυναίκα φώναζε χαρούμενη καθώς μετέφερε μια αγκαλιά ρούχα από ένα λεηλατημένο κατάστημα: «Αυτή είναι καλή αγορά! Καλή αγορά!». Ένας νεώτερος απλά σημείωσε ότι κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών ενάντια στον πόλεμο του Κόλπου, περιπτώσεις μεθυσμένων ή μαστουρωμένων ήταν η εξαίρεση, αλλά «χθες τη νύχτα ήταν ο κανόνας». «Πάρτε για το δικαίωμά σου να αγωνίζεσαι!»

Όμως μετά από κάθε πάρτυ φθάνει η ώρα του συμμαζέματος, και οι μαύροι των κοινοτήτων του νότιου-κεντρικού ΛΑ είναι έτοιμοι ν' αρχίσουν το συμμαζέμα όταν έρθει η ώρα. Οι άνθρωποι άρχισαν ήδη να συζητούν για την ανοικοδόμηση των γειτονιών τους μετά τις ταραχές. Μια μαύρη γυναίκα έλεγε, δείχνοντας μια σειρά πυροπολημένα καταστήματα, σ' έναν νεώτερο: «Κοίτα αυτά τα μαγαζιά, θα γίνουν τόσοσσο ωραία. Πρόκειται όλα να γίνουν επιχειρήσεις μαύρων. Αυτό εδώ θα είναι το δικό της μαγαζί ομορφιάς [δείχνοντας μια φίλη της], εκείνο εκεί θα είναι το δικό της μαγαζί ρούχων [δείχνοντας μιαν άλλη φίλη της], το δε δικό μου είναι εκεί κάτω. Θα γίνει όμορφο, θα δείτε». Ο Μπακούνιν είχε δίκιο, η παρόρμηση για καταστροφή είναι μια δημιουργική παρόρμηση, και μερικές φορές για να χτίσεις πρέπει πρώτα να καταστρέψεις. Στην περίπτωση του χρόνια σήπτοντος αμερικανικού συστήματος από τις αρρώστειες του ρατσισμού, του σεξισμού, της ξενοφοβίας και της τυραννίας της κυρίαρχης τάξης, η αναγκαία καταστροφή είναι πιθανόν ολική.

Οι επιδρομές σε πολλές ασιατικές επιχειρήσεις από μερικούς Μαύρους στο ΛΑ δείχνουν ότι οι αιτίες των ταραχών δεν είναι μόνο το μαύρο και το άσπρο — κυριολεκτικά και μεταφορικά. Οι ιστοί της εξουσίας που καταπιέζουν τους έγχρωμους, τις γυναίκες, τους ομοφυλόφιλους και τους φτωχούς είναι σύνθετοι, πολύπλοκοι και αλληλοεπηρεάζονται τρομερά, έτσι ώστε συχνά να μας οδηγούν στο να επιτεθούμε σ' αυτούς που θα έπρεπε να συνεργαζόμαστε. Όλοι γνωρίζουμε ποιός είναι άμεσα υπεύθυνος για τους μπάτσους στους δρόμους και για τους μπάτσους μέσα στο κεφάλι μας, που αστυνομεύουν τις ενέργειες μας και μας επιβάλλουν να αστυνομεύουμε τους ίδιους τους εαυτούς μας: το καπιταλιστικό σύστημα των λευκών. Ωστόσο, όταν η οργή μας ξεσπά, ο Υπεύθυνος Άνθρωπος δεν είναι δυνατόν να βρεθεί ποτέ. Παρόλα αυτά, αυτοί που βλέπουμε είναι οι γείτονες μας — απ' όλες τις κουλτούρες και εθνότητες — άνθρωποι με τους οποίους μπορεί να έχουμε προσωπικές διαφορές, άνθρωποι με τους οποίους παραδοσιακά χτυπιόμαστε, άνθρωποι που ίσως να μην τους συμπαθούμε. Ζουν μαζί μας, τους βλέπουμε καθημερινά. Ο Υπεύθυνος

δεν μπορεί να βρεθεί πουθενά, αλλά όταν η πολιτική του οδηγεί σε κατάφωρες αδικίες που επιβάλλουν μια μαζική-συλλογική απάντηση, αισθανόμαστε την ανάγκη να χτυπήσουμε, κι έτσι χτυπάμε αυτούς που βλέπουμε πρώτους - κορεάτικες επιχειρήσεις, γυναίκες, λευκούς εργάτες κλπ.

Δεν ωφελεί να αρνηθούμε την ύπαρξη βίας ενάντια σ' αυτούς με τους οποίους θα έπρεπε να είμαστε αλληλέγγυοι, πρέπει όμως να τοποθετήσουμε αυτή τη βία στο πραγματικό της ιστορικό και δομικό περιβάλλον. Οι μαύροι καταπιέζονται παντού και πάντα σ' αυτή τη χώρα. Το να τους κατηγορούμε όταν αντιδρούν και αντεπιδίδονται ή όταν χτυπούν «λάθος» στόχους, δεν είναι η απάντηση.

Οι λευκοί ριζοσπάστες δεν έχουν τίποτα να πουν στους μαύρους αυτής της χώρας: τους έχουμε αδικήσει, καπελώσει και αποκλείσει τόσο όσο και κάθε άλλη λευκή ομάδα. Οι έγχρωμοι δεν έχουν λόγο να κάθονται και να μας ακούν, γιατί δεν τους έχουμε δώσει εμείς λόγο για κάτι τέτοιο. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να μιλάμε στους λευκούς για το ρατσισμό, να μην τον ανεχόμαστε σε οποιαδήποτε μορφή παρουσιάζεται, να κάνουμε τις συνδέσεις μεταξύ ρατσισμού, σεξισμού και της κυβερνώσας ελίτ και να προσφέρουμε στους έγχρωμους ανθρώπους την υποστήριξη μας και την αλληλεγγύη μας.

Επίκειται ένα καλοκαίρι ξεκαθαρίσματος λογαριασμών στις ΗΠΑ. Μια νέα πάλη έχει αρχίσει. Ελπίζουμε αυτός ο αγώνας να συμπεριλάβει γυναίκες, ομοφυλόφιλους, τις κατώτερες τάξεις και όλους τους εγχρώμους. Χρειάζεται να κάνουμε ότι μπορούμε για να εξασφαλίσουμε ότι όλοι οι καταπιεσμένοι άνθρωποι θα συμπεριληφθούν σ' αυτόν τον αγώνα, που μάλλον δεν θα σταματήσει στις ταραχές του Ρόννεϊ Κινγκ. Ωστόσο δεν πρέπει να ενεργήσουμε σαν καθοδηγητές, αλλά σαν σύντροφοι. Θα είναι ένα μακρύ, ζεστό καλοκαίρι για τους Αμερικανούς. Κυρίως όμως για τους μαύρους που έχουν το κουράγιο να πολεμήσουν ενάντια στη ρατσιστική Αμερική.

Rap, η μουσική της αντίστασης στη δεκαετία του '90

Αφροαμερικάνοι. Μερικά χρόνια μετά τη σταδιακή κατάκτηση της αμερικάνικης ηπείρου, αρχίζουν να εισρέουν στα νέα εδάφη, χιλιάδες Αφρικανοί που θα χρησιμοποιούνται ως δούλοι-εργάτες στα ορυχεία και τις καλλιέργειες. Οι ντόπιοι Αμερικάνοι είχαν αποδειχθεί αναποτελεσματικοί. Και οι Ισπανοί, Πορτογάλλοι, Αγγλογάλλοι είχαν μεγάλη πείρα στο δουλεμπόριο.

Οι Αφροαμερικάνοι κοιτάζουν μαζί τους και τα ήθη/έθιμά τους. Ο χριστιανισμός διεισδύει σ'

Νότου κι έτσι μόνο μετά το 1924 κινούνται προς το βιομηχανικό Βορρά. Έχουν «χάσει το τρένο». Αν σ' αυτό το γεγονός προσθέσουμε και μια σειρά από γνωστές μειωτικές «δόξες» για τους συγκεκριμένους πληθυσμούς (λόγο δερματικού χρώματος), καταλαβαίνουμε γιατί οι μαύροι πληθυσμοί - μαζί με τους αντίστοιχους Ινδιάνικους, Chicapos και Πορτορικανικούς - αποτελούν πολίτες κατώτερης κατηγορίας: κοινωνικής, οικονομικής και (κατά το ακαδημαϊκά πιστεύω μέχρι πρόσφατα) πολιτιστικής.

Ξαναγυρίζοντας στην κληρονομιά των Αφροαμερικανών, παρατηρούμε ότι τη πλέον σημαντική θέση σ' αυτή κατέχει η μουσική. Μια μουσική, στην οποία κυριαρχεί ο ρυθμός, αυτό που σήμερα αποκαλούμε beat.

Σιγά-σιγά, ανάμεσα είτε στους μαύρους αστικούς πληθυσμούς (Βορράς), είτε στους αντίστοιχους αγροτικούς πληθυσμούς (Νότος), γεννιέται ένα νέο είδος μουσικής, κύρια ρυθμικό, ένα είδος αφροαμερικανικό. Το τελευταίο επιδέχεται πλήθος ονομάτων και αναλύσεων. Άλλοι το λένε jazz, άλλοι blues. Όπως και νάχει είναι κάτι που βγαίνει από τη μαύρη ψυχή - ψυχή που αισθάνεται μειονεκτική, «ριγμένη», κατώτερη².

Με την αύξηση της σπουδαιότητας των Μ.Μ.Ε., η μαύρη μουσική περνά στο ευρύ κοινό, γίνεται η πλέον λαϊκή, δημοφιλής (popular)³. Λίγο πριν τον πόλεμο και φυσικά αμέσως μετά, με τη βοήθεια του κινηματογράφου, κι έπειτα της τηλεόρασης, οι μαύροι καλλιτέχνες μπαίνουν σε άπειρα στίγια και άπειρα μυαλά. Ο κατεξοχήν επιτυχημένος μαύρος είναι ο καλλιτέχνης-μαύρος (ο L. Armstrong ή η B. Holiday, ο N.K. Cole ή το γκρουπ της Motown).

Για να μην τα πολυλογούμε οι δεκαετίες του '50, '60, '70, φέρνουν τους μαύρους καλλιτέχνες στο προσκήνιο. Νέα είδη γεννιούνται και oh la la νοοί και γαλακτοτροφοί τους είναι οι μαύροι.

Ο Chuck Berry και ο Little Richard για το rock. Γεννιέται η Soul και αρθρώνεται στη δεκαετία του '60. Στη δεκαετία του '70 είναι η νέα θεά που φτάνει στις δικές της ακρότητες: disco. Καταιγιστικό beat, χορός μέχρις αισχάτων, ακραίες παρουσίες στο ντύσιμο και το φέρεσιμο.

Βέβαια, στα πλαίσια της σκληρής μουσικής βιομηχανίας τίποτα δεν είναι αιώνιο. Κι αυτό γιατί το κοινό πρέπει πάντα να δέχεται νέα μηνύματα. Να πιστεύει πως το τάδε προϊόν είναι νέο και αξίζει να βιαστεί να το πάρει. Πριν καλά καλά οι disco κατακάτσουν στα ράφια με τις προσφορές του ενός δολλαρίου, ένα νέο στυλ εισβάλλει στο προσκήνιο. Το λένε hip-hop⁴. Κι εδώ είναι ο παραγωγός που γνωρίζει το κομπιούτερ - και δεν πα' νάναι και κακός ή άσχετος μουσικός - και ο dj που μξάρει στο βασικό ρυθμικό μέρος samples

περνούν μηνύματα μέσα από τη μουσική τους, ίσως λίγο αφελή, σίγουρα όμως μέσα στην παράδοση του (Say It Loud) I'm Black And Proud, του «ύμνου του παππού James Brown.

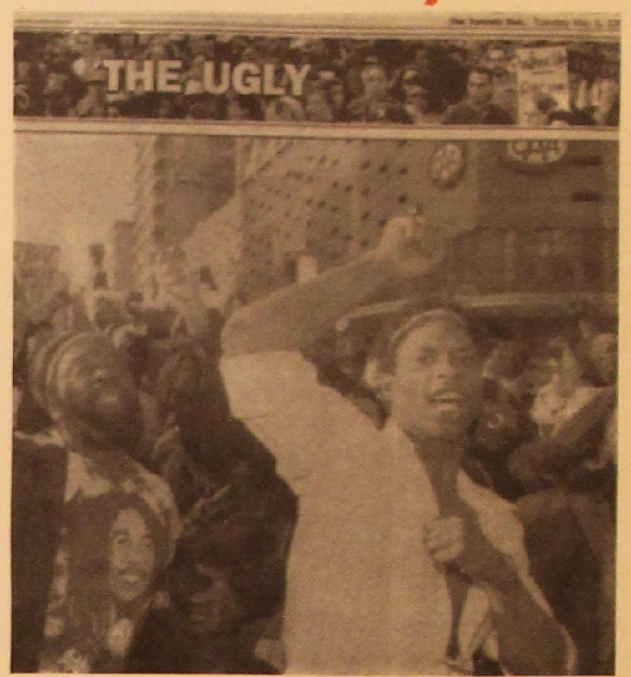
Πριν προχωρήσουμε όνως στο νέο ιδίωμα αξίζει να δούμε τους ίδιους τους δέκτες του. Τους νέους μαύρους, έγχρωμους και γιατί όχι λευκούς.

Απ' τα τέλη της δεκαετίας του '50 αρχίζει να ανδρώνεται το κίνημα των μαύρων που εκφράζεται κυρίως από δύο τάσεις. Την πρώτη με κεφαλή τον φυλερηνικό πάστορα Μ.Α.Κινγκ («Η μη-βία είναι ένα δυνατό όπλο. Είναι ένα μοναδικό όπλο στην ανθρώπινη ιστορία, που κόβει χωρίς να τραυματίζει και εξευγενίζει τον άνθρωπο που την ασκεί. Είναι ένα σπαθί που θεραπεύει»⁵), χαρακτηρίζει η μη-βία και γενικά η τάση για διαπραγματεύσεις με τη λευκή εξουσία. Τη δεύτερη τάση, αυτή με εκφραστές κυρίως τους Μαύρους Μουσουλμάνους του Ελιγιά Μουχάμαντ και βέβαια του Μάλκομ Χ., τη χαρακτηρίζει ένας ριζοσπαστισμός και μία ανοικτή ρήξη με το καθεστώς των λευκών⁶. Οι ίδιοι νέοι των γκέττο και της φυλακής, θα εμπνεύσουν τους Μαύρους Πάνθηρες και κυρίως ο Μάλκομ Χ. θα γίνει ο πνευματικός τους πατέρας⁷. Μοιραία οι Μαύροι Πάνθηρες θα γίνουν ο στρατός των γκέττο, οι ήρωες και προστάτες τους. Ο μύθος τους θα απλωθεί στο χρόνο. Οι πράξεις και η πολιτική τους θα γίνονται σημεία αναφοράς για κάθε μαύρο που «ψάχνει» να βγει από το τούνελ⁸.

Με την καταστολή που θα επακολουθήσει μετά το «τέλος» του κινήματος του '60, ο έγχρωμος πληθυσμός των ΕΠΑ θα περάσει σε θέση άμυνας με περιοδικά ξεσπάσματα, που οι Curcio-Franceschini θα τα έλεγαν - και τα είπαν - καθαρήριες φωτιές, ευκαιρίες «ξεδόματος»⁹. Κάτι τέτοιο ήταν το black out της Νέας Υόρκης του 1977, και οι πρόσφατες ταραχές που απλώθηκαν από την Καλιφόρνια σε όλες τις ΕΠΑ¹⁰.

Το ραπ λοιπόν ανδρώνεται στο περιβάλλον της περιβάλλον της περιόδου του Ρήγκαν. Οικονομικό στρίμωγμα, καταπίεση των εγχρώμων πληθυσμών, ανεργία, έλλειψη στέγης¹¹. Είναι η χειρότερη εποχή.

Με πάτημα στα μουσικά διδάγματα του hip-hop το ραπ απλώνεται παντού. Όμως τι είναι ραπ; Ή καλύτερα τι δεν είναι ραπ. Το ραπ δεν αποκλειστικά μαύρο, μια και υπάρχουν γκρουπς σαν τους 3rd Bass (λευκοί), Urban Dance Squad (Μαύροι, λευκοί, ασιατές), δεν είναι προϊόν αποκλειστικά των γκέττο (μια και απλώνεται σε όλες τις ΕΠΑ, πολλά ευρωπαϊκά κράτη και βέβαια Αγγλία). Ότι και να είναι, οι καλλιτέχνες του ραπ γνωρίζουν την επιτυχία, ξανοίγονται πέρα από το μαύρο κοινό, πουλάνε εκατομμύρια δίσκους.

μια βόμβα. Μιλά για το γκέττο σαν οικονομική φυλακή, στην κατοχή και εκμετάλλευση των λευκών...»¹². Πολλά νέα παιδιά στέλνουν γραμμάτα στους Public Enemy, ρωτώντας τους για βιβλία μαύρης ιστορίας. Το γκρουπ γίνεται γραφείο πληροφοριών. Παρόλα αυτά δηλώνει ότι πολεμάει το κακό και όχι τους λευκούς. «Δεν είναι θέμα χρώματος. Είσαι ή καλός ή κακός και αυτό τραβά πέρα από το χρώμα του δέρματος. Θεωρητικά όλοι θα έπρεπε να ζούμε μαζί, να δουλεύουμε μαζί. Όμως απ' τη στιγμή που οι λευκοί μένουν προσκολλημένοι σε μια Ευρω-κεντρική λογική, μας κόβουν κάθε ευκαιρία. Πρέπει να περάσουμε στην άμυνα»¹³.

Σαν γνήσια παιδιά του δρόμου εκφράζουν ένα σκληρό-παζλ, αποτελούμενο από συμμορίες-αλήθεια πως θα λύσουν οι νεαροί μαύροι την ανάγκη για ένταξη σε κάποια ομάδα-drugs¹⁴, μπάτσους και καταστολή, no future. Οι NWA ονομάζουν το πρώτο τους άλμπουμ Straight Outta Compton, όπου Compton είναι η περιοχή των μαύρων στο κεντρικό Λ.Α. Τα χιτς του άλμπουμ λέγονται Fuck the Police, Gangsta Gangsta. Ο Easy E των Ν.Β.Α. λέει (στο Spin) ότι δεν δίνει δεκάρα για τον Μαντέλα και ο Dr. Dre προσθέτει¹⁵: «Λευτεριά στη Ν. Αφρική, ωραία, εφ' όσον κάποιος κάνει κάτι. Όμως απ' όσο βλέπω, τίποτα δεν γίνεται. Τώρα, αν ζεις στο Λ.Α., έχεις να προσέχεις το δικό σου σκατό. Αν έχεις να πληρώσεις 50\$ για έξοδα και έχεις μόνο 20\$ ποίν να βοηθήσεις πρώτα, τον ευατό σου, ή το γείτονα;». Και φυσικά μετά τα γεγονότα του Λ.Α., οι Ν.Β.Α. συλλαμβάνονται ως «υποκινητές εξέγερσης» από 80 (!) ένοπλους αστυνομικούς. «Το ραπ προειδοποίησε τους Μπους, τους Ρήγκαν, όλους τους πολιτικούς. Αν άκουγαν απλά μερικές ραπ κασέτες και τις ανέλυναν, θα καταλάβαιναν τις μας κάνει να νευριάζουμε»¹⁶, λέει ο Luther Campbell των 2 Live Crew για τα γεγονότα του Λ.Α.

Οι ράππερς βρήκαν το κουμπί της διείσδυσης σ' όλη τη music-biz. Χρησιμοποίησαν τις μεγάλες εταιρείες και τα media για να περάσουν το λόγο τους παντού. Με σκληρή γλώσσα και σκληρό στυλ εισέβαλλαν παντού και τα έκαναν όλα άνω κάτω. Τουλάχιστον αυτοί έχουν ένα λόγο να είναι θυμωμένοι. Και βέβαια πολλοί άλλοι, μαύροι, ινδιάνοι¹⁷, λευκοί, παιδιά των μητροπόλεων θα τους ακολουθούν στον αέναο αγώνα για ζωή. Δεν είναι θέμα ιδεολογίας ή καλής διάθεσης. Δεν είναι καν θέμα δικαιοσύνης. Είναι θέμα επιβίωσης. Δεν ενδείκνυται. Επιβάλλεται!

Γιάννης Β-23

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. P. Baran - P. Sweezy, The Monopoly Capital, γαλ. μτφ. Maspero, 1968, σελ. 231.
2. Περισσότερα για την εξελικτική πορεία προς αυτές τις μουσικές και τη σχέση τους με τη «δουτική» στο Φ. Τερζάκης, Σημειώσεις για μια Ανθρωπολογία της Μουσικής, Αθήνα 1990, σ.σ. 52-98.
3. Γενικά για τη «δημοφιλή» μουσική: Τ. Αντόρνο, Τρία Κείμενα Μουσικής Κοινωνιολογίας, Αθήνα 1991.
4. Βλ. και Νίκος Πετρούλακης, Hip-Hop, Ποπ και Ροκ No 66, Αύγουστος '83.
5. Guido Chiesa, Hip-Hop/Rap, Nuovi Equilibri, Viterbo, Italy, σ.σ. 6-8.
6. Martin Luther King, Quotations, Peace Pledge Union, London, Δεκέμβρης 1984.
7. Βιογραφικά του Malcolm X, στο Movement, Το Αμερικανικό '68, Κομμούνια, Αθήνα 1988, σ.σ. 275-276.
8. Έλντριτζ Κλήβε, Ψυχή στον Πάγο, Βίπερ/Πάπυρος, Αθήνα 1971, σ.σ. 60-91.
9. Μάριο Μάφι, Underground, Οδυσσέας, Αθήνα 1983 κεφ. Η πολιτική.
10. R. Curcio - A. Franceschini, Σταγόνες Ήλιου στη Στοιχειωμένη Πόλη, Conyoy, Αθήνα 1990.
11. The Movement, ο.π.αν., σ.σ. 277-296.
12. Newsweek, 11 Μάη 1992, Time 11 Μάη και 18 Μάη 1992, Ελευθεροτυπία 2 και 3 Μάη, Το Βήμα 3 και 10 Μάη 1992.
13. Ο Ιός, Κι Εσείς Καταπιέζετε τους Μαύρους, Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία/ΕψILON, 26/1/92.
14. Ice-T, συνέντευξη στο Green Magazine.
15. Chuck D. (Public Enemy) στο Hip-Hop/Rap, ο.π.αν.
16. Συγκλονιστικό δεν ήταν το New Jack City, με πρωταγωνιστή τον Ice-T;
17. Συνέντευξη στη Melody Maker, 19/5/90.
18. Στο Newsweek 11/5/92.
19. Για τους αγώνες των Ινδιάνων βλέπε Η Εξέγερση των Ινδιάνων Mohawk, Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1991.

αυτούς, και εξαφανίζει οτιδήποτε εναντιώνεται στο δόγμα ή τη νοοτροπία του. Οι Αφροαμερικάνοι, πέρα από την ελευθερία τους, χάνουν τα ήθη τους, τους θεούς τους.

Απο την κληρονομιά τους αυτή, ορισμένες πτυχές επιβιώνουν, στο βαθμό που μολιάζονται με τη τελετουργία της νέας θρησκείας. Ή-παρά-τυπα-επιβιώνουν ομάδες που πιστεύουν σε αιρέσεις/θρησκείες, προϊόντα συγκερασμού αφρικανικών, αμερικανικών και χριστιανικών δοξασιών.

Κατά την εποχή της δεύτερης μεγάλης αμερικάνικης μεταναστεύσης¹ (1870-1914) οι μαύροι πληθυσμοί βρίσκονται «δεμένοι» στο κτήματα του

από άλλα κομμάτια. Ο dj διαθέτει τα δικά του μηχανήματα και μπορεί μέσα σε ελάχιστο χρόνο να στήσει μία συναυλία-πάρτυ. Ο κόσμος συνήθως επιδίδεται σε τρελές χορογραφίες (break-dance). Νέα άτομα λυμαινούνται το πεδίο: Kurtis Blow, Grandmaster Flash, Sweet G., T-Ski, Africa Bamba. Ανάμεσα στα κομμάτια απαγγέλουν «τραγουδιστά», κατά το πρότυπο των τζαμαϊκανών djs. Τελικά αυτά τα «φωνητικά» καθιερώνονται να συνοδεύουν τα κομμάτια.

Όμως πέρα από το στυλ του σταρ, οι νέοι ήρωες προχωρούν και παραπέρα. Απευθυνόμενοι στους νέους των γκέττο² (κυρίως στη Νέα Υόρκη)

Αλλά και οι ίδιοι οι καλλιτέχνες δεν τηρούν κοινή στάση. Από τους ανένδοτους Public Enemy, NWA, Ice-T, X-Clan, στους εγωκεντρικούς Tone Loc, LL Cool J, στον εμπορικό MC (πουλάω-και-τη-μάνα-μου) Hammer, στους χίπις και ειρηνιστές Dela Soul, στους Fat Boys (απευθύνονται σε κοινό προσχολικής ηλικίας) και φυσικά στους αιώνια γυμνασιόπαιδες Beastie Boys.

Ραπ λοιπόν είναι όλα αυτά και όλοι αυτοί. Ραπ είναι μια φωνή που παινίζει μέσα από τα γκέττο. Ρήτορες σαν τον Ice-T γνωρίζουν πως τους ακούν πολλοί και «δίνουν γραμμή» στον κόσμο: «Στο Escape From the Killing Fields ρίχνω

Να καεί το Χόλλυγουντ, να καεί!

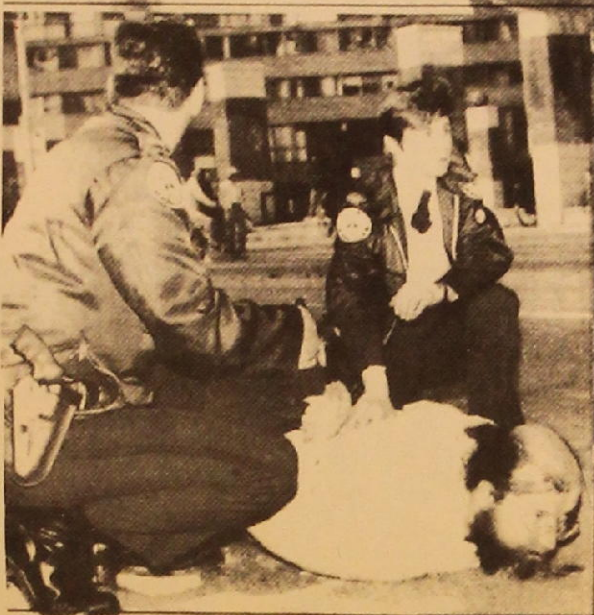
Η πορεία της ιστορίας της Αμερικής άλλαξε για πάντα. Η απαλλαγή των τεσσάρων λευκών γουρουινών που καταγράφηκαν σε βιντεοταινία να χτυπάνε αλύπητα τον Ρόννεϊ Κινγκ, πυροδότησε μια από τις μεγαλύτερες και αγριότερες αυθόρμητες εξεγέρσεις στην ιστορία αυτής της χώρας. Η οργή στο ΛΑ που ακολούθησε την αθώωση, έκανε τις εξεγέρσεις στο Γουάτς του '65 να μοιάζουν με πικνίκ, με επιθέσεις στους μπάτσους και σε κυβερνητικά κτίρια καθώς και τον εμπρησμό περισσότερων από 4000 κτιρίων και τη λεηλασία αμέτρητων καταστημάτων. Πάνω από 2000 άνθρωποι τραυματίστηκαν και 49 σκοτώθηκαν (μόνο 7 λευκοί, μην πιστεύετε τις κωλοφυλλάδες), 7 από αυτούς πυροβολήθηκαν από αιμοχαρή γουρούνια και 3 που πέθαναν στο αυτοκίνητό τους καθώς καταδιώκονταν από τους μπάτσους. Τώρα υπάρχουν πάνω από 1000 ομοσπονδιακοί μπάτσοι, 4000 στρατιώτες και 6000 άντρες της Εθνοφρουράς σε συνδυασμό με τους μπάτσους του ΛΑ και τους ζητάδες της Καλιφόρνια, που διατηρούν την «τάξη» και επιβάλλουν απαγόρευση της κυκλοφορίας από τη δύση του ήλιου ως την ανατολή. Πάνω από 4000 άτομα έχουν συλληφθεί μέχρι τώρα και το Ανώτατο Δικαστήριο της Καλιφόρνια διέταξε την κράτηση πάνω από το όριο των 48 ωρών όσων συνελλήφθησαν κατά τη διάρκεια των επεισοδίων, έστω κι αν δεν τους έχουν απαγγέλσει κατηγορίες.

Αυτό δεν είναι ένα μεμονωμένο περιστατικό που έγινε στο ΛΑ. Κατά μήκος όλης της χώρας έγιναν αυθόρμητα ξεσπάσματα εξεγέρσεων και βίας στις γειτονιές των κέντρων των πόλεων. Επίσης δεν είναι μόνο ένα θέμα των μαύρων αλλά και της εργατικής τάξης, ανθρώπων δηλαδή που προέρχονται από όλες τις διαφορετικές εθνικότητες και αντιπαρατίθενται ενάντια σ' ένα σύστημα που κλέβει τους φτωχούς και εγκαθιδρύει το καθημερινό ρατσισμό που μας κρατάει όλους χωρισμένους. Οι μαύροι στην Αμερική, μετά από 125 χρόνια αυτο-αποκαλούμενης χειραφέτησης, είναι ακόμα πολύ μακριά από το να τους μεταχειρίζονται ως ίσους. Αφού η μαύρη κοινότητα έχει το μεγαλύτερο ποσοστό τον πληθυσμό της κάτω από το όριο φτώχειας, στη φυλακή και πολύ συχνά να κακοποιείται από ένα ρατσιστικό σύστημα, δεν είναι περίεργο ότι είναι η πιο εξαγριωμένη και στέκεται στην πρώτη γραμμή του μετώπου αντίστασης. Πέρσι ήταν η Ουάσινγκτον, τώρα η Φωτιά έχει ανάψει σ' όλη τη χώρα. Από το νοτιοκεντρικό ΛΑ, μέχρι το Μπέμπελν Χίλς, στο Σαν Φραντσίσκο, την Ατλάντα και πιο πέρα, γίνεται πόλεμος στους δρόμους και μάλιστα τέτοιος που δεν θα τελειώσει με την στρατιωτική κατοχή και το στρατιωτικό νόμο.

Η βία στο ΛΑ ξέσπασε αμέσως μετά την ανακοίνωση της αθωωτικής απόφασης από λευκούς ενόρκους. Έξω από το δικαστήριο, οι μπάτσοι γιουχαρώναν από άγρια πλήθη που πέταγαν πέτρες καθώς έφευγαν. Ενώ έπεφτε η νύχτα, άγρια πλήθη επιτέθηκαν σε αστυνομικά τμήματα και κυβερνητικά κτίρια στο ΛΑ. Και μετά σε 24 ώρες είχε εξελιχτεί σε ολοκληρωμένη εξέγερση. Άγρια πλήθη επιτέθηκαν στις γραμμές των μπάτσων φωνάζοντας: «Μερικά γουρούνια θα πεθάνουν απόψε». Οι μπάτσοι τσακίστηκαν ολοκληρωτικά από τους εξεγερμένους που επιτέθηκαν επίσης στον τύπο και στους πυροβόλους που προσπαθούσαν να σβύσουν τις φωτιές που έκαigan συνέχεια τις τρεις πρώτες ημέρες. Η γρήγορη εξέλιξη των γεγονότων δείχνει ξεκάθαρα την εκρηκτική κατάσταση πίσω από την παρακμή των κέντρων των πόλεων κατά μήκος της χώρας.

Οι φτωχογειτονιές που βρίσκονται πιο κοντά στο κέντρο της πόλης έχουν γίνει στόχοι μερικών από τις σκληρότερες επιθέσεις κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών. Οι περισσότερες από αυτές τις περιοχές χτίστηκαν γύρω από μεγάλα εργοστάσια που στη συνέχεια μεταφέρθηκαν μακριά από τις πόλεις, στα προάστια και στις ξένες χώρες, λόγω των χαμηλών φόρων και μισθών. Το νοτιοκεντρικό ΛΑ ήταν κάποτε το κέντρο της βιομηχανικής παραγωγής, μέχρι που τα αφεντικά αποφάσισαν ότι τα εργοστάσια είχαν χάσει την κερδοφορία απόδοσή τους. Οι μισθοί σ' αυτές τις περιοχές της απο-βιομηχανοποιημένης ζώνης μειώνονται σταθερά ενώ οι συνταξιοδοτικοί βγά-ζουν τεράστια κέρδη και τα στελέχη των εταιριών έχουν εξωφρενικές αυξήσεις εσόδων. Η Τζένεραλ Μότορς μόλις ανακοίνωσε στους μετόχους της τα πρώτα κέρδη της μετά από διάστημα δύο χρόνων, χάριν ενός δραστηρίου σχεδίου που στόχευε στην αποφορά κέρδους. Απόλυση χιλιάδων μονίμων που προέρχονταν από τις περιοχές των κέντρων των αμερικανικών πόλεων και μεταφορά της παραγωγής σε εργάτες από τον Τρίτο Κόσμο, όπου ο συνδικαλισμός είναι παράνομος ή ανύπαρκτος, οι μισθοί πολύ χαμηλότεροι και περιβαλλοντο-λογικοί έλεγχοι δεν γίνεται.

Οι μεγάλοι συνεταιρισμοί κάνουν πόλεμο ενάντια στους εργάτες ενώ η κυβέρνηση κάνει μαζικές περικοπές των κοινωνικών παροχών. Καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι πέφτουν κάτω από το όριο φτώχειας, ο μαύρος πληθυσμός της Αμερικής δέχεται τη σκληρότερη χτυπήματα. Η ιστορία έχει δείξει ότι οι μαύροι σαν λαός έχουν κατασταλάσει στις προσπάθειές τους να κερδίσουν την ισοτιμία. Το γεγονός είναι ότι το σύστημα δεν

ΟΡΓΙΟ ΤΑΡΑΧΩΝ: Μια πορεία με περισσότερα από χίλια άτομα, εξελίχθηκε σε άγρια εξέγερση χθες. Δεξιά δύο αστυνομικοί βάζουν χειροπέδες σ' έναν μαύρο, ενώ αριστερά, δύο άλλοι συλλαμβάνουν έναν λευκό λίγο νωρίτερα. Από την εφημερίδα The Toronto Star της 5 Μάη 1992.

μπορεί να σταθεί χωρίς την επιβολή της εξουσίας πάνω στην πλειονηφία από μια προνομιούχα τάξη. Αυτό είναι ένα ταξικό σύστημα και στην Αμερική η άρχουσα τάξη αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από λίγες λευκές πλούσιες οικογένειες. Στο σύνολό τους, οι μαύροι έχουν ένα πολύ κατώτερο μέσο εισόδημα από τους λευκούς. Δεν μπορεί να γίνει λάθος σχετικά μ' αυτό. Η πάλη των τάξεων στις ΗΠΑ πρόκειται ακόμα να γίνει πάλη των φυλών, καθώς και πόλεμος των φυλών και πόλεμος ενάντια στους θεσμούς και στο φανατισμό που κινεί τον τροχό της εκμετάλλευσης.

Αναρχία, Χάος, Βία: Μπράβο!

Τα γεγονότα στο Λος Άντζελες και σε όλη τη χώρα, είναι μάλλον το αποτέλεσμα της ρατσιστικής αμερικανικής κουλτούρας, παρά της διεστραμμένης επίθεσης μιας ντουζίνας λευκών γουρουινών. Η αθώωση των τεσσάρων μπάτσων που κατηγορούνταν για τον ξυλοδαρμό του Ρόννεϊ Κινγκ, ήταν ο πυροκροτητής που πυροδότησε τη βόμβα, η οποία ανέμενε υπομονετικά κάτω από τους 5 δρόμους του ΛΑ, από τον καιρό των ταραχών του Γουάτς το 1965. Δεν αποτελεί έκπληξη το ότι εξεργήσαν οι μεγάλες πόλεις της χώρας αυτή την εβδομάδα. Αυτό που εκπλήσσει είναι ότι μερικές δεν εξεργήσαν.

Ένα πράγμα είναι πλήρως εξακριβωμένο σχετικά μ' αυτές τις ταραχές: τα δημοσιεύματα του εθνικού τύπου λένε εντελώς μαλακίες. Όλες οι αναφορές των μέσων ενημέρωσης γι' αυτές τις ταραχές, εξαντλήθηκαν στις βιαιότητες και τις καταστροφές (δεν είναι άξιο απορίας γιατί οι διαδηλωτές επιτέθηκαν σε δημοσιογράφους). Η συζήτηση για τις ριζικές αιτίες των ταραχών όπως η φτώχεια, η ρατσιστική βία από τη μεριά του κράτους και το οικονομικό χάος του συστήματος που αφήνει ανέργους το 40% των μαύρων στο νότιο και κεντρικό ΛΑ, πρακτικά δεν υφίσταται στον τύπο.

Γιατί συμβαίνει κάτι τέτοιο; Ας είμαστε ειλικρινείς. Ο τύπος επικεντρώνεται στις βιαιότητες γιατί ο στόχος είναι οι λευκοί. Ας δούμε τη φωτογραφία με τους τρεις μαύρους από την Ατλάντα να χτυπάνε έναν λευκό επιχειρηματία. Πέρα από τις χιλιάδες φωτογραφημένες πράξεις βίας, λεηλασίας και εμπρησμών που συνέβησαν παντού γιατί πιστεύετε ότι αυτή η φωτογραφία επιλέχθηκε και παρουσιάστηκε από τον τύπο όλου του κόσμου; Σε μας είναι αρκετά ξεκάθαρο: είναι μια προειδοποίηση προς την αμερικανική λευκή μεσαία τάξη. «Δείτε πόσο βίαιες και επικίνδυνες είναι αυτές οι διαδηλώσεις των μαύρων. Δείτε τι κάνουν στο ΔΙΚΟ σας είδος, δες τι μπορούν να κάνουν σε ΣΕΝΑ αν μπορέσουν, δες σε ποιά πλευρά είναι καλύτερο ν' ανήκεις εάν θέλεις να

διατηρήσεις το άνετο αμερικανικό όνειρό σου». Ο τύπος είναι το μαύρο δόλωμα των λευκών. Μια τακτική φόβου ώστε οι λευκοί να καταδικάσουν τη βία, ακόμη και αν συμφωνούν ότι η ετυμηγορία στην υπόθεση Κινγκ ήταν άδικη.

Οι λευκοί πρέπει να καταλάβουν ότι η βία που στρέφεται εναντίον τους σ' αυτές τις ταραχές είναι δυστυχώς αναπόφευκτη, είναι τρομακτική αλλά τελικά δίκαιη. Πρέπει να καταλάβουμε ότι αυτά που υφίστανται οι έγχρωμοι σ' αυτή τη χώρα δικαιολογούν απόλυτα οποιοδήποτε τρόπο αντίστασης επιλέξουν, ακόμη και αν έρχεται σε σύγκρουση με μερικούς από «μας» (το «μας» εννοεί τους λευκούς, αδιάφορο αν είναι ρατσιστές ή αντιρατσιστές). Μερικά από τα θύματα των «υπερβολών» των εξεγερμένων μπορεί να είναι καλά άτομα, ακτιβιστές, καλοί φίλοι ή εραστές, αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να ρίχνουμε τις ευθύνες εκεί που ανήκουν: όχι στους Μαύρους αλλά σ' αυτό καθ' αυτό το λευκό, ρατσιστικό, καπιταλιστικό σύστημα. Στην τυφλή οργή τους οι εξεγερμένοι άνθρωποι δεν θα σταματήσουν για να ρωτήσουν τις ταξικές σου αναφορές ή τις απόψεις σου για τον ρατσισμό: εάν είσαι λευκός είσαι στόχος. Αυτό έπρεπε να το περιμένουμε. Δεν είναι αστειό, αλλά είναι αναμενόμενο. Ο μόνος λόγος που το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας ήταν προδιαθετημένο αρνητικά απέναντι σ' αυτές τις βιαιότητες, είναι γιατί αυτές συνέβησαν σε λευκούς (αλλά θυμηθείτε, μόνο επτά απ' όσους σκοτώθηκαν ήταν λευκοί). Όμως άνθρωποι σε περιοχές όπως το νότιο ΛΑ ζουν με τη βία κάθε γαμημένη μέρα' μόνο όταν αυτή η βία αγγίζει τους λευκούς είναι που οι άνθρωποι (οι λευκοί) αρχίζουν να ενδιαφέρονται.

Όσο και αν είναι δικαιολογημένη (ακόμη και αναγκαία) η βία των εξεγερμένων, πρέπει να θυμόμαστε ότι πέραν όσων λένε τα μέσα ενημέρωσης ξανά και ξανά, η βία δεν είναι η ουσία. Η ουσία είναι ότι οι μαύροι σ' ολόκληρη τη χώρα κάνουν αυτό που πάντα έπρεπε να κάνουν στην Αμερική. Αγώνίζονται για τα δικαιώματά τους. Αντίσταση, ελευθερία και αυτοκαθορισμός: τα ιδανικά που οδήγησαν τους μαύρους εδώ και 400 χρόνια, επανειληπμένα στην αυτή την άνοιξη, σε πιο έντονη μορφή. Δεν πρέπει παρακαλούμε να ζητούμε να σταματήσουν αυτές οι ενέργειες, πρέπει να πανηγυρίζουμε.

Και πραγματικά το γιορτάζουν στο ΛΑ. Μέσα από τις τρομακτικές αναφορές λεηλασιών και βίας, ο τύπος αποκάλυψε τη γιορταστική ατμόσφαιρα που περιέβαλλε το μεγαλύτερο μέρος των ταραχών. Για πολλούς ανθρώπους οι ταραχές και οι λεηλασίες δεν είναι τόσο εξεγέρσεις που εμψύχωσε η οργή των μη κατεχόμενων, αλλά γιορτές των αδυνάτων. Ένας παρατηρητής στο ΛΑ εξηγεί: «Αυτοί οι άνθρωποι δεν μοιάζουν με λεηλάτες. Μάλλον μοιάζουν με νικητές κάποιου σώου». Μια

γυναίκα φώναζε χαρούμενη καθώς μετέφερε μια αγκαλιά ρούχα από ένα λεηλατημένο κατάστημα: «Αυτή είναι καλή αγορά! Καλή αγορά!». Ένας ρεπόρτερ απλά σημείωσε ότι κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών ενάντια στον πόλεμο του Κόλπου, περιπτώσεις μεθυσμένων ή μπουσουλωμένων ήταν η εξαίρεση, αλλά «χθες τη νύχτα ήταν ο κανόνας». «Πάρτυ για το δικαίωμά σου να αγωνίζεσαι!»

Όμως μετά από κάθε πάρτυ φθάνει η ώρα του συμβαίεματος, και οι μαύροι των κοινοτήτων του νότιου-κεντρικού ΛΑ είναι έτοιμοι ν' αρχίσουν το συμμαζέμα όταν έρθει η ώρα. Οι άνθρωποι αρχισαν ήδη να συζητούν για την ανοικοδόμηση των γειτονιών τους μετά τις ταραχές. Μια μαύρη γυναίκα έλεγε, δείχνοντας μια σειρά πυρπολημένα καταστήματα, σ' έναν ρεπόρτερ: «Κοίτα αυτά τα μαγαζιά, θα γίνουν τόσοσο ωραία. Πρόκειται όλα να γίνουν επιχειρήσεις μαύρων. Αυτό εδώ θα είναι το δικό της μαγαζί ομορφιάς [δείχνοντας μια φίλη της], εκείνο εκεί θα είναι το δικό της μαγαζί ρούχων [δείχνοντας μιαν άλλη φίλη της], το δε δικό μου είναι εκεί κάτω. Θα γίνει όμορφο, θα δειτε». Ο Μπακούνιν είχε δίκιο, η παρόρμηση για καταστροφή είναι μια δημιουργική παρόρμηση, και μερικές φορές για να χτίσεις πρέπει πρώτα να καταστρέψεις. Στην περίπτωση του χρόνιου σήπτοντος αμερικανικού συστήματος από τις αρρώστειες του ρατσισμού, του σεξισμού, της ξενοφοβίας και της τυραννίας της κυρίαρχης τάξης, η αναγκαία καταστροφή είναι πιθανόν ολική.

Οι επιδρομές σε πολλές ασιατικές επιχειρήσεις από μερικούς Μαύρους στο ΛΑ δείχνουν ότι οι αιτίες των ταραχών δεν είναι μόνο το μαύρο και το άσπρο - κυριολεκτικά και μεταφορικά. Οι ι-στοί της εξουσίας που καταπιέζουν τους έγχρωμους, τις γυναίκες, τους ομοφυλόφιλους και τους φτωχούς είναι σύνθετοι, πολύπλοκοι και αλληλοεπηρεάζονται τρομερά, έτσι ώστε συχνά να μας οδηγούν στο να επιτεθούμε σ' αυτούς που θα έπρεπε να συνεργαζόμαστε. Όλοι γνωρίζουμε ποιός είναι άμεσα υπεύθυνος για τους μπάτσους στους δρόμους και για τους μπάτσους μέσα στο κεφάλι μας, που αστυνομούν τις ενέργειες μας και μας επιβάλλουν να αστυνομούμε τους ίδιους τους εαυτούς μας: το καπιταλιστικό σύστημα των λευκών. Ωστόσο, όταν η οργή μας ξεσπά, ο Υπεύθυνος Άνθρωπος δεν είναι δυνατόν να βρεθεί ποτέ. Γιατί, δεν ζει με μας, δεν δουλεύει μ' εμάς (οι μάντζερ κάνουν αυτή τη δουλειά), δεν τριγυρνά ανάμεσά μας. Δεν τον βλέπουμε ποτέ. Παρόλα αυτά, αυτοί που βλέπουμε είναι οι γείτονες μας - απ' όλες τις κουλτούρες και εθνότητες - άνθρωποι με τους οποίους μπορεί να έχουμε προσωπικές διαφορές, άνθρωποι που ίσως να μην τους συμπαθούμε. Ζουν μαζί μας, τους βλέπουμε καθημερινά. Ο Υπεύθυνος,

Αντιξέλες Σή
Αντιξέλες Σή
Αντιξέλες Σή

δεν μπορεί να βρεθεί πουθενά, αλλά όταν η πολιτική του οδηγεί σε κατάφορες αδικίες που επιβάλλουν μια μαζική-συλλογική απάντηση, αισθανόμαστε την ανάγκη να χτυπήσουμε, κι έτσι χτυπάμε αυτούς που βλέπουμε πρώτους - κορεάτικες επιχειρήσεις, γυναίκες, λευκούς εργάτες κλπ.

Δεν ωφέλει να αρνηθούμε την ύπαρξη βίας ενάντια σ' αυτούς με τους οποίους θα έπρεπε να είμαστε αλληλέγγυοι, πρέπει όμως να τοποθετήσουμε αυτή τη βία στο πραγματικό της ιστορικό και δομικό περιβάλλον. Οι μαύροι καταπιέζονται παντού και πάντα σ' αυτή τη χώρα. Το να τους κατηγορούμε όταν αντιδρούν και αντεπιτίθενται ή όταν χτυπούν «λάθος» στόχους, δεν είναι η απάντηση.

Οι λευκοί ριζοσπάστες δεν έχουν τίποτα να πούνε στους μαύρους αυτής της χώρας: τους έχουμε αδικήσει, κατελώσει και αποκλείσει τόσο όσο και κάθε άλλη λευκή ομάδα. Οι έγχρωμοι δεν έχουν λόγο να κάθονται και να μας ακούν, γιατί δεν τους έχουμε δώσει εμείς λόγο για κάτι τέτοιο. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να μιλάμε στους λευκούς για το ρατσισμό, να μην τον ανεχόμαστε σε οποιαδήποτε μορφή παρουσιάζεται, να κάνουμε τις συνδέσεις μεταξύ ρατσισμού, σεξισμού και της κυβερνώσας ελίτ και να προσφέρουμε στους έγχρωμους ανθρώπους την υποστήριξή μας και την αλληλεγγύη μας.

Επίκειται ένα καλοκαίρι ξεκαθαρίσματος λογαριασμών στις ΗΠΑ. Μια νέα πάλη έχει αρχίσει. Ελπίζουμε αυτός ο αγώνας να συμπεριλάβει γυναίκες, ομοφυλόφιλους, τις κατώτερες τάξεις και όλους τους εγχρώμους. Χρειάζεται να κάνουμε ότι μπορούμε για να εξασφαλίσουμε ότι όλοι οι καταπιεσμένοι άνθρωποι θα συμπεριληφθούν σ' αυτόν τον αγώνα, που μάλλον δεν θα σταματήσει στις ταραχές του Ρόντνεϊ Κινγκ. Ωστόσο δεν πρέπει να ενεργήσουμε σαν καθοδηγητές, αλλά σαν σύντροφοι. Θα είναι ένα μακρύ, ζεστό καλοκαίρι για τους Αμερικανούς. Κυρίως όμως για τους μαύρους που έχουν το κουράγιο να πολεμήσουν ενάντια στη ρατσιστική Αμερική.

Rap, η μουσική της αντίστασης στη δεκαετία του '90

Αφροαμερικάνοι. Μερικά χρόνια μετά τη σταδιακή κατάκτηση της αμερικανικής ηπείρου, αρχίζουν να εισρέουν στα νέα εδάφη, χιλιάδες Αφρικανοί που θα χρησιμοποιούνται ως δούλοι-εργάτες στα ορυχεία και τις καλλιέργειες. Οι ντόπιοι Αμερικάνοι είχαν αποδειχθεί αναποτελεσματικοί. Και οι Ισπανοί, Πορτογάλλοι, Αγγλογάλλοι είχαν μεγάλη πείρα στο δουλεμπόριο.

Οι Αφροαμερικάνοι κουβαλούν μαζί τους και τη ήξη/έθιμά τους. Ο χριστιανισμός διεισδύει σ'

Νότου κι έτσι μόνο μετά το 1924 κινούνται προς το βιομηχανικό Βορρά. Έχουν «χάσει το τρένο». Αν σ' αυτό το γεγονός προσθέσουμε και μια σειρά από γνωστές μειωτικές «δόξες» για τους συγκεκριμένους πληθυσμούς (λόγο δερματικού χρώματος), καταλαβαίνουμε γιατί οι μαύροι πληθυσμοί - μαζί με τους αντίστοιχους Ινδιάνους, Chicanos και Πορτορικανικούς - αποτελούν πολίτες κατώτερης κατηγορίας: κοινωνικής, οικονομικής και (κατά το ακαδημαϊκά πιστευό μέχρι πρόσφατα) πολιτιστικής.

Ξαναγυρίζοντας στην κληρονομιά των Αφροαμερικανών, παρατηρούμε ότι τη πλέον σημαντική θέση σ' αυτή κατέχει η μουσική. Μια μουσική, στην οποία κυριαρχεί ο ρυθμός, αυτό που σήμερα αποκαλούμε beat.

Σιγά-σιγά, ανάμεσα είτε στους μαύρους αστικούς πληθυσμούς (Βορράς), είτε στους αντίστοιχους αγροτικούς πληθυσμούς (Νότος), γεννιέται ένα νέο είδος μουσικής, κύρια ρυθμικό, ένα είδος αφροαμερικανικό. Το τελευταίο επιδέχεται πλήθος ονομάτων και αναλύσεων. Άλλοι το λένε jazz, άλλοι blues. Όπως και νάχει είναι κάτι που βγαίνει από τη μαύρη ψυχή - ψυχή που αισθάνεται μειονεκτική, «ριγμένη», κατώτερη¹.

Με την αύξηση της σπουδαιότητας των Μ.Μ.Ε., η μαύρη μουσική περνά στο ευρύ κοινό, γίνεται η πλέον λαϊκή, δημοφιλής (popular)². Λίγο πριν τον πόλεμο και φυσικά αμέσως μετά, με τη βοήθεια του κινηματογράφου, κι έπειτα της τηλεόρασης, οι μαύροι καλλιτέχνες μπαίνουν σε άπειρα σπίτια και άπειρα μυαλά. Ο κατέχοχην επιτυχημένος μαύρος είναι ο καλλιτέχνης-μαύρος (ο L. Armstrong ή η B. Holiday, ο N.K. Cole ή το γκρουπ της Motown).

Για να μην τα πολυλογούμε οι δεκαετίες του '50, '60, '70, φέρνουν τους μαύρους καλλιτέχνες στο προσκήνιο. Νέα είδη γεννιούνται και oh la la νονοί και γαλακτοπρόφοι τους είναι οι μαύροι.

Ο Chuck Berry και ο Little Richard για το ροκ. Γεννιέται η Soul και αερθώνεται στη δεκαετία του '60. Στη δεκαετία του '70 είναι η νέα θεά που φτάνει στις δικές της ακρότητες: disco. Καταιγιστικό beat, χορός μέχρις αισχάτων, ακραίες παρουνιές στο ντύσιμο και το φέρεομο.

Βέβαια, στα πλαίσια της σκληρής μουσικής βιομηχανίας τίποτα δεν είναι αιώνιο. Κι αυτό γιατί το κοινό πρέπει πάντα να δέχεται νέα μηνύματα. Να πιστεύει πως το τάδε προϊόν είναι νέο και αξίζει να βιαστεί να το πάρει. Πριν καλά καλά οι disco κατακάσουν στα ράφια με τις προσφορές του ενός δολλαρίου, ένα νέο στυλ εισβάλλει στο προσκήνιο. Το λένε hip-hop³. Κι εδώ είναι ο παραγωγός που γνωρίζεται κομπιούτερ - και δεν πα' νάναι και κακός ή άσχετος μουσικός - και ο dj που μιξάει στο βασικό ρυθμικό μέρος samples

περνούν μηνύματα μέσα από τη μουσική τους, ίσως λίγο αφελή, σίγουρα όμως μέσα στην παράδοση του (Say It Loud) I'm Black And Proud, του «ύμνου του παππού James Brown.

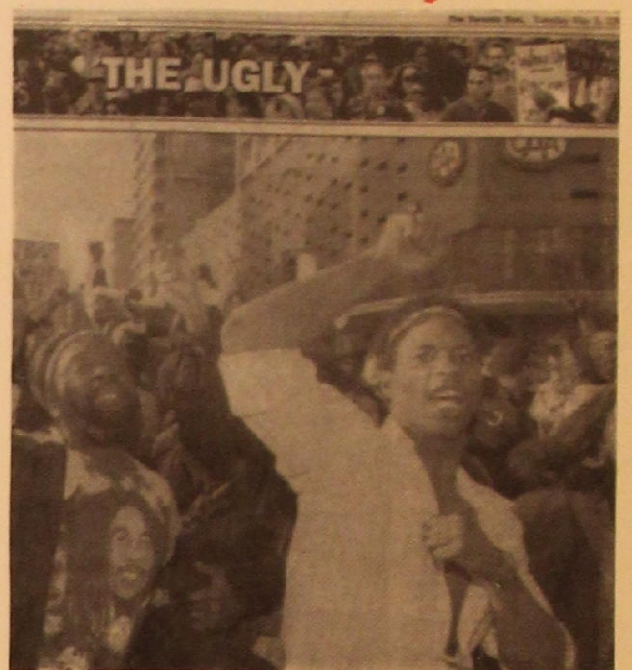
Πριν προχωρήσουμε όντως στο νέο ιδίωμα αξίζει να δούμε τους ίδιους τους δέκτες του. Τους νέους μαύρους, έγχρωμους και γιατί όχι λευκούς.

Απ' τα τέλη της δεκαετίας του '50 αρχίζει να ανδρώνεται το κίνημα των μαύρων που εκφράζεται κυρίως από δύο τάσεις. Την πρώτη με κεφαλή τον φιλειρηνικό πάστορα Μ.Α.Κινγκ («Η μη-βία είναι ένα δυνατό όπλο. Είναι ένα μοναδικό όπλο στην ανθρώπινη ιστορία, που κόβει χωρίς να τραυματίζει και εξευγενίζει τον άνθρωπο που την ασκεί. Είναι ένα σπαθί που θεραπεύει»⁴), χαρακτηρίζει η μη-βία και γενικά η τάση για διαπραγματεύσεις με τη λευκή εξουσία. Τη δεύτερη τάση, αυτή με εκφραστές κυρίως τους Μαύρους Μουσουλμάνους του Ελνιά Μουχάμαντ και βέβαια του Μάλκομ Χ., τη χαρακτηρίζει ένας ριζοσπαστισμός και μία ανοικτή ρήξη με το καθεστώς των λευκών. Οι ίδιοι νέοι των γκέττο και της φυλακής, θα εμπνεύσουν τους Μαύρους Πάνθηρες και κυρίως ο Μάλκομ Χ. θα γίνει ο πνευματικός τους πατέρας⁵. Μοιραία οι Μαύροι Πάνθηρες θα γίνουν ο στρατός των γκέττο, οι ήρωες και προστάτες τους. Ο μύθος τους θα απλωθεί στο χρόνο. Οι πράξεις και η πολιτική τους θα γίνουν σημεία αναφοράς για κάθε μαύρο που «ψάχνει» να βγει από το τούνελ⁶.

Με την καταστολή που θα επακολουθήσει μετά το «τέλος» του κινήματος του '60, ο έγχρωμος πληθυσμός των ΕΠΑ θα περάσει σε θέση άμυνας με περιοδικά ξεσπάσματα, που οι Curcio-Franceschini θα τα έλεγαν - και τα είπαν - καθαρτήριες φωτιές, ευκαιρίες «ξεδόματος»⁷. Κάτι τέτοιο ήταν το black out της Νέας Υόρκης του 1977, και οι πρόσφατες ταραχές που απλώθηκαν από την Καλιφόρνια σε όλες τις ΕΠΑ⁸.

Το ραπ λοιπόν ανδρώνεται στο περιβάλλον της περιβάλλον της περιόδου του Ρήγκαν. Οικονομικό στρίμωγμα, καταπίεση των εγχρωμών πληθυσμών, ανεργία, έλλειψη στέγης⁹. Είναι η χειρότερη εποχή.

Με πάτημα στα μουσικά διδάγματα του hip-hop το ραπ απλώνεται παντού. Όμως τι είναι ραπ; Ή καλύτερα τι δεν είναι ραπ. Το ραπ δεν αποκλειστικά μαύρο, μια και υπάρχουν γκρουπς σαν τους 3rd Bass (λευκοί), Urban Dance Squad (Μαύροι, λευκοί, ασιατές), δεν είναι προϊόν αποκλειστικά των γκέττο (μια και απλώνεται σε όλες τις ΕΠΑ, πολλά ευρωπαϊκά κράτη και βέβαια Αγγλία). Ότι και να είναι, οι καλλιτέχνες του ραπ γνωρίζουν την επιτυχία, ξανοίγονται πέρα από το μαύρο κοινό, πουλάνε εκατομμύρια δίσκους.

μια βόμβα. Μια για το γκέττο σαν οικονομική φυλακή, στην κατοχή και εκμετάλλευση των λευκών...¹⁰ Πολύ νέα παιδιά στέλνουν γράμματα στους Public Enemy, ρωτώντας τους για βιβλία μαύρης ιστορίας. Το γκρουπ γίνεται γραφείο πληροφοριών. Παρόλα αυτά δηλώνει ότι πολεμάει το κακό και όχι τους λευκούς. «Δεν είναι θέμα χρώματος. Είσαι ή καλός ή κακός και αυτό τραβά πέρα από το χρώμα του δέρματος. Θεωρητικά όλοι θα έπρεπε να ζούμε μαζί, να δουλεύουμε μαζί. Όμως απ' τη στιγμή που οι λευκοί μένουν προσκολλημένοι σε μια Ευρω-κεντρική λογική, μας κόβουν κάθε ευκαιρία. Πρέπει να περάσουμε στην άμυνα»¹¹.

Σαν γνήσια παιδιά του δρόμου εκφράζουν ένα σκληρό-παζλ, αποτελούμενο από συμμορίες-αλήθεια πως θα λύσουν οι νεαροί μαύροι την ανάγκη για ένταξη σε κάποια ομάδα-drugs¹², μπάτσους και καταστολή, no future. Οι ΝWA ονομάζουν το πρώτο τους άλμπουμ Straight Outta Compton, όπου Compton είναι η περιοχή των μαύρων στο κεντρικό Λ.Α. Τα χιτς του άλμπουμ λέγονται Fuck the Police, Gangsta Gangsta. Ο Easy E των Ν.W.A. λέει (στο Spin) ότι δεν δίνει δικάρα για τον Μαντέλα και ο Dr. Dre προσθέτει¹³: «Λευτεριά στη Ν. Αφρική, ωραία, εφ' όσον κάποιος κάνει κάτι. Όμως απ' όσο βλέπω, τίποτα δεν γίνεται. Τώρα, αν ζεις στο Λ.Α., έχεις να προσέχεις το δικό σου σκατό. Αν έχεις να πληρώσεις 50\$ για έξοδα και έχεις μόνο 20\$ πολόν να βοηθήσεις πρώτα, τον ευατό σου, ή το γείτονα». Και φυσικά μετά τα γεγονότα του Λ.Α., οι Ν.W.A. συλλαμβάνονται ως «υποκινητές εξέγερσης» από 80 (!) ένοπλους αστυνομικούς. «Το ραπ προειδοποίησε τους Μπους, τους Ρήγκαν, όλους τους πολιτικούς. Αν άκουγαν απλά μερικές ραπ κασέτες και τις ανέλυναν, θα καταλάβαιναν τις μας κάνει να νευριάζουμε»¹⁴, λέει ο Luther Campbell των 2 Live Crew για τα γεγονότα του Λ.Α.

Οι ράπτες βρήκαν το κομμάτι της διείσδυσης σ' όλη τη music-biz. Χρησιμοποίησαν τις μεγάλες εταιρείες και τα media για να περάσουν το λόγο τους παντού. Με σκληρή γλώσσα και σκληρό στυλ εισέβαλλαν παντού και τα έκαναν όλα άνω κάτω. Τυλάχιστον αυτοί έχουν ένα λόγο να είναι θυμωμένοι. Και βέβαια πολλοί άλλοι, μαύροι, ινδιάνοι¹⁵, λευκοί, παιδιά των μητροπόλεων θα τους ακολουθούν στον αέναο αγώνα για ζωή. Δεν είναι θέμα ιδεολογίας ή καλής διάθεσης. Δεν είναι καν θέμα δικαιοσύνης. Είναι θέμα επιβίωσης. Δεν ενδείκνυται. Επιβάλλεται!

Γιάννης Β-23

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. P. Baran - P. Sweezy, The Monopoly Capital, γαλ. μτφ. Maspero, 1968, σελ. 231.
2. Περισσότερα για την εξελικτική πορεία προς αυτές τις μουσικές και τη σχέση τους με τη «δυτική» στο Φ. Τερζάκης, Σημειώσεις για μια Ανθρωπολογία της Μουσικής, Αθήνα 1990, σ.σ. 52-98.
3. Γενικά για τη «δημοφιλή» μουσική: Τ. Αντόρνο, Τρία Κείμενα Μουσικής Κοινωνιολογίας, Αθήνα 1991.
4. Βλ. και Νίκος Πετρούλας, Hip-Hop, Ποπ και Ροκ No 66, Αύγουστος '83.
5. Guido Chiesa, Hip-Hop/Rap, Nuovi Equilibri, Viterbo, Italy, σ.σ. 6-8.
6. Martin Luther King, Quotations, Peace Pledge Union, London, Δεκέμβριος 1984.
7. Βιογραφία του Malcolm X, στο Movement, Το Αμερικανικό '68, Κομπούνια, Αθήνα 1988, σ.σ. 275-276.
8. Έλντριτζ Κλήβε, Ψυχή στον Πάγο, Βίπερ/Πάπυρος, Αθήνα 1971, σ.σ. 60-91.
9. Μάριο Μάφι, Underground, Οδυσσέας, Αθήνα 1983, κεφ. Η πολιτική.
10. R. Curcio - A. Franceschini, Σταγόνες Ήλιου στη Στοιχειωμένη Πόλη, Convoys, Αθήνα 1990.
11. The Movement, σπ.αν., σ.σ. 277-296.
12. Newsweek, 11 Μάη 1992, Time 11 Μάη και 18 Μάη 1992, Ελευθεροτυπία 2 και 3 Μάη, Το Βήμα 3 και 10 Μάη 1992.
13. Ο Ιός, Κι Εσείς Καταπιέζετε τους Μαύρους, Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία/Εφύλον, 26/1/92.
14. Ice-T, συνέντευξη στο Green Magazine.
15. Chuck D. (Public Enemy) στο Hip-Hop/Rap, σπ.αν.
16. Συγκλονιστικό δεν ήταν το New Jack City, με πρωταγωνιστή τον Ice-T.
17. Συνέντευξη στη Melody Maker, 19/5/90.
18. Στο Newsweek 11/5/92.
19. Για τους αγώνες των Ινδιάνων βλέπε Η Εξέγερση των Ινδιάνων Mohawk, Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1991.

αυτούς, και εξαφανίζει οτιδήποτε εναντιώνεται στο δόγμα ή τη νοοτροπία του. Οι Αφροαμερικάνοι, πέρα από την ελευθερία τους, χάνουν τα ήθη τους, τους θεούς τους.

Απο την κληρονομιά τους αυτή, ορισμένες πτυχές επιβιώνουν, στο βαθμό που μπολιάζονται με τη τελετουργία της νέας θρησκείας. Ή-παρά-τυπα-επιβιώνουν ομάδες που πιστεύουν σε αιρέσεις/θρησκείες, προϊόντα συγκερασμού αφρικανικών, αμερικανικών και χριστιανικών δοξασιών.

Κατά την εποχή της δεύτερης μεγάλης αμερικανικής μετανάστευσης¹ (1870-1914) οι μαύροι πληθυσμοί βρίσκονται «δεμένοι» στο κτήματα του

από άλλα κομμάτια. Ο dj διαθέτει τα δικά του μηχανήματα και μπορεί μέσα σε ελάχιστο χρόνο να στήσει μία συναυλία-πάρτυ. Ο κόσμος συνήθως επιδέχεται σε τρελές χορογραφίες (break-dance). Νέα άτομα λυμάνονται το πεδίο: Kurtis Blow, Grandmaster Flash, Sweet G., T-Ski, Africa Bamba. Ανάμεσα στα κομμάτια απαγγέλουν «τραγουδιστά», κατά το πρότυπο των τζαμαϊκανών djs. Τελικά αυτά τα «φωνητικά» καθιερώνονται να συνοδεύουν τα κομμάτια.

Όμως πέρα από το στυλ του σταρ, οι νέοι ήρωες προχωρούν και παραπέρα. Απευθυνόμενοι στους νέους των γκέττο (κυρίως στη Νέα Υόρκη)

Αλλά και οι ίδιοι οι καλλιτέχνες δεν τηρούν κοινή στάση. Από τους ανέδотους Public Enemy, NWA, Ice-T, X-Clan, στους εγωκεντρικούς Tone Loc, LL Cool J, στον εμπορικό MC (πουλάω-και-τη-μόνα-μου) Hammer, στους χίπτις και ειρηνιστές Dela Soul, στους Fat Boys (απευθύνονται σε κοινό προσχολικής ηλικίας) και φυσικά στους αιώνια γυμνασιόπαιδες Beastie Boys.

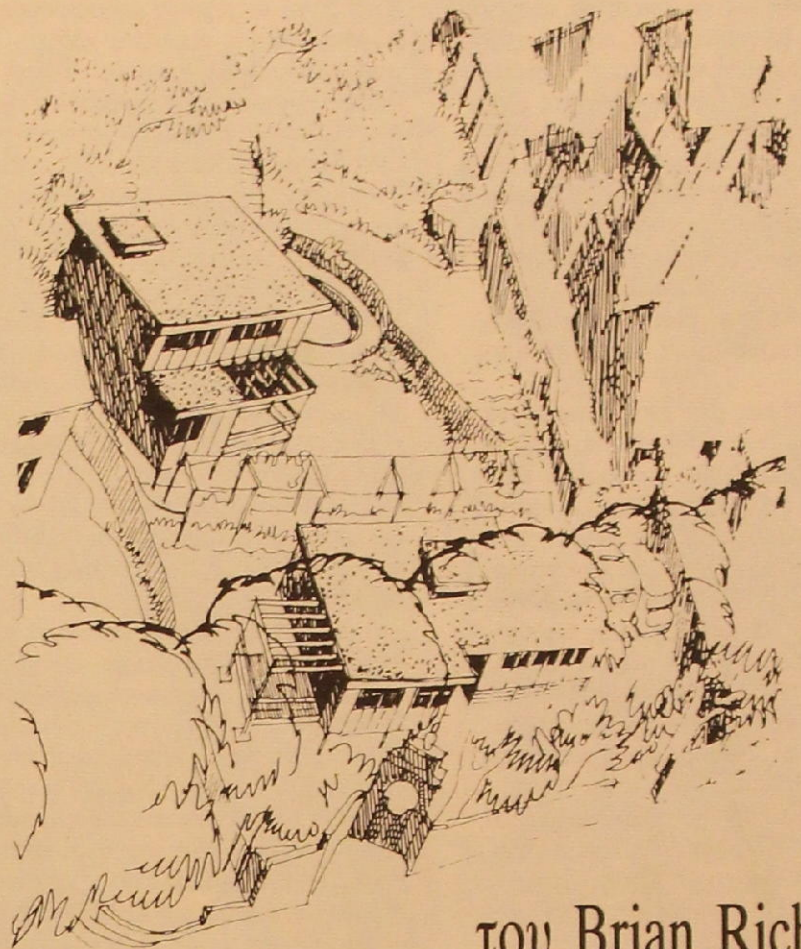
Ραπ λοιπόν είναι όλα αυτά και όλοι αυτοί. Ραπ είναι μια φωνή που πανιάζει μέσα από τα γκέττο. Ρήτορες σαν τον Ice-T γνωρίζουν πως τους ακούν πολλοί και «δίνουν γραμμή» στον κόσμο: «Στο Escape From the Killing Fields ρίχνω

Το άρθρο που ακολουθεί πρωτοδημοσιεύτηκε στην αγγλική αναρχική επιθεώρηση *The Raven*, τεύχος 6, Οκτώβριος 1988, απ' όπου και μεταφράστηκε από την Εύη Σαμώλη. Η χρησιμότητά του για την Ελλάδα δεν βρίσκεται τόσο στη διαδικασία υλοποίησης ενός ανάλγου προγράμματος, αφοτό που γραφειοκρατικές διαδικασίες και οι τρόποι χρηματοδότησης στεγαστικών προσπαθειών είναι τελείως διαφορετικές. Αλλά εστιάζεται στην ιδέα, στο όραμα της ικανοποίησης μιας στοιχειώδους ανθρώπινης ανάγκης: όπως είναι η στέγαση, μέσω του σχεδιασμού και της εργασίας των ιδίων των ενδιαφερομένων, με τη μεσολάβηση των «ειδικών» να περιορίζεται σε ελάχιστες τεχνικές γνώσεις (που έτσι κι αλλιώς μεταδίδονται στους «αυτο-χτίστες» (self-builders). Η εμπειρία των καταλήψεων στέγης, όπου οι καταλήψεις έμαθαν να επικοινωνούν και να διαμορφώνουν μόνοι τους τους χώρους που ζουν (υδραυλικές και ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, βάψιμο τοίχων, ξυλουργικές εργασίες κλπ), μπορεί να διευρυνθεί και στο συνολικότερο πλαίσιο της οικοδόμησης ενός σπιτιού από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους. Εξάλλου υπάρχει και η εμπειρία των αυθαιρέτων, κυρίως στις φτωχές περιοχές των μεγάλων πόλεων, όπου οι άνθρωποι προχωρούν σε ανάλογες πρωτοβουλίες. Το ζήτημα της χρηματοδότησης βεβαίως

παραμένει, όπως και το συνολικότερο ζήτημα των δημοσίων δαπανών και των κοινωνικών διεκδικήσεων γύρω απ' αυτές. Το παράδειγμα του Lewisham μπορεί να μας βοηθήσει και σε μια κινηματική κατεύθυνση, αρκεί να κατανοήσουμε ότι η μεγάλη επαναστατική νύχτα προϋποθέτει πολλά επαναστατικά πρωινά και απογεύματα, είναι δηλαδή εντέλει προϊόν μιας διαφορετικής συνείδησης αντιμετώπισης των προβλημάτων που πρέπει (σύμφωνα με την παλιά αλλά πάντα επίκαιρη αναρχική παράδοση του Κροπότκιν, των αναρχοσυνδικαλιστών κλπ) να ξεκινά εδώ και τώρα. Τελειώνοντας να κάνουμε μια διευκρίνιση εν σχέσει με τον όρο Συμβούλιο που απαντάται συχνά-πυκνά στο κείμενο. Στη Βρετανία με τον όρο αυτό εννοείται το δικό μας δημοτικό συμβούλιο, με τη διαφορά ότι εκεί έχει πολύ μεγαλύτερες εξουσίες και δικαιοδοσίες, που ξεκινούν από την ξεχωριστή φορολογία που επιβάλλει, και φτάνει έως τις δικές του κοινωνικές δαπάνες, που αφορούν τη στέγαση, τους παιδικούς σταθμούς, πολιτιστικές εκδηλώσεις κλπ. Επίσης να πούμε ότι τα σκίτσα είναι τα σχέδια του στεγαστικού προγράμματος του Lewisham, ενώ οι φωτογραφίες είναι από το Λονδίνο και τις έχει τραβήξει η καλή μας φίλη Ιωάννα.

Η σύνταξη του περιοδικού

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

του Brian Richardson

Η αρχιτεκτονική είναι πολύ σημαντική για να την αφήσουμε στα χέρια των αρχιτεκτόνων. Είναι σημαντική για τον καθένα που ζει σε οικοδομημένο περιβάλλον. Αφού θέλουμε ν' αποκτήσουμε τον έλεγχο της ζωής μας, πρέπει να προσπαθούμε να κάνουμε τον χώρο γύρω μας όμορφο και άνετο. Οι αρχιτέκτονες δεν μπορούν να το κάνουν αυτό για μας, παρά μόνο μαζί με μας. Στους μοντέρνους καιρούς — όπως έχω ήδη πει (περιοδικό *Raven* ν. 5) — έχουμε χάσει κατά κάποιον τρόπο τον έλεγχο, τον αφήσαμε σε μεγάλο βαθμό στους επαγγελματίες αρχιτέκτονες, στους σχεδιαστές, στους οικονομολόγους και, όπως ήταν επόμενο, καταλήξαμε στα αποκορυφωτικά κτίρια που κατασφύγγουν τις άποστε χαριτωμένες πόλεις και την επαρχία. Υποστηρίζω ότι έχουμε ανάγκη να ξαναμάθουμε τη γλώσσα του χτισίματος και να την ξανακάνουμε κοινή γνώση, ώστε να πραγματώσουμε το ουτοπικό όνειρο της Αρχιτεκτονικής για Όλους.

Το παράδειγμα του Lewisham: Η πιο άμεση προσέγγιση στα προηγούμενα, είναι το να σχεδιάζουμε και να κτίζουμε μόνοι μας. Αν χρησιμοποιούμε τα πολλά μέσα που μας διατίθενται από την κοινότητα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι επαγγελματίες που θέλουν να υπηρετούν και όχι να υπαγορεύουν, αυτό δεν θα είναι ένας τρομερά δύσκολος στόχος. Εδώ θα ήθελα να παραθέσω το παράδειγμα του Lewisham, του Self-build Housing Association (Οργανισμός Στέγασης «Χτίστο Μόνος σου»).

Περίπου 36 οικογένειες ζουν τώρα στο διοικητικό διαμέρισμα του Lewisham στο Λονδίνο, σε μερικά από τα ομορφότερα σπίτια του Συμβουλίου που χτίστηκαν ποτέ. Δεν είναι ακριβώς «σπίτια του Συμβουλίου», γιατί υπάρχει μια συμφωνία κοινής ιδιοκτησίας: το μισό του μισθώματος πληρώνεται ως νοίκι, και το άλλο μισό πληρώνεται ως υποθήκη (συμφωνία που τεχνικά είναι γνωστή ως «κοινές μετοχές»). Κάθε μία απ' αυτές τις οικογένειες σχεδίασε το δικό της, ιδιαίτερο σπίτι, και τό έχτισε αντί να περιμένει στη λίστα του Συμβουλίου για τα κατώτερα — ή όπως συμβαίνει στις περισσότερες περιπτώσεις για οποιαδήποτε — διαμερίσματα, μαζονέτες ή τα ομοιόμορφα σπίτια που θα τους παραχωρούσε το Συμβούλιο, όταν αυτά θα βρίσκονταν. Τα σπίτια τους αυτά είναι γερά, με ξύλινη επένδυση, φωτεινά, με καλό εξαερισμό, είναι βαμμένα με χαρούμενα χρώματα, βρίσκονται ανάμεσα σε δέντρα, είναι άνετα στη διαβίωση, με χαμηλό λειτουργικό κόστος και εύκολη συντήρηση. Οι κάτοικοι τους είναι χαρούμενοι, άνθρωποι με αυτοπεποίθηση και κοινωνικότητα, που νοιάζονται για τους γείτονες και τον περίγυρο τους, και δεν έχουν τις αποξενωμένες σχέσεις που συντηούνται ανάμεσα στους παραδοσιακούς ενοικιαστές του Συμβουλίου και στους ιδιοκτήτες των σπιτιών τους. Πώς συνέβησαν όλα αυτά;

Το ουτοπικό όνειρο και ο θιάσος του έργου: Αυτό που συνέβη ήταν η σύγκλιση των ονείρων κάποιων ανθρώπων, με την ευρηματικότητα και τη σταθερότητα όσων συμμετείχαν, οι οποίοι ήταν αποφασισμένοι να κάνουν το όνειρό τους πραγματικότητα. Οι ρόλοι στο έργο που παίχθηκε ήταν οι εξής: — Colin Ward, παλιός μας φίλος, αναρχικός προπαγανδιστής και συγγραφέας βιβλίων όπως η «Αναρχία στην Πράξη», «Στέγαση: μια αναρχική προσέγγιση» και «Όταν θα χτίσουμε ξανά». Με τυπική μετροφοροσύνη ισχυρίζεται ότι ο ρόλος του ήταν μόλις ενός «μεσάζοντα», όμως οι ιδέες που εκφράζονται στα γραπτά του είχαν μεγάλη επίδραση στους υπόλοιπους που συμμετείχαν. — Walter Segal, νεκρός τώρα πια (αλλά ακόμα ζει ανάμεσά μας, μέσω της επιρροής του, την οποία

προσπαθούμε να εκφράσουμε μέσα από την Εταιρεία Walter Segal Self Built), ένας εξαιρετικός άνθρωπος ταυτόχρονα πολύ επαγγελματίας αλλά και αντιεπαγγελματίας. Ο Colin κι εγώ διαφωνούμε αν πρέπει τον ονομάσουμε αναρχικός.

Ο Colin υποστηρίζει, σωστά, ότι επειδή ο Walter απεθανόναν τις ταμπέλες και ποτέ δεν χαρακτήρισε τον εαυτό του ως αναρχικό, δεν θα έπρεπε να τον «διεκδικήσουμε». Εγώ πιστεύω ότι αν ένας άνθρωπος συμπεριφέρεται σαν αναρχικός, όπως έκανε ο Walter Segal σ' εκπληκτικό βαθμό ενώ ακόμη εξασκούσε την αρχιτεκτονική κυρίως μέσα στο υπάρχον σύστημα, τότε αναρχικός είναι η κατάλληλη λέξη για να το περιγράψει. Σίγουρα προσέγγιζε μ' έναν ιδιαίτερο τρόπο τους ανθρώπους και τον οικοδομημένο περιβάλλοντα χώρο τους, τον οποίο βελτίωσε με πεισματική αποφασιστικότητα και μεγάλη νοημοσύνη μέσα από την επιδίωξη ενός επαναστατικού τρόπου για τον σχεδιασμό και την τοποθέτηση των κυριών. Αυτή η προσέγγιση αφήφισε πολλές από τις αρχές της καθιερωμένης πρακτικής. Δεν ήταν οπαδός της αυθαίρετης εξουσίας. Ενώ συμπεριφερόταν στους επισήμους με ευγένεια, απέφευγε τις αυστηρές οδηγίες τους με κάθε μέσο που είχε στη διάθεσή του, νόμιμο ή παράνομο. Δεν έριχνε σε κανέναν άλλο την ευθύνη για το αποτέλεσμα της δουλειάς του και έτσι δεν έβρισκε καταφύγιο πίσω από την υποταγή στους κανονισμούς — έπρεπε να είναι ικανοποιημένος ο ίδιος απ' όλες τις πλευρές της παρουσίας των κυριών του. Δεν προσάλλαβε υπαλήθους, ούτε καν γραμματέα, και αναλάμβανε όλους τους ρόλους μόνος του. Αν υπήρχε κάποια αποτυχία, θα ήξερε ότι ήταν δικιά του. Ήταν ένας από τους λίγους αρχιτέκτονες που ποτέ δεν αφοσίωσε τον εαυτό του για εργατικά ατυχήματα.

Είτε φανερά ως αναρχικοί, είτε όχι, ο Walter κι εγώ συναντηθήκαμε τον Μάιο του '74 στο σπίτι του Colin Ward, σε μια κοινωνική συγκέντρωση, η οποία είχε σχεδιαστεί επιδέξια για να φέρει κοντά κάποιον που είχε στο μυαλό του μια μεγάλη ιδέα και κάποιον με τρομερή ανάγκη να την ακούσει. Την χρειάζομαι, σαν ένα άλλο μέλος του θιάσου, γιατί είχα πάρει στα σοβαρά τη δουλειά μου σαν αρχιτέκτονα του Συμβουλίου για τη Στέγαση και προσπαθούσα να βρω διέξοδο στο εξής δίλημμα: προσπαθούσα μέσα στα όρια των αυστηρών περιορισμών της κυβέρνησης για τον έλεγχο του κόστους και τις δυνατότητες της οικονομικής βιομηχανίας, να σχεδιάσω κατάλληλα σπίτια γι' αυτούς τους ανθρώπους που αναγκάστηκαν να καταφύγουν στο Συμβούλιο, αφού δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν σ' αυτό που προσφέρονταν στην καπιταλιστική αγορά. Ήμουν μετρεμένος. Οι διαθέσιμοι πόροι ήταν πολύ λίγοι και οι υποψήφιοι χρήστες πάρα πολλοί. Τα σπίτια δεν μπορούσαν να σχεδιαστούν για συγκεκριμένους ανθρώπους, αλλά για τις αόριστες τάξεις κάποιων απροσδιόριστων ακόμα ανθρώπων. Επομένως δεν θα μπορούσαν ποτέ να ικανοποιηθούν τις ανάγκες των ενοίκων τους, οι οποίοι δεν θα ανέπτυσσαν, έτσι, συναισθήματα υπεργφάνειας και ευθύνης γι' αυτά, κάτι που είναι απαραίτητο ώστε να τ' αγαπήσουν και να τα περιποιηθούν. Η καλύτερη μέθοδος θα ήταν οι ένοικοι να ασχοληθούν περισσότερο με τον σχεδιασμό και την κατασκευή των ιδίων τους των κατοικιών, αλλά η φυσιολογική λειτουργία των τμημάτων του Συμβουλίου (διαφορετικό γι' αυτή την αρχιτεκτονική και διαφορετικό γι' αυτή την στέγαση), με τον πατερναλιστικό τρόπο που έφτιαχνε κτίρια και επέλεγε ενοικιαστές, εμπόδιζε κάτι τέτοιο. Ο Colin Ward έχει υποστηρίξει — προ πολλού — πως, αν γινόταν ότι σκεπτόμουν, θα μπορούσε να

χρησιμοποιηθεί ένα ανεκμετάλλευτο απόθεμα ενέργειας και φαντασίας.

Αλλά πώς θα γινόταν κάτι τέτοιο; Ενθουσιάστηκα όταν έμαθα ότι ο Walter Segal είχε βρει τον τρόπο. Ευτυχώς, μια μικρή πλειοψηφία των εκλεγμένων μελών του Εργατικού Συμβουλίου, είχε επίσης ένα όραμα: το Lewisham θα έπρεπε να είναι η αρχή μιας φωτισμένης στεγαστικής πολιτικής, και έτσι — μετά από πολλές αμφιβολίες και συζητήσεις — συμφώνησαν να σκεφτούν αυτή τη φοβερή ριζοσπαστική — γι' αυτούς — πρόταση. Μετά τη συνάντηση με τον Walter στο σπίτι του Colin, έδωσα χρόνια προπαγανδίζοντας την ιδέα ενός στεγαστικού σχεδίου πάνω στην αρχή του «Χτίστο Μόνος σου» στους κύκλους του Συμβουλίου. Βρήκα γρήγορα πιστούς συμμάχους στο πρόσωπο δύο εκλεγμένων μελών με επιρροή: τον Nicholas Taylor, πρόεδρο της οργανωτικής επιτροπής, συγγραφέα του βιβλίου «Χωρίς όραση στην πόλη», και τον Ron Pepper, πρόεδρο της Στεγαστικής επιτροπής. Αλλά η πρώτη αντίδραση των περισσότερων συμβούλων ήταν σκεπτικιστική.

Επίσης, μέσα στον θίασο ήταν οι συνάδελφοί μου, οι υπάλληλοι του Συμβουλίου σε άλλα τμήματα και μυριάδες αξιωματούχοι σε άλλα γραφεία στην πυραμίδα της περιφερειακής και εθνικής διακυβέρνησης, όπου όλοι έπρεπε να πειστούν ότι κάτι καινούργιο θα συνέβαινε ενάντια στο σπόρο της εγκαθιδρυμένης πρακτικής. Πολλοί από αυτούς αποδείχτηκαν κρυφοί οραματιστές για κάτι καλύτερο, αλλά η κατ' αρχήν αντίδραση των περισσότερων ήταν αρνητική απέναντι στην ιδέα, ενώ μερικοί ήταν τελείως εχθρικοί.

Μετά από ατέλειωτες διαπραγματεύσεις με την τοπική, μητροπολιτική και εθνική γραφειοκρατία, και μια σειρά από αναφορές επιτροπών, η πρότα-

ση έγινε, επιτέλους, δεκτή τον Μάρτιο του '76. Έπρεπε όμως ακόμη, να αποκτήσουμε όλες τις υποχρεωτικές άδειες για χτίσιμο, γιατί χωρίς την παρουσία ανθρώπων που θα έχτιζαν μόνοι τους, τα σπίτια δεν μπορούσαν να σχεδιαστούν. Αλλά το μονοπάτι ήταν έτοιμο ώστε να ικανοποιούνται όλες οι νομικές απαιτήσεις για την κατασκευή (κανονισμοί σχετικά τις πυρκαγιές, την ύδρευση, το γκάζι και το ηλεκτρικό) και ταυτόχρονα να βρίσκονται μέσα στο σχέδιο και τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Φαινόταν το σχέδιο να είναι πραγματοποιησιμο, αλλά έμενε να προγραμματιστούν όλες οι λεπτομέρειες. Η σκηνή ήταν τώρα έτοιμη για την εγγραφή των μελών του θιάσου, που ήταν — φυσι-

κά — οι άνθρωποι του Lewisham, οι οποίοι αντί να περιμένουν παθητικά να έρθει η σειρά τους στη λίστα του Συμβουλίου ή τους Εργατικούς να ανέβουν στην εξουσία (κάτι ακόμα λιγότερο πιθανό) ήταν έτοιμοι να ενεργοποιηθούν, και απαιτούσαν από τους εαυτούς τους — και τους άλλους — να πάρουν καλά σπίτια.

Η εγγραφή των (αυτο-)χτιστών και η οργάνωση του σχεδίου: Τοπικές αγγελίες ανήγγειλαν ότι το Συμβούλιο ήταν έτοιμο να χρηματοδοτήσει μια ομάδα από αυτοδίδακτους χτίστες, και τον Ιούλιο του '76 έγινε μια συνάντηση στο Δημαρχείο, στην οποία μίλησε ο Walter Segal. Παρουσιάστηκαν τόσοι πολλοί άνθρωποι, που τελικά έπρεπε να τραβηχτούν κλήροι από τον Δήμαρχο. Η μόνη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην κλήρωση ήταν το να ανήκεις στη στεγαστική λίστα ή στη λίστα αναμονής του Συμβουλίου. Δεν υπήρχαν όροι για την ηλικία, το φύλο, την ικανότητα στο χτίσιμο και την οικονομική κατάσταση. Έτσι προέκυψαν δύο ποικιλόμορφες ομάδες για τις δύο φάσεις του σχεδίου που ξεκινούσαμε: γέροι και νέοι, άντρες και γυναίκες, μαύροι και λευκοί, σχετικά πλούσιοι και σχετικά φτωχοί, έμπειροι και άπειροι στο χτίσιμο.

Επειδή αυτός ο τρόπος παροχής στέγης από το Συμβούλιο ήταν νέος, ένας τρομακτικά μεγάλος αριθμός τυπικών γραφειοκρατικών διαδικασιών έπρεπε να ικανοποιηθεί, να τροποποιηθεί ή — όταν δεν υπήρχαν — να εφευρεθεί. Επίσης νέα, ήταν η οργανωτική δομή αυτού του είδους ομάδας των αυτοδίδακτων χτιστών. Στην πρώτη συνάντηση στο Δημαρχείο, στήθηκε μια ομάδα καθοδηγήσης, η οποία δούλευε μαζί με τους υπαλλήλους του Συμβουλίου για τρία περίπου χρόνια, ώστε να οργανώσουν τα σχέδια πριν αρχίσει οποιαδήποτε δουλειά χτισίματος. Τα μέλη αυτής της ομάδας

πίσης ήταν, πραγματικά, οι ήρωες της ιστορίας, γιατί συνιστούσε πράξη πίστης εκ μέρους τους το να συνεχίσουν να δουλεύουν όλη αυτή τη μακρά περίοδο που απαιτούσε αποθέματα υπομονής και αφοσίωσης. Ταυτόχρονα οι αυτοδίδακτοι χτίστες και οι οικογένειές τους αγωνιούσαν καθώς δεν ήξεραν που θα ζήσουν, τι δουλειές θα μπορούσαν να κάνουν, σε ποιά σχολεία θα πήγαιναν τα παιδιά τους κλπ.

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι πλήρως υπεύθυνη για τις στεγαστικές δαπάνες. Έτσι είναι αναγκαίο να βρεθούν ανταγωνιστικοί φροντιστές, τα συμβόλαια να αποδίδουν, η εργασία να επιβλέπεται από κοντά και κατά την ολοκλήρωση οι λογαριασμοί να ελέγχονται εξονυχιστικά. Κάθε στάδιο

περιορίζεται από τους ταμίες της κυβέρνησης, οι οποίοι μέσω του Προγράμματος για τις Στεγαστικές Επενδύσεις, πληρώνουν περίπου τα 2/3 του λογαριασμού, ενώ το άλλο τρίτο προέρχεται από τους δημοτικούς φόρους.

Το σχέδιο μας ήταν τόσο διαφορετικό που δεν συμβιβαζόταν με τις τυπικές διαδικασίες, αλλά παρόλα αυτά, έπρεπε να γίνει αποδεκτό - στον βαθμό που κάτι τέτοιο ήταν δυνατό. Αφού οι χτίστες ήταν και οι εργολάβοι, δεν υπήρχε κανένα στοιχείο ανταγωνισμού. Όμως έτσι δεν υπήρχε και ένας ρεαλιστικός τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να μετρηθεί η αξία της δουλειάς τους. Το κόστος των υλικών ήταν γνωστό, οπότε η συνηθισμένη αναλογία αφαιρέθηκε από τις διάφορες δουλειές και προστέθηκε για να καλύψει το κόστος εργασίας. Έτσι μπορούσαμε να συμμορφωθούμε με τα υποχρεωτικά όρια κόστους που επέβαλλε η κυβέρνηση και να πάρουμε την επιχορήγηση.

Οι αυτοδίδακτοι χτίστες αρνούνταν να χτίσουν σπίτια για το Συμβούλιο, τα οποία κατόπιν θα τα νοίκιαζαν οι ίδιοι, αλλά και το Συμβούλιο δεν δεχόταν να υποστηρίξει το χτίσιμο ολοκληρωτικά ιδιόκτητων σπιτιών. Έτσι βρήκαν μια μέση λύση: οι μετοχές των έτοιμων σπιτιών θα μοιράζονταν ίσα ανάμεσα στον ένοικο και στο Συμβούλιο. Ο ένοικος θα πλήρωνε τη μισή αξία του σπιτιού (όπως αυτή καθορίζεται από την υποθήκη που εκτιμά το Συμβούλιο) και θα πλήρωνε το μισό νοίκι. Το εργατικό κόστος που εξοικονομήθηκε με τους αυτοδίδακτους χτίστες, αντισταθμίστηκε με την αγορά των μισών μετοχών, κι έτσι η εξόφληση της υποθήκης μαζί με το μισό ενός «δικαιού» νοικιού, ήταν μια λογική τιμή για το σπίτι. Τα συνολικά εβδομαδιαία έξοδα ξεκίνησαν λίγο υψηλότερα απ' ό,τι τα συνηθισμένα νοίκια του Συμβουλίου, αλλά αφού τα νοίκια αυξάνονται με τον καιρό, ενώ η εξόφληση της υποθήκης παραμένει χαμηλή, καταλήγουν να είναι σχετικώς χαμηλότερα.

Στην αρχή - και αυτό συμφωνήθηκε πριν από τη δημοφιλή πρόταση των Συντηρητικών να έχουν οι ενοικιαστές το δικαίωμα της αγοράς της κατοικίας τους - οι (αυτο-)χτίστες επέλεξαν πως θα έπρεπε να έχουν την ευκαιρία να αγοράσουν τις μετοχές του Συμβουλίου σταδιακά, μέχρι που στο τέλος θα αποκτούσαν την ιδιοκτησία (κάτι το οποίο έχει πετύχει η πλειοψηφία τους μέχρι σήμερα).

Τα σχέδια των σπιτιών και οι μέθοδοι χτισίματος: Αφού η ομάδα της πρώτης φάσης, που δημιουργήθηκε από τους 14 νικητές της κλήρωσης, κατέληξε στο συνολικό σχέδιο, οι χτίστες άρχισαν να σχεδιάζουν τα σπίτια τους, σε συνεργασία με τον Walter Segal (και αργότερα τον Jon Broome, έναν νεαρό αρχιτέκτονα, συνάδελφό μου, που ζούσε εκεί κοντά και ο οποίος ενώθηκε με την ομάδα με δύο τρόπους: έγινε και χτίστης και συνεργάτης αρχιτέκτονας του Walter. Τώρα, μετά το θάνατο του Walter, είναι ο κύριος υποστηρικτής της μεθόδου χτισίματος Segal). Μετά οργανώθηκαν σεμινάρια, για να μάθουν τις απαραίτητες βασικές τεχνικές, τα οποία προσφέρονταν από το τοπικό Ινστιτούτο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων και δίδασκαν ο Segal, ένας τοπικός υδραυλικός, ένας τοπικός ηλεκτρολόγος, ένας νομικός σύμβουλος κλπ.

Όπως σε τόσες μεγάλες ιδέες, ο νέος τρόπος χτισίματος του Walter βασίζεται στην αποδοχή των επίκαιρων παλιών μεθόδων και στο ξεσκαρτάρισμα των νέων. Είναι τόσο απλός, ώστε ο καθένας που καταφέρει να παραμερίσει τα εμπόδια προς την κατανόηση που βαρύνουν το μυαλό μας και μας κάνουν να πιστεύουμε ότι πράγματα όπως το χτίσιμο είναι πολύ δύσκολα για μας, μπορεί να τον υιοθετήσει και να δουλέψει σύμφωνα με τις διαδικασίες του. Το μόνο που χρειάζεται είναι η πολύ απλή χρήση βασικών εργαλείων όπως το πριόνι, το τρυπάνι, το γαλλικό κλειδί και το κατσαβίδι. Οι βαριές, εξειδικευμένες δουλειές όπως το στρώσιμο των τούβλων, η χρήση του μπετόν αρμέ και το σοβάτισμα, απλώς, εξαλείφονται.

Τελικά φαίνεται ότι ο καθένας έχει μια στοιχειώδη κλίση για την επεξεργασία του ξύλου. Το ξύλο είναι ένα υλικό που δουλεύεται εύκολα και που σε ανταμείβει με την ομορφιά του αποτελέσματος. Παντού στην Ευρώπη υπάρχει έντονη η αρχιτεκτονική παράδοση που χρησιμοποιεί σκελετό από ξύλο, του οποίου η αξία έχει αναγνωριστεί εδώ και καιρό. Ο Walter προβληματίστηκε σχετικά με τη μοντέρνα εφαρμογή του περιεχομένου αυτής της παράδοσης. Ο σκελετός του σπιτιού του, που μπορεί να φτιαχτεί από έναν ή δύο ανθρώπους μ' ένα ηλεκτρικό πριόνι και τρυπάνι, είναι έτσι τοποθετημένος ώστε να μπορούν - τα ξύλα - να ενωθούν μεταξύ τους ενώ βρίσκεται ακόμη στο έδαφος, και μετά με τη συνεργασία και τη βοήθεια άλλων ανθρώπων σηκώνεται όρθια και στερεώνονται ώστε να φτιάξουν ένα σταθερό οικοδόμημα. (Μια παρόμοια διαδικασία είναι το συλλογικό χτίσιμο των αχυρώνων στις παραδοσιακές κοινότητες της Β. Αμερικής). Πάνω σ' αυτόν τον σκελετό μπορεί να φτιαχτεί η γρήγορα η σκεπή, ώστε ταυτόχρονα - από κάτω - η οικογένεια να συνεχίζει να εργάζεται (κατά τη διάρκεια του χτισίματος η οικογένεια έχει όση βοήθεια χρειάζεται κατά καιρούς από την υπόλοιπη ομάδα). Ο ξύλινος σκελετός των πατωμάτων σχεδιάζεται ώστε να είναι αρκετά πάνω από το έδαφος, ενώ οι κολώνες του επεκτείνονται προς τα κάτω

έτσι ώστε το σπίτι να είναι στερεωμένο σε ξυλόποδα. Αυτό έχει πολλά προτερήματα: κατ' αρχήν το κατηφορικό έδαφος δεν χρειάζεται να ισοπεδωθεί ώστε να μπορούμε να χτίσουμε πάνω του, δεύτερον τα θεμέλια, κάτω από τις σχετικά λίγες κολώνες, είναι πολύ οικονομικά και απαιτείται λιγότερη δουλειά απ' αυτήν που χρειάζεται ένα κτίριο από τούβλα. Τα χωρίσματα των τοίχων, οι πόρτες και τα παράθυρα τοποθετούνται στον ολοκληρωμένο σκελετό, οπότε έτσι υπάρχει και ποιότητα στη δυνατότητα τοποθέτησης τους και γίνεται εύκολα οποιαδήποτε αναπροσαρμογή.

Δουλειά στον χώρο: Μετά τη μακρά περίοδο του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της αναμονής λόγω της γραφειοκρατίας, όταν επιτέλους ξεκίνησε η δουλειά, τον Μάρτιο του 1979, η ενέργεια που απελευθερώθηκε, ήταν κάτι το απίστευτο. Ανάλογα με το πώς βόλευσε τον καθένα, οι χτίστες δούλεψαν τα απογεύματα ή τα Σαββατοκύριακα (οι περισσότερες οικογένειες σπατάλησαν μέρος από την καλοκαιρινή τους άδεια) και έτσι τα ατομικά σπίτια χτίστηκαν σε χρονικές περιόδους που κυμαίνονταν από 10 μήνες το λιγότερο, μέχρι 2 χρόνια το περισσότερο. Ο πραγματικός αριθμός των ωρών εργασίας - όπως ήταν φυσικό - δεν καταγράφηκε, αφού οι οικογένειες, οι φίλοι τους

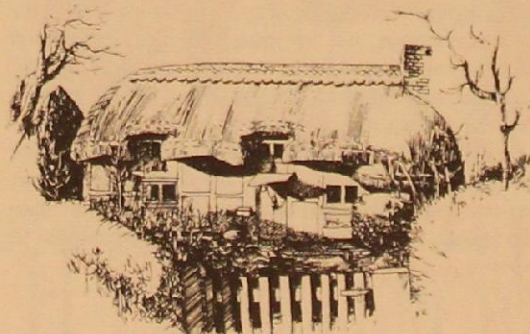
και διάφοροι άλλοι χτίστες, πηγαίνονταν στους χώρους εργασίας ανάλογα με τις απαιτήσεις των καταστάσεων. Αυτό βρίσκεται σε έντονη αντίθεση με το συνηθισμένο σχέδιο για (αυτοδίδακτο) χτίσιμο, που εφαρμόζεται στις παραδοσιακές κατασκευές από τούβλο, αφού τα μέλη επιλέγονται λόγω των ικανοτήτων τους στο χτίσιμο. Όλα τα σπίτια αυτού του είδους είναι χτισμένα από μια ομάδα, που δουλεύει σύμφωνα με ένα αυστηρό πρόγραμμα, όπου τα μέλη της πρέπει να εγγυηθούν την παρουσία τους στον χώρο εργασίας για μια συγκεκριμένη περίοδο κάθε βδομάδα. Η σημασία της ατομικής προσαρμογής στο γενικό σχέδιο δουλειάς είναι τόσο μεγάλη, ώστε μέσα στους κανόνες εργασίας υπάρχουν τιμωρίες για να εξασφαλίζουν την υποταγή. Πέρα από αυτά, η παρατεταμένη δουλειά στα θεμέλια και η βαριά δουλειά στο χτίσιμο, απαιτούν πολύ χρόνο για να ολοκληρωθούν. Είναι δύσκολη δουλειά και συχνά απαγορεύεται να βρίσκονται γυναίκες στον χώρο εργασίας. Αντίθετα στο Lewisham, το λογικό σχέδιο που προέκυψε από βασικές αρχές, μετά από μια ολοκληρωτική αναρχική προσέγγιση στην οργάνωση της εργασίας, έκανε ευχάριστη τη διαδικασία του χτισίματος. Κάθε οικογένεια ήταν υπεύθυνη για το δικό της σπίτι, αλλά χρησιμοποιούσε και τις ικανότητες των υπόλοιπων ομάδων, όπως γίνεται στη βάση βρίσκεται η αλληλεγγύη. Ο μόνος κανόνας ήταν ότι δεν έπρεπε να υπάρχουν κανόνες. Το «βιβλίο τυπικών κανόνων» για αυτοδίδακτους χτίστες που πρότεινε η Εθνική Ομοσπονδία των Εταιριών Στέγασης, απλά πετάχτηκε στα σκουπίδια. Όχι υποχρεώσεις, όχι τιμωρίες. Μόνο οι συνηθισμένες δυνάμεις του προσωπικού ενδιαισθημένου και της συντροφικότητας, ακούσαν για να κρατήσουν ενωμένη την ομάδα, έτσι ώστε να λειτουργεί ως μια οντότητα. Αφού δεν υπήρχαν εμπορικά και κρατικά συμφέροντα, άνησε ο αλτρουϊσμός. Ο δυνατότερος βοηθούσε τον πιο αδύναμο. Οι διαφορές λύνονταν με τη συζήτηση.

Το επιτυχημένο αποτέλεσμα: Μέχρι τον Ιούλιο του 1980, είχα τελειώσει τη δουλειά μου με το Συμβούλιο, είχα βγει νωρίς στη σύνταξη, και το σχέδιο της πρώτης φάσης είχε ουσιαστικά ολοκληρωθεί. Ήθελα να συνεχίσω με το χτίσιμο ενός εργαστηρίου παραγωγής χαρτιού για τη γυναίκα μου και του σπιτιού μας στο Herefordshire (αυτό είναι μια άλλη ιστορία), και μου φαινόταν ότι η εποχή ήταν καλή για να ξεκινήσω. Σαν αρχιτέκτονας του Συμβουλίου είχα ενθουσιαστεί με την τεχνική επιτυχία του σχεδίου. Οι εκλεγμένοι προϋπολογισμοί μου ήταν επίσης ικανοποιημένοι. Τα σπίτια ήταν φθηνά. Αν και το Συμβούλιο, κατά κάποιον τρόπο, είχε πληρώσει για την εργασία που προσφέρθηκε από τους (αυτοδίδακτους) χτίστες, αφού είχε επιτρέψει μειώσεις στην εξόφληση της υποθήκης (οι μισές μετοχές αγοράζονταν από τους ενοικιαστές), τα έξοδα του σπιτιού έβγαιναν πολύ χαμηλά σε σύγκριση με τα χτισμένα από ε-

ταιρίες σπίτια του Συμβουλίου, με το ίδιο μέγεθος και την ίδια ποιότητα. Επίσης η διατήρησή τους δεν αποτελούσε πρόβλημα για το Συμβούλιο. Ένα από τα χειρότερα προβλήματα της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η συντήρηση και επισκευή της οικιστικής ιδιοκτησίας της. Για τους χτίστες του Lewisham, η συντήρηση αποτελεί μικρό πρόβλημα, γιατί αφού έχουν χτίσει τα σπίτια μόνοι τους, τα γνωρίζουν τόσο καλά, ώστε τα προβλήματα που παρουσιάζονται μπορούν γρήγορα να εντοπισθούν και εύκολα να επιδιορθωθούν. Πράγματι, είχαν τέτοια αυτοπεποίθηση, ώστε ανέλαβαν να συντηρούν ακόμα και το νοικιασμένο μέρος των σπιτιών (είχαν μέρος των μετοχών), ενώ θα μπορούσαν - ήταν λογικό - να απαιτούν να πληρώνει το Συμβούλιο γι' αυτά. Επίσης το σχέδιο μας συνέφερε το Συμβούλιο, γιατί ήταν δύσκολο να χτίσεις - σύμφωνα με τις ορθόδοξες κατασκευές - στη γη που προσφέρθηκε, και δεν είχαν καταφέρει να βρουν λύσεις που να ιατριάζουν με την αρχιτεκτονική, ανάλογες με τους κυβερνητικούς περιορισμούς για τον έλεγχο του κόστους αν τα σπίτια έμεναν ακατοίκητα θα υπήρχε πρόβλημα. Τέτοιο πρόβλημα όμως δεν υπήρχε με τη μέθοδο Segal. Φαινόταν πως όλες οι πόρτες ήταν, τώρα πια, ανοικτές για πολλά άλλα παρόμοια σχέδια, που θα μπορούσαν να ακολουθήσουν το μονοπάτι

που χαράξαμε.

Χτίσιμο μόνος σου - γερά δομημένο «εγώ»: Η μεγάλη επιτυχία του σχεδίου, όμως, δεν ήταν ούτε η δόξα που κέρδισε το Συμβούλιο, ούτε καν ο αρχιτεκτονικός θρίαμβος που σημειώθηκε (ο οποίος προβλήθηκε από τον επιστημονικό τύπο και απέσπασε διεθνή βραβεία από τα Ηνωμένα Έθνη στη διάρκεια της Παγκόσμιας Χρονιάς Σπιτιού για τους Αστέγους), αλλά η επίδραση που είχε πάνω στους ανθρώπους που συμμετείχαν. Σταμάτησαν να είναι δυσανεκτικοί ένοικοι που ανέχονται τις άσχημες συνθήκες διαβίωσης, επειδή δεν υπάρχει ελπίδα για τίποτα καλύτερο για ανθρώπους στην κατάσταση τους, και μεταμορφώθηκαν μέσα από τις ίδιες τους τις πράξεις. Πράξεις τόλμης, μαραθωνίας προσπάθειας, θρίαμβος της ικανότητας και της εφευρετικότητας, πράξεις για τις οποίες δεν είχαν ιδέα ότι ήταν ικανοί να κάνουν μέχρι τότε. Έχουν τον αέρα της ολοκλήρωσης γύρω τους, που προέρχεται από την επίτευξη του δύσκολου, αλλά αξιού, στόχου. Η προσπάθεια δεν στόχευε να τους φέρει στο τελευταίο σκαλί της ιδιοκτησίας και να κερδίσουν έτσι μια περιουσία (αφού οι τιμές αυξάνονται συνέχεια): η αξία της έγκειται στο ότι έφτιαξαν το περιβάλλον τους ακριβώς όπως το ήθελαν. Κανείς από αυτούς δεν πούλησε το σπίτι του μέχρι τώρα. Όπως παρατήρησε ο Ken Atkins (ο πρόεδρος της πρώτης φάσης) όταν ζήτησε να εκτιμηθεί το σπίτι του για να μπορέσει να αυξήσει την υποθήκη και να χτίσει μια προέκταση (κάτι το οποίο είναι πολύ εύκολο με την κατασκευή Segal), το ποσό που τον ανακοίνωσαν ήταν συγκλονιστικό. Αλλά, πρόσθεσε, ότι αν το πουλούσε θα του ήταν πολύ δύσκολο να ξαναβρεί στο εμπόριο, ένα τόσο όμορφο χώρο ή μια τόσο καλή κοινότητα.

Η συνέχεια: Δυστυχώς, παρ' όλα αυτά, υπήρξε μια χαρακτηριστική απραξία ατόμου ολοκληρώθηκε επιτυχώς το σχέδιο, γύρω στα 1985-1987. Κανένα άλλο Συμβούλιο δεν μιμήθηκε το Lewisham μέχρι τώρα, από τη μια πλευρά λόγω της κυβερνητικής πίεσης στην τοπική αυτοδιοίκηση για περικοπή των στεγαστικών δραστηριοτήτων, και από την άλλη λόγω της υπερδεδειγμένης πολιτικής σκέψης κάποιων Εργατικών, που θέλουν μεν να κάνουν κάτι για το στεγαστικό πρόβλημα, αλλά πιστεύουν λανθασμένα ότι το (αυτο-οργανωμένο)

χτίσιμο μετατρέπει τους σοσιαλιστές υποστηρικτές τους, σε καπιταλιστές.

Υπάρχουν, όμως, δυο προσπάθειες που μπορεί να βοηθήσουν να τερατισθεί αυτό το χάσμα. Η μια είναι η μικρή αγωνιστική ομάδα, την οποία ανέφερα στην αρχή - η Ένωση Αυτοδίδακτων Χτιστών Walter Segal (που σχηματίστηκε από χτίστες του Lewisham και φίλους και συγγενείς του Walter) και έχει σαν σκοπό τη διακίνηση της ελευθεριακής συμβολής του Walter στο χτίσιμο. Έχουμε οργανώσει σεμινάρια στα οποία διδάσκουν αυτοδίδακτοι χτίστες σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και ανθρώπους του στεγαστικού οργανισμού σ' ολόκληρη τη χώρα, τα οποία έχουν καλή αντιμτώπιση (αν και ένα βασικό εμπόδιο που προκύπτει συνέχεια είναι η πρόσβαση σε φτηνή γη). Η άλλη προσπάθεια παρακινήθηκε μάλλον από το παράδειγμα του Lewisham και κάποια σχέδια για την «κοινωνική αρχιτεκτονική», και προκάλεσε ακόμη και την προσοχή του πρίγκιπα Κάρολου (ο οποίος απέφυγε οποιαδήποτε συμμετοχή στην αναρχικής έμπνευσης επιχείρησή μας). Αυτή λοιπόν η προσπάθεια, είναι το ξεκίνημα φέτος το φθινόπωρο, της Εταιρίας Στέγασης από μια κυβερνητική αντιπροσωπεία, και συνιστά μια μεγάλη στροφή προς την κατεύθυνση της προώθησης του «χτίσιμο μόνος σου», με την παροχή επίσημης οικονομικής βοήθειας.

Όποιες συνθήκες κι αν ισχύουν, μόνον όταν οι ομάδες του αυτοοργανωμένου χτισίματος (που συνεχίζουν την παράδοση του Lewisham) γίνουν αρκετές ώστε να αρχίσουν να επιδρούν σημαντικά στο στεγαστικό πρόβλημα, θα είμαστε ένα βήμα πιο κοντά στο να απαιτούμε μια «αρχιτεκτονική για όλους».

ΡΑΦ-ΓΡΑΜΜΑ ΣΕ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

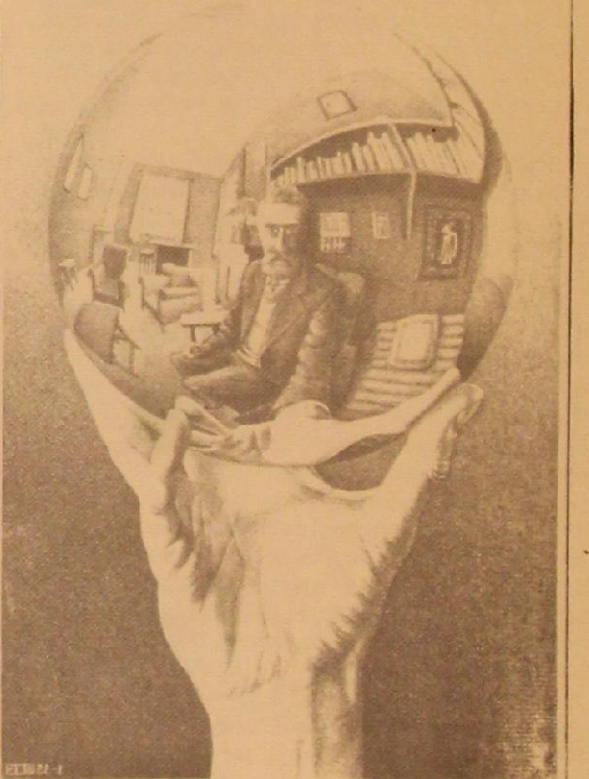
Υπάρχουν χιλιάδες πράγματα που χρειάζονται λύση και αν δεν ασχοληθεί κάποιος να τα λύσει θα οδηγήσουν την ανθρωπότητα στην καταστροφή. Όλα δημιουργήθηκαν από το καπιταλιστικό καθεστώς, που μετράει μόνο το κέρδος και τη δύναμη κάνοντας τον άνθρωπο και τη φύση να βρίσκονται στην υποταγή του.

Εμείς η ΡΑΦ, αρχίσαμε από το 1989 να σκεφτόμαστε σοβαρά, πως για μας και τις άλλες ομάδες της Γερμανίας που αντιστέκονται δεν μπορεί να συνεχίσει έτσι. Σκεφτόμαστε πως ο σκοπός είναι να επανακαθοριστούμε με μια πολιτική που θα επιβάλλει νέες αλλαγές στη ζωή του ανθρώπου και που θα καταστρέφει, μακροπρόθεσμα, τον καθορισμό της εξουσίας στην πραγματικότητα της ζωής. Γι αυτό είναι απαραίτητο να κοιτάζουμε την ιστορία μας στην αντίσταση, να σκεφτούμε τα λάθη μας και ποιες σημαντικές εμπειρίες είχαμε εμείς και οι άλλοι και τι σημασία θα έχουν για το μέλλον. Η αφετηρία ήταν:

1. Το γεγονός πως σκεπτόμαστε όλοι μπροστά σε μια εντελώς καινούρια κατάσταση στη διεθνή σχέση δυνάμεως, η διάλυση του σοσιαλιστικού κρατικού συστήματος, το τέλος του ψυχρού πολέμου.

Η σκέψη για μια διεθνή μάχη για την απελευθέρωση δεν έπιασε. Οι μάχες για την απελευθέρωση ήταν στο σύνολό τους πολύ αδύναμες για να ξεπεράσουν το επίπεδο του ιμπεριαλισμού στη διεξαγωγή πολέμου.

Συνέχεια στη σελίδα 13

Ευχαριστούμε πολύ τον Παναγιώτη Καραμαρά για την συνεισφορά του στην έκδοση του τεύχους, και τον ευχόμενος καλές διαδρομές στον κοινωνικό ωκεανό.

τουρκικού δέους, υιοθετεί την τακτική του κινδύνου της εδαφικής και εθνικής συρρίκνωσης. Του βαρβαρικού μπαμπούλα εξ' Ανατολών. Ενώ στη Γαλλία και την Αγγλία αναζητάται το χαμένο κύρος και μεγαλείο των αποικιών, στην Ελλάδα αναζητούνται οι χαμένες από 1500 χρόνια και βύλε, πατρίδες. Στην Κροατία παίρνει τη μορφή του άσβεστου μίσους για τις σφαγές του παρελθόντος και την πολιτική και οικονομική ηγεμονία ενός «άλλου» λαού, καθώς και αυτό της αυτοδύευνσης των λαών.

Κοινή πάντως σε γενικές γραμμές θα πρέπει να θεωρηθεί η αντιμετώπιση των πολιτικών και οικονομικών προσφύγων στον ρατσιστικό ιστό, όπως κοινά κατά βάσει είναι τα συνθήματα που χρησιμοποιούνται σε όλα τα κράτη και περιοχές.

Στη συνέχεια του κειμένου θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε τους λόγους που γεννούν τον πόλεμο και τους ρατσισμούς, εθνικισμούς, κάνοντας όσο δυνατόν μεγαλύτερη αναφορά στην ελληνική πραγματικότητα, χωρίς όμως αυτό να μετατραπεί σε αυτοσκοπό του κειμένου.

Ενώ παρατηρείται μια συνεχή αύξηση της απάθειας της προσωπικής βολής, και της συντηρίας η κλίμακα της ταξικής αντιπαράθεσης εντείνεται και παίρνει άλλες μορφές, πιο εκρηκτικές, πιο ανεξέλεγκτες.

Εάν πάρουμε σαν δεδομένο ότι το πολιτικό και συνδικαλιστικό πατριωτισμό έχει χάσει το κύρος του και έχει αποκαλύψει ανοιχτά πλέον το πραγματικό του πρόσωπο ως πιστό υπηρέτη των αφεντικών, ανακαλύπτουμε ότι η βάση των εκμεταλλευόμενων έχει πάρει να πειθαρχεί στις άνωθεν εντολές, και έχει αρχίσει ένα συστηματικό σαμποτάζ παίζοντας έτσι το τελευταίο της χαρτί στην προσπάθεια της απώλειας κεκτημένων αγαθών. Ένα σαμποτάρισμα που αρχίζει από την κοπάνη από το χώρο εργασίας, και τη μειωμένη απόδοση και φτάνει ως τις απεργίες τις καταλήψεις και τις τοπικές εξεγέρσεις (απεργία σκουπιδιάδηων, καταλήψεις σχολείων και εργοστασίων, κάψιμο νομαρχιών Χανιά, Ηράκλειο).

Ο κόσμος παρόλη την προπαγάνδα που δέχεται περί μελλοντικής ανάκαμψης και ενός καλύτερου αύριο ξέρει πολύ καλά ότι δεν έχει να περιμένει τίποτα και από κανένα από όσους φέρονται σε σωτήρες του. Παρόλο που παραμένει στην ουσία του διαρκώς και μέσα από αυτό ανίσχυρος, κάνει σημαντικά βήματα προς τη γέννηση νέων συλλογικοτήτων, που αν εντέλει πάρουν σάρκα και οστά μέσα από την απόρριψη της λανθασμένης παλιάς λογικής της συντηρίας και του «ο καθένας μόνος του» μέλουν να δημιουργήσουν τεράστια προβλήματα ουσίας πλέον για την εξουσία.

Αυτή η τάση και τα αποτελέσματα της (νέα συλλογικότητα, άρνηση του μεσολαβητικού ρόλου των μηχανισμών του κράτους, βίαιες εξεγέρσεις) είναι γνωστά στους διαχειριστές της εξουσίας (περισσότερο ίσως απ' ό,τι στους εξουσιαζόμενους) και όπως είναι φυσικό αποτελούν μια από τις αιτίες της κινητοποίησης γνωστών τεχνολογικών με σκοπό (α) την αμβλύνση της εσωτερικής σύγκρουσης-κρίσης (β) τον αποπροσανατολισμό των εκμεταλλευόμενων από το πραγματικό πρόβλημα και στόχο τους (γ) τη στήριξη της διχόνοιας ανάμεσα στους ίδιους μοίρας διαφορετικών λαούς. Η άλλη αιτία βέβαια είναι η αύξηση των οικονομικών κερδών και το άνοιγμα νέων αγορών.

Κατά την άποψή μου η απόρριψη του ρατσισμού, ο φασισμός, ο πόλεμος (γιατί πάντα είναι τα τεχνάσματα που τώρα χρησιμοποιούνται) αποτελούν κύρια, όπλα διαίτησης της κυριαρχίας και κατά δεύτερο λόγο απλά οικονομικής εκμετάλλευσης.

Εδώ νομίζω ότι πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο πόλεμος δεν είχε πάντα τις παραπάνω αιτίες. Θα συνάγεται στον σε όλους τους ανθρώπινους πολιτισμούς. Για πολλές φυλές των Ινδιάνων της Αμερικής, όπως και για ανάλους αφρικανικές η φυλές, ο πόλεμος αποτελούσε δημιουργικό μέσο της ζωής των ανθρώπων. Σημειώνει την ολοκλήρωση του «αρσενικού» στο ξεπέρασμα του φόβου του θανάτου και στην ένωση του μέλαν της φυλής πάνω στον πραγματικό κίνδυνο. Ήταν ένα είδος «γιορτής» όσο παράξενο μπορεί αυτό να ακούγεται και περιλάμβανε ένα πλήθος τελών-διαδικασιών μύησης για τους νέους πολεμιστές. Η βαφή του προσώπου, η αυτοσυγκέντρωση, ο χορός, η πομπή. Όπλα που ακολουθούσαν και συμπλήρωναν την ευφροσύνη και τη μάχη δύναμη του μαχητή και δεν προηγούνταν ή τον αντικαθιστούσαν, όπως γίνεται τώρα. Υπήρχε δηλαδή μια ισορροπία, ένας άμεσος έλεγχος της κατάστασης, και μια αρμονία μεταξύ ανθρώπων και φύσης.

Οικονομικές και θεσμικές πραγματικότητες

Οι οικονομικές απαιτήσεις και προσαγές των κυρίαρχων έτσι όπως αναδεικνύονται από τα πρόσφατα ιστορικά γεγονότα, έχουν φέρει σε κατάσταση πείνας και εξαθλίωσης μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού της κάθε χώρας, ενώ έχουν καταδικάσει λαούς ολόκληρους στη βαρβαρότητα της επαιτείας και την αγωνία της άμεσης βιολογικής συνέχισης της ύπαρξής τους.

Εκατομμύρια άνθρωποι εγκαταλείπονται σε ένα αβέβαιο αύριο και γίνονται πρωταγωνιστές ενός θεάτρου παραλόγου που το μεγαλύτερο μέρος των ανθρώπων παρακολουθεί ανέκφραστο και αδιάφορο.

Η αποικιοκρατία των παλιών χρόνων καταδίκασε την Αφρική, τη Λατινική Αμερική και ένα μεγάλο μέρος της Ασίας. Η νέα τάξη του σήμερα εγκληματεί εις βάρος των λαών των πρώην ανατολικών χωρών στο σύνολό τους, στη Μέση Ανατολή με τους κοϊφούς και στο Ιράκ, ενώ δείχνει το πραγματικό της πρόσωπο και στους εκμεταλλευόμενους του υπόλοιπου κόσμου. Κάνοντας ξεκάθαρο στα 2/3 της κοινωνίας ότι ακόμα και η απόλυτη προσήλωση στις οικονομικές προσαγές των αφεντικών, ακόμα και η πλήρης υποταγή στις εξουσιαστικές τους διαθέσεις δεν μπορεί να τους εξασφαλίσει τη συνέχεια της «άνετης» ζωής.

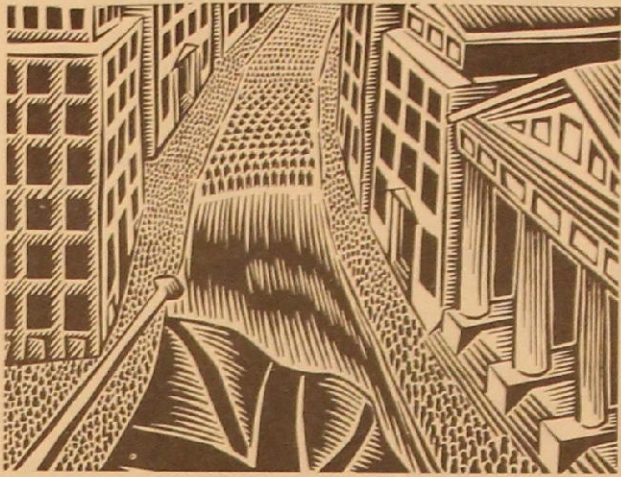
Στην Ελλάδα η νέα τάξη λέγεται αναδιάρθρωση, οικονομική ανταγωνιστικότητα στην ενωμένη Ευρώπη, αύξηση της παραγωγικότητας-αξίωμα των ελληνικών βιομηχανιών: τερματισμός του κράτους «πρόνοιας», ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών κλπ. Στην Ελλάδα του 1992 νέα τάξη λέγονται οι χιλιάδες άνεργοι στο Μαντουδί, στην Πάτρα, στην Κοζάνη, λέγονται οι ουρές στα συσσίτια στο Λαύριο και τη Σύρο, λέγεται ο περιορισμός της ελευθερίας και η καταστολή. Πόσο όμως ανώδυνη για το κράτος θα μπορούσε να γίνει αυτή η αναδιάρθρωση σε μια ελληνική κοινωνία που ο δημοσιονομικός αποπείλι αποτελεί βασική αξία για το σύνολο του πληθυσμού. Πόσο εύκολα θα μπορούσε να επιβληθεί μια νέα πραγματικότητα έντασης στον παραγωγικό τομέα, σ' έναν λαό που από τη φύση του αρνείται την εργασία, το καναλιζάρισμα, τον περιορισμό της ατομικής του ελευθερίας. Η οικονομική συρρίκνωση και ο περιορισμός των δικαιωμάτων σηματοδοτεί την αρχή νέων εκρήξεων, αναδεικνύοντας το παράλογο της ελληνικής καθημερινότητας. Τη στιγμή που ο μικρομεγαλισμός του ραγιά κυριαρχεί στα πάντα, την ώρα που ο Έλληνας αναζητά τον «εξευρωπαϊσμό» του, μέσα από τον καταναλωτισμό και την υιοθέτηση νέων τρόπων ζωής που κυριαρχούνται με τη σειρά τους από τις «άξίες» του κέρδους και της κοινωνικής αδιαφορίας και παραίτησης την ίδια ακριβώς στιγμή επιστρέφει στη Βαλκάνια φύση της προσωπικής επαφής και κινητοποίησης, της έντονης πολιτικής και κοινωνικής ζωής, μέσα από τον σχολιασμό και την παρέμβαση σε ότι γύρω του σημαίνει.

Είπαμε στην εισαγωγή του κειμένου ότι ο ρατσισμός και ο εθνικισμός παίρνουν σε κάθε χώρα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Ανεξάρτητα όμως από την τελειότητα του προσώπου που θα στολίσει τη μορφή του τέρατος είναι αναγκαία και η ψυχολογική προετοιμασία του κόσμου ώστε να μπορεί να τη δεχθεί ευκολότερα. Και βέβαια ο πιο πρόσφορος τρόπος για την επίτευξη του σκοπού είναι (α) η ανάπτυξη του φόβου και της ανασφάλειας στα στρώματα του πληθυσμού, και θα δούμε αργότερα πως συντελείται, (β) η αναβίωση του αόριστου αισθήματος της εθνικής κυριαρχίας σε ξένους τόπους (που έχει να κάνει με την ουσία της ανδροκρατικής κοινωνίας, την κατάκτηση) (γ) την καλλιέργεια αισθηματικού συμπλέγματος αδικία-λίπη-αλληλεγγύη-προστασία (θα αναφερθούμε εκτεταμένα στη συνέχεια). Σε μια Ελλάδα που οι κάτοικοι της είναι παραδοσιακά φιλόδοξοι, το φόβο και την ανασφάλεια έρχονται να «κατερίνουν» οι μετανάστες και κυρίως αυτή τη στιγμή οι Αλβανοί πολιτικοί και οικονομικοί πρόσφυγες. Μια συρροή προσφύγων που έρχεται σε μια περίοδο που η τοπική του έλξη αδιαφέρει, τα εργοστάσια κλείδουν, η ζωή συνεχώς ακριβαίνει και τα στοιχειώδεις δικαιώματα να ζεις σ' ένα σπίτι συγκεντρώνεται το 1/2 των οικονομικών απολαβών σου.

Η αβεβαιότητα ήδη υπάρχει και η τεχνική εισροή Βορειοηπειρωτών και των Ρωσοπόντιων, την κάνει να φαίνεται ακόμα οξύτερη. Αναφορικά πρέπει να πούμε ότι το κάλεσμα «επαναστασιασμού» του Σαίμαρ σκοπό έχει όχι μόνο την ανάσχεση της εθνικής υπέρβασης των ελλήνων - αφού επιτέλους πραγματοποιείται το πατριωτικό-προστατευτικό καθήκον τους στους «αδελφούς» λαούς - αλλά μακροχρόνια να δημιουργήσει έντονο ρατσιστικό κλίμα εναντίον τους (κάτι που δεν το κατάφεραν οι προηγούμενοι με τους Πολωνούς) αφού υποτίθεται ότι αυτοί θα ήταν υπεύθυνοι για την απόλυτη εργασία των Ελλήνων, και την επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης, κινώντας τους έτσι να στρέφουν το πρόσωπο από τα καθημερινά ουσιαστικά προβλήματα και τις αιτίες που τα γεννούν. Βέβαια κανείς δεν βλέπει ότι η τοπική κοινωνία είναι αυτή που επιτρέπει την εκμετάλλευση των «ξένων» - ακόμα και αν η ίδια βιάζεται από αυτό. Είναι το συγγενικό σχήμα «αδελφότητα» για το ότι οι ξένοι υπάγουν τα μεροκάματα, και την άλλη ώρα προσάβονται ή «θα ήθελα να μπορούσα να το κάνω από δουλειές της φαντασίας μου «ξένους» δίνοντας τους το ελάχιστο οικονομικό αντίτιμο.

Οι Αλβανοί «έρχονται» με τη σειρά τους να υπερίσχυουν τον τρόπο στους γέροντες και τις γυναίκες, κλέβουν-βιάζουν-ορκώνουν και όλα αυτά προβάλλονται με κεφαλαία γράμματα, και ο καθένας μπορεί να καταλάβει το

ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΓΥΡΙΣΑΝ ΟΙ ΜΠΑΝΤΕΣ ΠΑΙΝΙΖΑΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΗΜΑΙΕΣ ΑΝΕΜΙΖΑΝ

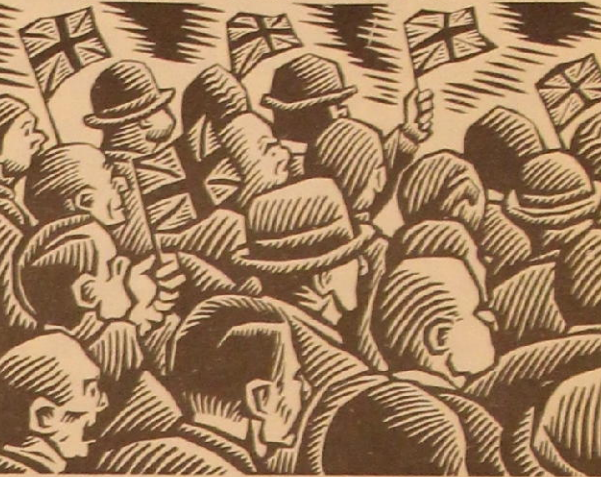
ΤΙ ΝΑ ΕΠΕΥΦΗΜΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΠΟΥ ΓΥΤΟΞΑΝ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

ΑΠΟ ΟΠΕΣ ΤΙΣ ΕΥΓΚΙΝΗΖΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗ ΖΕΣΤΗ ΠΟΥ ΕΨΕΡΕ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

ΤΑ ΠΛΗΘΗ ΤΩΝ ΟΠΑΔΩΝ ΤΟΥ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΥΝΕΡΧΟΝΤΑΝ ΕΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

ΚΑΙ ΝΑ ΑΚΟΥΣΟΥΝ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΠΟΔΙΩΝ ΠΟΥ ΕΠΕΣΤΡΕΦΑΝ

ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΟΜΟΡΦΟΤΕΡΗ (ΕΤΕΙ ΝΟΜΙΖΑΝ)

γιατί. Οι εργαζόμενοι χάνουν τη δουλειά τους, οι γυναίκες και τα παιδιά δεν μπορούν να κυκλοφορούν άφοβα. Ιδανική κατάσταση για να δημιουργήσουμε εξιλαστήρια θύματα. Και βέβαια ο θυμός δεν μπορεί να κορεστεί όταν κτυπά μόνο τους 5-10 που πιθανά να ενθύνονται πραγματικά και να κάνουν μαλακίες, κάτω από το βάρος της οικονομικής ανέχειας και της στέρησης. Αν αυτοί οι 5-10 είναι αλβανοί, όλοι οι αλβανοί είναι κλέφτες και δολοφόνοι, αν κάποιος τούρκοι που λάνε πρέζα τότε όλοι οι τούρκοι είναι υπεύθυνοι για τη διακίνηση της ηρωίνης. Τι κι αν τα επίθετα εγκληματικότητας έχουν ελάχιστα αυξηθεί από τους «ξένους». Το μίσος πρέπει να φύγει από πάνω μας. Οι άλλοι φταίνε για όλα και ποτέ εμείς. Ας τους λιντσάρουμε, ας τους κλείσουμε φυλάκι. Κι αν μας τελειώσουν, θα βρούμε καινούργιους. Ο κόσμος πρέπει να ικανοποιηθεί τα βάρβαρα αισθήματά του πάνω στους αλβανούς. Και βέβαια πόσο πιο εύκολο είναι αυτό αν κατατύχει στη χώρα των «εισαγόμενων» μεταναστών συμβεί να υπάρχουν και μερικές χιλιάδες ομοεθνών «συγγενών»;

Οι αδελφές ψυχές καταπιέζονται, δολοφονούνται, βιάζονται, κλέβονται καθημερινά, δεν μπορούν να φιλήσουν δημόσια το σταυρό της πίστης τους. Αλλοίμονο στους εχθρούς. Το αίμα τους θα ξεπλύνει τα τώσων αιώνων δεινά. Θα κάνουμε το χρέος μας σαν άντρες καθαρίζοντας τον τόπο από τα εχθρικά σκυλιά. Κι αν στη χώρα μας λαοί, ολόκληροι βρίσκονται στην καραντίνα χωρίς κανένα δικαίωμα, όπως π.χ. οι πομάκοι της Θράκης, και αν λαοί ολόκληροι αναγκάζονται να αργηθούν τη γλώσσα τους και την εθνότητά τους, και χαριτολογώντας τους ονομάζουμε διγλωσσους, και αν τέλος για μας οι γύφτοι είναι ότι χειρότερο μπορεί κανείς να φανταστεί, όλα αυτά μικρή σημασία έχουν σχεδόν δεν υπάρχουν. Προέχει η σφαγή των εχθρών.

Και για να γίνει αυτό όλοι πρέπει να είμαστε ενωμένοι αφεντικά και εργάτες, δάσκαλοι και μαθητές, στρατάρχες και φαντάροι. Όλοι μαζί για τη φυλή και το έθνος. 200 χρόνια πριν οι Τούρκοι μας παίρνουν το ψωμί μέσα από το στόμα. 200 χρόνια τώρα μας το παίρνουν οι ιθαγενείς αφέντες και πολιτικοί. Ο εχθρός είναι πλέον ολόφανερος: ΘΑΝΑΤΟΣ στους Τούρκους. Μαζί με το αφεντικό να τιμήσουμε τα οστά των προγόνων. Ο λαός πρέπει να πληροφορηθεί, πρέπει να μάθει για τα δεινά, να ξέρει να ξεχωρίζει τον εχθρό.

Από την πληροφόρηση στην άγνοια - από τη μισθωτή εργασία στην εξαθλίωση

Η «πληροφόρηση» του λαού είναι υπόθεση βέβαια των εκλεκτών υπαλλήλων της εξουσίας. Καλοπληρωμένοι κόλακες και πραιτωριανοί, φέρουν εις πέρας το θεάρεστο έργο. Δάσκαλοι, καθηγητές, παπάδες, δημοσιογράφοι, ωρύονται για τους κινδύνους που περνά το έθνος.

Χιλιάδες βιβλία, άρθρα, κηρύγματα φόβου, μίσους και υποταγής στους εξουθενωμένους από την εργασία και το μάθημα, υποτακτικούς. Όποιος δουλεύει δεν έχει όρεξη για κουβέντες και βόλτες. Θέλει να ξεκουραστεί. Μένει μόνος και είναι πιο ευάλωτος. Το κουρασμένο μυαλό δεν αναλύει. Δέχεται μηνύματα, προσαρμόζεται στη μόδα της εποχής, υιοθετεί οποιαδήποτε ανοησία χωρίς πολύ σκέψη.

Αυτός που δουλεύει 10-12 ώρες την ημέρα, δεν έχει όρεξη να φιλοσοφήσει τα πράγματα, να αναζητήσει άλλες πηγές γνώσης. Αρπάζει αυτά που έντεχνα τονίζονται στις ραδιο-φωνικές εκπομπές κατά τη διάρκεια του ταραγμένου μεροκάματου του δίπλα στον θόρυβο των μηχανών, ή μπροστά στις οθόνες κάποιων κοιμητούτερ. «Ξεκουράζεται» και «μαθαίνει» από την τηλεόραση. Οι εικόνες είναι ευκολότερα κατανοητές από τον λόγο για τα κουρασμένα μυαλά.

Ναι, βέβαια, η τηλεόραση παίζει καλά το ρόλο για τον οποίο κατασκευάστηκε.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα που πυκνώνουν ανάλογα με τις ανάγκες των καιρών, προβάλλονται λόγω χάρις ταυινές πολεμικές περιεχομένου, από υπερπαραγωγές ως ευτελείς απομυμήσεις, που έμεσα ή ακόμη και απροκάλυπτα, υμνούν τη θηριωδία του πολέμου, εθίζουν τους τηλεθεατές στην εικόνα των καταστρεμμένων πόλεων, των νεκρών στους δρόμους, των βομβαρδισμών, της πείνας και της απαγόρευσης, έτσι ώστε μια άμεση και πραγματική κατάσταση να φαίνεται πιο οικεία.

Προβάλλουν το πρότυπο του πατριώτη ήρωα, «που παρόλο που απεχθάνεται τον πόλεμο», στα πλαίσια της αναπόφευκτης κατάστασης, αγωνίζεται για την «ελευθερία», τη «δικαιοσύνη», για το έθνος και την οικογένεια. Φυσικά πάντα ο ήρωας δικαιώνεται κοινωνικά και επιστρέφει ζωντανός, σε αντίθεση με τα χιλιάδες πτώματα των κομματούχων που κείτονται στο πεδίο της μάχης. Το πρόβλημα βέβαια είναι ότι το ρόλο των κομμάτων τον παίζουν αποκλειστικά και μόνο, τα δισεκατομμύρια εμείς αυτού του πλανήτη.

Με αυτόν τον τρόπο ο πόλεμος αποτελεί συνήθη εικόνα της καθημερινότητας. Ταυτίζοντας τον θεατή με τον κεντρικό ρόλο, χαρίζοντας του στιγμές έξαρσης, αμεσότητας δράσης και γενναιότητας, του εξασφαλίζει παράλληλα τη ζεστασιά και την ασφάλεια του σπιτιού του. Παρόμοιο ρόλο παίζουν και οι εικόνες από τα ειδησιογραφικά νέα (CNN, πόλεμος κόλπου, εικόνες από Βηρυττό, Κουρδιστάν, Αφγανιστάν κλπ). Το χαρακτηριστικότερο πάντοτε των ταινιών, των ειδησιογραφικών νέων και της ανίας που πλήττει τον πληθυσμό των καπιταλιστικών χωρών, είναι αυτό των αμερικανο-γιουγκοσλάβων, που εν είδει Ράμπο προσπαθούν

να σπάσουν την ανία τους, καταταγόμενοι στα τάγματα θανάτου των Σέρβων ή των Κροατών σκορπώντας το θάνατο, κάνοντας έτσι δυνατή τη συνέχιση του πολέμου (οι λιποταξίες στον ομοσπονδιακό στρατό ανέρχονται σε εκατοντάδες χιλιάδες από την αρχή του πολέμου). Μια «φυγή» από την καθημερινή μιζέρια των μέσων αμερικάνων, που μετά από λίγο καιρό ολοκληρώνεται, οπότε και επιστρέφουν στα σπίτια τους για να γευτούν τον θαυμασμό των άλλων, αφήνοντας πίσω τους συντριμμία και πτώματα να σαπίζουν.

Ο ρόλος της τηλεόρασης δεν σταματά βέβαια στην προπαγάνδισή και τον εθισμό στον πόλεμο. Απλώνει τα αδιάφανα πέπλα της και πάνω στην υπόθεση του ρατσισμού, συγκαλύπτοντας και ενισχύοντάς τον. Ποιός εξάλλου μπορεί να ξεχάσει την απευθείας μετάδοση της εισβολής των μπάντων στους τοιγράνικους καταυλισμούς ή την μπουρατά στην κάμερα κακοποίησης αλβανών. Η τηλεόραση προτείνει και καλλιεργεί συμπεριφορές. Το κουρασμένο πλήθος ακολουθεί αλλοδαλίζοντας.

Μετά την τηλεόραση ακολουθούν οι καθηγητές, οι παπάδες και βέβαια οι πολιτικοί και οι συνδικαλιστές. Εμπρηστικές δηλώσεις του στυλ Παπαθεμελή (να μπουέμε στα Σκόπια) από τους πολιτικούς, κηρύγματα υστερίας από τους μητροπολίτες περί συρρίκνωσης του Ελληνισμού-χριστιανισμού (ουνίτες, καθολικοί, μουσουλμάνοι). Οι πάντες απειλούν το μέλλον της Ορθοδοξίας, το μέλλον της πίστης.

Τότε εμφανίζονται οι στρατηγοί και κάνουν αναλύσεις για το αξιόμαχο του στρατιωτικού σώματος. Ο κόσμος πρέπει να αισθάνεται στριμωγμένος και φοβισμένος, πρέπει όμως να διατηρεί την πίστη του στα σώματα «ασφαλείας». Πρέπει να πειστεί για την αναγκαιότητα της ύπαρξής τους, ακόμα και αν τα βρίσκει αντίπαλα, εχθρικά στον καθημερινό αγώνα για την επιβίωση (μάζεμα σκουπιδιών, δρομολόγηση στρατιωτικών οχημάτων στις συγκοινωνίες).

Με αναβαθμισμένο το χαμηρό ρόλο τους, έχουν και οι ιστορικοί, οι καθηγητές, οι δάσκαλοι. Αποσιωπώντας και παρασιτώντας την πραγματικότητα μέσα από διαλέξεις, άρθρα, βιβλία, διδακτικές ώρες, ξεσηκώνουν από τους τάφους τους ονόματα άλλων λαών και παρουσιάζουν τα επιτεύγματά τους σαν κτήμα τους. Αναζητούν την κεφαλή επί πίνακι κάποιων που δεν ακολουθούν τη γενική γραμμή, και προσπαθούν να σπάσουν την αφάνεια τους μέσα από μια πορεία λαοπολογίας και παραπληροφόρησης. Πες, πες, κάτι θα μείνει. Και όλοι λένε το ίδιο πράγμα με άλλα λόγια.

Γιατί όλα αυτά, και δυο λόγια για μια ταινία με τίτλο «η καθαρότητα της φυλής»

Παρόλη τη μακρά αναφορά στο θέμα, το βασικό ερώτημα παραμένει αναπάντητο: γιατί ξαναγεννιέται ο ρατσισμός και ο φασισμός;

Αναφερθήκαμε στην αρχή και θα το επαναλάβουμε και τώρα. Ο φασισμός, ο εθνικισμός, ο ρατσισμός συνοδεύουν και αποτελούν γέννημα της πνευματικής παρακμής της κοινωνίας, στο σύνολό της και του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά.

Ο άνθρωπος είναι το κατεξοχήν κοινωνικό όν. Έχει την ανάγκη να βρίσκεται και να ενώνεται με άλλους όμοιούς του. Από τις πρώτες ομαδοποιήσεις του είδους για την επιβίωση σε μια εχθρική τότε φύση, στην ψυχική ένωση των θρησκειών και των εθνών. Ο άνθρωπος υποσυνείδητα ξέρει τη μηδαιμνότητα της ύπαρξής και αναζητά την καταξίωση του και την ασφάλειά του μέσω άλλων. Όταν αισθάνεται σίγουρος, όταν το πνεύμα και το σώμα ευημερεί, δημιουργούνται πολιτισμοί και ο φασισμός εκλείπει. Όταν η παρακμή αγγίζει τους ανθρώπους (που τη δημιουργούν εξάλλου), τότε αυτοί αναζητούν την καταξίωσή τους στην κυριαρχία και την καταστολή άλλων. Είτε αυτό λέγεται άλλοι άνθρωποι, είτε αυτό λέγεται φυσικός και ζωικός κόσμος. Η πνευματική παρακμή σημαίνει εσωτερικό φόβο και απομόνωση. Και ο φοβισμένος αναζητά να κρατηθεί από κάτι άσχετο, αν αυτό το κάτι δεν τον ανήκει, άσχετο αν αυτό το κάτι είναι μια θηριωδία και τίποτα άλλο.

Και βέβαια η εμφάνιση του φασισμού υπήρξε όταν υπήρχαν και δυνατότα απελευθερωτικά κινήματα, σαν αντιποταμίσματα, σαν φράγματα στα κινήματα αυτά. Υπήρξε σε εποχές που οι λαοί αναζητούσαν τη θέση τους στην ιστορία. Πράγμα που ίσως να αναίρει την παραπάνω πίστη ότι στις περιόδους πνευματικής ανάστασης και υλικής ευημερίας εκλείπει το φασιστικό φαινόμενο.

Και αυτό ακριβώς είναι που πρέπει να προσεχθεί. Η αναγκαιότητα και η αλληλοσυμπλήρωση της πνευματικής και σωματικής ευημερίας. Ο φασισμός στην Ισπανία, την Ιταλία ή στη Γερμανία το '36, σαν πολιτικό κυρίως και όχι σαν κοινωνικό φαινόμενο, όπως π.χ. στις ΗΠΑ (με το κίνημα των αριστερών εργατών και των διανομένων) υπήρξε σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Ο λαός πείναγε και καταδιώκεται. Αισθάνονταν και ήταν αδύναμος. Αναζήτησε τη δύναμη και την ευημερία μέσα από τη συσπείρωση.

Το πρόβλημα όμως είναι ότι ο σοσιαλισμός και η αναρχία χρειάζονται συνείδηση και πίστη στον άνθρωπο, κάτι που επιτυγχάνεται μέσα από σκληρούς αγώνες και κόπο. Κατακτά τη δύναμη μέσα από την άρνηση της. Και η προσωπική ανάταση είναι άρρηκτα δεμένη με τη συνολική ανάταση της κοινωνίας. Στον φασισμό η συνείδηση όχι μόνο δεν είναι απαραίτητη αλλά είναι και εχθρική. Αυτό που χρειάζεται είναι η τυφλή πίστη και υποταγή. Η χρήση βίας – όχι σαν μέσο απελευθέρωσης αλλά σαν μέσο κυριαρχίας – δίνει πάντα την ανταπάντη της προσωπικής ανωτερότητας. Έτσι δεν είναι καθόλου παράξενο ότι τις ίδιες ιστορικές περιόδους αναπτύχθηκαν και δυνάμωσαν διαφορετικά αντίθετα κοινωνικά ρεύματα. Ο πεινασμένος και εξαντλημένος μέσω της αίσθησης του απόβλητου και της αδυναμίας, που συνήθως τον κυριαρχεί είναι πάντα ένα βήμα πριν, ή από τη δημιουργική απελευθέρωση μέσα από την καταστροφή των αιτιών που ευθύνονται για την κατάσταση του (εξουσία-εκμετάλλευση-ιδιοκτησία) ή ένα βήμα πριν από την ολοκληρωτική πλάνη της πλαστής δύναμης και ανωτερότητας που προσφέρει η υποτιθέμενη κοινωνική αναρχία-διαφορά που πάντα επιβάλλεται με τη βία, την καταστολή και τον εξορκισμό της διαφορετικότητας.

Έτσι δεν είναι αναπάντητο πρόβλημα οι αιτίες της επικράτησης των φασιστών, όπου επικράτησαν. Πρέπει

να θυμόμαστε ότι ο φασισμός στηρίζεται στον όγλο. Ένας όγλος που αποτελεί καταφύγιο των ψυχικά αδυνάτων και επιτρέπει καλύπτοντας κάθε εξουσιαστική πρακτική μέσα από την αποπροσωποποίηση του ατόμου.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και στην Ελλάδα του σήμερα. Μια παρηκμασμένη κοινωνία νεοελλήνων, χωρίς πνευματική (φιλοσοφική-καλλιτεχνική) κατάθεση, ψάχνει απελευθερωμένα την ιστορική ένωση-συνέχιση με τους λαούς που κατοικούσαν και δημιουργούσαν σ' αυτό τον τόπο. Οι αρχαίοι Έλληνες είναι πρόγονοι άσχετα αν υπάρχει ελάχιστη σχέση με τον τρόπο ζωής και τις αναζητήσεις τους. Ο Μ. Αλέξανδρος ήταν πρόγονος. Ήταν εξάλλου ένας απ' αυτούς που ξέφυγε από την αφάνεια, έστω και αν έφαγε χιλιάδες χιλιάδων για να μεταφέρει το ελληνικό φως ως τα πέρατα του Ευφράτη. Και εμείς που ζούμε συνέχεια στην αφάνεια, τσακισμένοι και διωγμένοι από τον ίδιο μας τον εαυτό, και σαν άτομα αλλά και σαν λαός, έχουμε την ανάγκη ηρώων για να κρατηθούμε στη ζωή.

Είναι εύκολο να καταλάβουμε λοιπόν γιατί οι άρχοντες αυτού του τόπου αγωνίζονται με μανία για τη μονοπωλία αυτού του ονόματος και της ιστορίας της Μακεδονίας. Το ένδοξο παρελθόν σώζει το ανύπαρκτο παρόν, και δίνει παράταση στην κυριαρχία και την εκμετάλλευση. Καμιά εξουσία δεν κρατείται εκεί που είναι αν δεν προσφέρει κάτι στους υποτακτικούς της. Και τώρα το μόνο που μπορεί να δοθεί είναι το αμφίβολο παρελθόν.

Το ίδιο ισχύει και για τους σκοπιανούς εξουσιαστές, που ψάχνουν και αυτοί ένα στήριγμα στο παρελθόν για να δώσουν υπόσταση στο ανύπαρκτο παρόν της εξαθλίωσής τους. Οι σκοπιανοί ζούσαν τη Γιουγκοσλαβία. Τώρα μετά τη διάλυσή της, πρέπει να βρουν άλλο «τόπο» διαμονής.

Στην τηλεοπτική ζωή μας η νέα σαπουνόπερα λέγεται καθαρότητα της φυλής. Στην αρχή με διαφημιστικά μηνύματα «πας μη έλλην βάρβαρος» (στη νέα του εκδοχή), «η Ελλάδα στους Έλληνες», «έξω οι βλάχοι», τώρα όλη η υπόθεση να εξελίσσεται κανονικά και σε συνέχειες. Όλοι μιλούν για καθαρότητα. Όλοι είναι π.χ. αθηναίοι, και στην καλύτερη περίπτωση μανιάντες, σφαιριανοί ή ότι άλλο δεν πατήθηκε από τους αλλοεθνείς κατακτητές. Ξεχνάνε συστηματικά ότι ο ελληνικός χώρος αποτέλεσε τόπο διαμονής άλλων λαών και κατακτητών για χιλιάδες χρόνια. Σήμερα δεν υπάρχει ούτε ένας «καθαρός» Έλληνας. Και ποιος ο λόγος άλλωστε. Οι επιμειξίες των φυλών έδωσαν τα ομορφότερα δείγματα δημιουργίας. Έφεραν λαούς και πολιτισμούς κοντά, τον ένα στον άλλο. Ένωσαν τους ανθρώπους μεταξύ τους, και επέτρεψαν τη συνέχιση της ροής της ιστορίας, δίνοντας της μια ώθηση προς τα εμπρός. Όταν ξέρεις τι ζητάς από τον εαυτό σου, όταν γνωρίζεις και πιστεύεις στις αξίες σου, τότε το μόνο που μπορεί να συμβεί από την επαφή με άλλους, είναι ο πλουτισμός της ψυχής και του πνεύματος.

Γνώση και ελεύθεροι αγώνες, τι να κάνουμε

Είναι βέβαιο ότι το να σχολιάζεις και να καταδικάζεις κάποιες καταστάσεις και γεγονότα, χωρίς όμως να παρουσιάζεις την άποψή σου και να προτείνεις κάποιους τρόπους διεξόδου, είναι κάτι που συντηρεί την υπάχουσα καταστροφή, μπλεκόμενο στη στενωπό της άρνησης και της ασάφειας.

Μέσα από τα προηγούμενα γραφόμενα, παρουσιάζω σπερματικά την άποψή μου για τα συζητούμενα ζητήματα. Στη συνέχεια θα προσπαθήσω να τα συγκεντρώσω και να τα κάνω περισσότερο σαφή.

Η κοινωνία των ανθρώπων νοσεί βαρέως. Η μόνη θεραπεία για το δηλητήριο του εθνικισμού, του πολέμου, του ρατσισμού, της εκμετάλλευσης ενγένει του ανθρώπου από τον άνθρωπο, είναι το αντίδοτο της γνώσης, της ελευθερίας, της αλληλεγγύης μεταξύ των ανθρώπων, του σεβασμού του διαφορετικού.

Μια ελεύθερη γνώση του ανθρώπου σαν υποκειμένου της ιστορίας και της ίδιας της ιστορίας του. Η αναζήτηση στο εγώ και στους στόχους του. Στους τρόπους ανάπτυξης και διάχυσης του, στην πανανθρώπινη ολοκλήρωση του μέσα από την αποβολή του φόβου και τη συναδέλφωση με όμοιους και διαφορετικούς. Και επιτρέποντας στην «πεζή» πραγματικότητα να γνωρίσει ο άνθρωπος ότι μόνος του δεν μπορεί να κάνει παρά ελάχιστα πράγματα. Να μαγευτεί και να πειστεί από την τραγικότητα της αδυναμίας του να ζει μόνος του. Να ξαναβρεί τις χαμένες αξίες του.

Δεν έχουμε να μοιράσουμε τίποτα με τους σκοπιανούς, τους τούρκους, τους κινέζους, που ζουν την ίδια ζωή με μας, που κάνουν τον ίδιο αγώνα επιβίωσης. Τα σύνορα ήταν και είναι περιττά. Αυτό που λείπει δεν είναι τα διαφόρων ειδών παρατετασμάτα. Είναι η ύπαρξη σεβασμού της κοινότητας του άλλου, είναι η ύπαρξη σεβασμού της φυσικής ένωσης του ανθρώπου με τη γη που γεννήθηκε, έζησε και δημιούργησε.

Μου είναι αδιάφορο να ζω μαζί με τον οποιοδήποτε (για να μην πω ευχάριστο που ίσως να ανταποκρίνεται περισσότερο στην πραγματικότητα) αρκεί να μη βιάζει τον τρόπο ζωής μου και τον τόπο που μένω. Και βέβαια μπορώ να υπερασπιστώ μόνο τον τόπο που ζω ελεύθερα. Είναι τρελλό να υπερασπίζεσαι τις αλυσίδες σου και αυτόν που σου τις περνάει, όσο χρυσές κι αν είναι αυτές. Τι Βαρδινωγίανης, τι Μάζουελ. Το ζητούμενο δεν είναι η αλλαγή των αφεντικών, είναι η ολική απελευθέρωση του ατόμου και της κοινωνίας. Η πληροφόρηση για το τι είναι λοιπόν ο πόλεμος, ο ρατσισμός κλπ, η παρουσίαση μέσα από ιστορικές καταστάσεις της δυνατότητας συνύπαρξης και όχι μόνο των λαών μεταξύ τους, η δημοσιοποίηση των αγώνων για την «ειρήνη των ελεύθερων ανθρώπων», είναι σε πρώτη βάση, μαζί με την προαναφερόμενη εσωτερική αναζήτηση, τα αντίδοτα στα δηλητήρια.

Το παρελθόν είναι πλούσιο σε προτάσεις, το παρόν είναι δεκτικό σε νέες δραστηριότητες. Η αξιοποίηση της εμπειρίας των αντιπολεμικών κινήσεων, η πλαισίωση των αρετών στρατεύσεως, η ανάδειξη του οικονομικού παρασκήνιου των πολέμων και του στρατού εν καιρώ «ειρήνης». Ο πόλεμος θα είναι ταξικός, ή δεν έχει νόημα να γίνεται. Η όξυνση των κοινωνικών αντιθέσεων μέσα από την έστω «ρεφορμιστική» προσπάθεια ποιητικού ανεβασματος της ζωής μας (λιγότερες ώρες εργασίας, περισσότερο έλεγχο στο αντικείμενο της δουλειάς μας κ.ο.κ., ελεύθερη διασκέδαση κ.ο.κ.) και η έμπρακτη αλληλεγγύη μας στον αγώνα που κάνουν οι εκμεταλλεμένοι ανεξαρτήτως χρώματος και έθνους σε κάθε γωνιά αυτού του κόσμου, είναι σημαντική και ουσιαστική.

Και από και πέρα είναι ο περιορισμός της δράσης των νεοναζιστικών και εθνικιστικών αγέλων, που λυμαινόνται τον τόπο. Ένα «εθνικό» και ένα διεθνές δίκτυο πληροφόρησης και συντονισμού, θα μας φέρει πιο κοντά και θα κάνει τη ζωή μας πιο εύκολη. Η προσεκτική γελοιοποίηση και διακωμώδηση των εθνικιστικών τάσεων, μπορεί να σπάσει το φόβο και να δώσει νέα πνοή. Μπορεί να σπάσει το πλαστό ταμπου της πίστης στο κράτος και της υποτιθέμενης προδοσίας στην άρνησή του. Και οι προτάσεις δεν έχουν τέλος αφού η φαντασία του καθενός αποδεικνύεται ευεργετική σε τέτοιες περιπτώσεις.

Το πιο σημαντικό όμως απ' όλα, είναι η πίστη και όχι βέβαια με την ευαγγελική της μορφή. Η πίστη στην ισοτιμία, την ελευθερία, την αλληλεγγύη των λαών και των ανθρώπων. Το ζωντανό όραμα ότι οι άνθρωποι μπορούν να αυτοοργανωθούν τη ζωή τους έτσι όπως αυτοί νομίζουν καλύτερα. Η συνεχής προπαγάνδισή του λόγου και της πράξης των αντιεξουσιαστικών ιδεών, της διεθνούς αλληλεγγύης, και της ασταμάτητης αναζήτησης του ανθρώπινου πνεύματος και του εγώ μέσα στο όλο (πράγμα που ανατρέπει το υπερεγώ), είναι αυτή που στην όσο μεγαλύτερη αποδοχή και εμφάνιση, όχι μόνο θα αποτελέσει φραγμό σε νέους πολέμους, αλλά αντίθετα θα σπάσει τον πάγο ανάμεσα στους ανθρώπους και θα τους δώσει τα φώτα και τα εφόδια για ένα καλύτερο αύριο.

Ο πόλεμος μοιάζει να είναι σαν πυροτέχνημα. Το πρόβλημα είναι ότι εκρήκνυνται όχι στα χέρια αυτών που τα παράγουν και τα διοχετεύουν, αλλά σχεδόν πάντα σε αυτών που παρασπίνονται από τη μαγεία τους.

19-6-1992
Γιάννης Μπαλής

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ Η Εξαθλίωση του Ανθρώπου και η Ουτοπία της Ελεύθερης Ζωής

Μια Αντιμαχία πάνω στο ζήτημα της Τεχνολογίας μέσα στο Αμερικάνικο Ελευθεριακό Κίνημα

Αυτή η αρκετά συνοπτική συνέντευξη δόθηκε αμέσως μόλις ο Noam Chomsky έφτασε στην Columbia για να δώσει μια διάλεξη με θέμα τη «Νέα Τάξη Πραγμάτων», την 1η Απριλίου 1991. Δυστυχώς όμως, και αφού η ηχογράφηση είχε αρχίσει, στη μέση της συνομιλίας μας, ο Noam ανακοίνωσε ότι σε 5 λεπτά έπρεπε να φύγει και έτσι κάθε σχέδιο μας για μια πιο οργανωμένη και εκτεταμένη συζήτηση να μείνει ανολοκλήρωτο. Σ' αυτή τη συνέντευξη συμμετείχαν τα μέλη του περιοδικού Anarchy, Len Chenyi, Toni Otter, Avid Darkley και Noa. Η συνέντευξη αρχίζει με την άποψη του Noam για τους βορειοαμερικανούς αναρχικούς.

NC:...Νομίζω ότι αν δούμε τον αριθμό των ανθρώπων που θεωρούν ότι έχουν σχέση ή ότι είναι φιλικά προσκείμενοι στην αναρχία, θα είχαμε ένα αρκετά μεγάλο νούμερο, χωρίς αυτό απαραίτητα να σημαίνει και πολλά πράγματα, μια και οι σχέσεις τους μαζί της είναι μάλλον χαλαρές.

LC: Αναρωτιέμαι σε ποιο βαθμό προσπαθείς να κρατάς την επαφή σου με τον αναρχικό τύπο στις ΕΠΑ ή στη Βόρεια Αμερική γενικότερα.

NC: Ναι, άλλωστε είμαι συνδρομητής στο μεγαλύτερο μέρος του πιο πολύ από καθηκον νομίζω, παρά για σιδηρόπλοιο άλλο.

LC: Για παράδειγμα, έχεις διαβάσει ποτέ το Fifth Estate;

NC: Ναι.

LC: Συμφωνείς καθόλου με την άποψη που έχουν ενάντια στον πολιτισμό;

NC: Όχι και πολύ. Και αυτό γιατί πάντα αισθανόμουν πιο κοντά σε εκείνες τις τάσεις του αναρχικού κινήματος που τις ενδιέφερε και θεωρούσαν ως δεδομένη την ύπαρξη της βιομηχανικής κοινωνίας, και οι οποίες θέλουν να την κάνουν ελεύθερη και ελευθεριακή. Τελικά, για αυτό έκλιναν πάντα περισσότερο προς την αναρχοσυνδικαλιστική παράδοση. Άλλωστε δεν νομίζω ότι υπάρχει σιδηρόπλοιο άλλο που να έχει μια πραγματική σχέση με την καθημερινότητα. Κάτι πρέπει να γίνει με τα 5 δισεκατομμύρια των ανθρώπων στον κόσμο. Σίγουρα δεν πρόκειται να επιβιώσουν σε μια λίθινη εποχή.

LC: Μήπως κατά σύμπτωση έχεις διαβάσει κάτι από τον Fredy Perlman;

NC: Χρόνια πριν.

LC: Όπως για παράδειγμα τη μπροσούρα του «Η συνεχιζόμενη έλξη του εθνικισμού»; Το έχεις υπ' όψη σου;

NC: Μπορεί και ναι, αλλά δεν το θυμάμαι αρκετά καλά για να το σχολιάσω.

LC: Τι πιστεύεις για το βιβλίο του «Ενάντια στην ιστορία, ενάντια στο Λεβιάθαν»...

NC: Δεν καταλαβαίνω τι θέλει να πει ακριβώς. Σ' αυτό υπάρχουν πολλές απόψεις για το τι είναι πολιτισμός. Δεν έχει καμία σημασία το να είσαι υπέρ ή ενάντια σ' αυτόν.

LC: Ως ένα βαθμό αυτό είναι ένα ζήτημα που απασχολεί τη σημειολογία. Εξαρτάται από το τι ορίζουν οι άνθρωποι σαν πολιτισμό.

NC: Λοιπόν, στο βαθμό που ο πολιτισμός συνεπάγεται την καταπίεση, σίγουρα τίθεται ενάντια του. Αλλά τότε, το ίδιο αληθεύει για οποιαδήποτε άλλη κοινωνική δομή. Αντιτίθεται το ίδιο στην καταπίεση που υπάρχει εκεί.

LC: Σε κείμενα σου έχω παρατηρήσει ότι αναφέρεσαι περισσότερο στον Δυτικοευρωπαϊκό πολιτισμό. Οι παρατηρήσεις σου μοιάζουν μάλλον να κατευθύνονται ενάντια στην απόπειρα κριτικής του πολιτισμού σαν όλο, αντί να θεωρείται πως όλα περιλαμβάνονται στον πολιτισμό και καθήκον μας είναι να κριτικάρουμε μόνο τις πιο ιεραρχικές όψεις του.

NC: Μα πώς μπορείς να κριτικάρεις τον πολιτισμό σαν τέτοιο; Θέλω να πω, ότι για παράδειγμα μια αναρχική κοινότητα είναι ένας πολιτισμός. Έχει εκπαίδευση. Έχει κουλτούρα. Έχει κοινωνικές σχέσεις. Έχει πολλές μορφές οργάνωσης. Αν πράγματι η κοινότητα είναι αναρχική, θα είναι οργανωμένη σε πολύ μεγάλο βαθμό. Θα έχει παραδόσεις... παραδόσεις που αλλάζουν. Θα έχει δημιουργικές δραστηριότητες. Από ποιά άποψη δεν είναι αυτό ένας πολιτισμός;

LC: Εάν χρησιμοποιήσεις τον όρο πολιτισμό για να περιγράψεις αυτό που αναπτύχθηκε από τις αρχές της πόλης-κράτους έως και τη δημιουργία του σύγχρονου κράτους, ή για να σταθείς κριτικά απέναντι σε πιο πρωτόγονες, αρχαϊκού τύπου κοινωνικές δομές και ομάδες, που με μια έννοια υπάρχουν ακόμα σε διάφορα μέρη στον κόσμο, τότε επίσης...

NC: Εντάξει, αλλά ποιές απ' όλες εννοείς; Μερικές από αυτές είναι πολύ ωμές. Κάποιες από τις χειρότερες μορφές καταπίεσης και κτηνωδίας συναντιούνται στις προτεχνολογικές κοινωνίες.

LC: Πιστεύω ότι μια σημαντική διαφορά έγκειται στο ότι οι πολεμικές αντιπαράθεσεις εκείνων των κοινωνιών, δεν σκοπεύουν να προκαλέσουν μαζική καταστροφή. Είναι περισσότερο ζήτημα...

NC: Αυτό δεν είναι αλήθεια. Πιστεύω ότι εκείνες οι μορφές πολέμου οδηγούσαν συχνά σε γενοκτονίες. Διαβάσε τη Βίβλο για παράδειγμα. Είναι προϊόν της προτεχνολογικής περιόδου και το κατ' εξοχήν βιβλίο που σύμφωνα με τη δική μας αντίληψη για τη ζωή ευνοεί τις γενοκτονίες.

LC: Αυτό που επίσης θέλω να πω είναι ότι υπάρχουν αρχαϊκές ή πρωτόγονες κοινωνίες που βρίσκονται πιο κοντά σε μια αναρχική άποψη για...

NC: Δεν ξέρω. Μπορείς να βρεις τα πάντα. Θα συναντήσεις σύγχρονες κοινότητες που είναι ελευθεριακές και λειτουργούν στο μέσον της σημερινής βιομηχανικής κοινωνίας.

LC: Έτσι βασικά λες ότι δε βλέπεις ν' αξίζει καθόλου το να αναπαράγουμε ένα είδος κριτικής του σύγχρονου πολιτισμού, με την έννοια του να επιστρέψουμε πίσω στις αρχές αυτού του πολιτισμού.

NC: Ξέρεις, όταν ανατρέχεις στις αρχές αυτού του πολιτισμού μπορείς να συναντήσεις διάφορες καταστάσεις. Αλλά τι εννοούμε με τις αρχές του πολιτισμού; Πόσο πίσω πάμε, μήπως στη λίθινη εποχή; Για παράδειγμα υπήρχαν αγροτικές κοινωνίες χιλιάδες χρόνια πριν από τον σχηματισμό της πόλης-κράτους, πριν την ανακάλυψη της γραφής και ούτω καθεξής. Λοιπόν, αν εκείνες οι αγροτικές κοινωνίες έμοιαζαν με αυτές που ξέρουμε, τότε θα ήταν πολύ άσχημα μέρη. Οι αγροτικές κοινωνίες μπορούν να είναι πραγματικά ωμές, δολοφονικές και καταστροφικές όσον αφορά τις εσωτερικές τους σχέσεις, αλλά και τις σχέσεις τους με άλλες, παρόμοιες κοινωνίες. Η εικόνα των αγροτικών κοινωνιών σαν ειρηνικές και φιλικές μέρες, είναι αρκετά παραπλανητική. Υπάρχουν βέβαια μερικές, αλλά αυτό με κανένα τρόπο δεν μπορείς να το γενικεύσεις...

TO: Οι αγροτικές κοινωνίες είναι σχετικά πρόσφατες.

NC: Υπάρχουν αγροτικές κοινωνίες που έχουν ιστορία εκατά το οχτώ χιλιάδες χρόνια, στις απαρχές της γεωργίας.

TO: Ναι, ας μιλήσουμε όμως για την Ευρώπη των φυλών, πριν από τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Εννοώ βέβαια ότι υπήρχε ένα μίγμα κτηνωδίας και... αλλά, να αναφερθούμε καλύτερα στους Αζτέκους ή στους Ίνκας. Σήμερα μπορεί να θεωρηθούν ότι υπήρξαν σχετικά ιμπεριαλιστικές για την εποχή τους...

NC: Υπήρξαν και δολοφονικοί.

TO:... ναι, ήταν...

NC: Κάποιες από τις αιτίες που οι Ισπανοί κατακτητές μπόρεσαν τόσο εύκολα να τους υπερνικήσουν, ήταν ότι βρήκαν πρόθυμους ιθαγενείς συνεργάτες, που ήθελαν να ανατρέψουν την εξουσία των Ίνκας.

TO: Και μερικοί από αυτούς τους συνεργάτες, έγιναν βέβαια δολοφόνοι και...

NC: Ίσως, αλλά το ζήτημα είναι ότι, ξέρεις, ειδικά οι Αζτέκοι ήταν σαν κατακτητές αρκετά πρόσφατοι, αλλά και πολύ κτηνώδεις.

TO:... και πιθανά είχαν κατακτήσει ανθρώπους που ήταν κτηνοί και συλλέκτες καρπών, αλλά και κάποιους που καλλιεργούσαν φυτά, και ίσως εκείνοι οι άνθρωποι να ήταν, όπως είπες πριν, σχετικά ελευθεριακοί για την εποχή τους...

NC: Όχι όλοι.

TO:...ακριβώς όπως τώρα υπάρχει ένα μτέρδεμα στις έννοιες για το τι είναι κουλτούρα. Μου φαίνεται πως μερικές φορές όταν οι άνθρωποι ασκούν κριτική στον πολιτισμό, κριτικάρουν την ανάπτυξη των κρατιστικών δομών, συγκεκριμένων τύπων κοινωνικές δομές, οι οποίες αναπτύχθηκαν ειδικότερα στη σύγχρονη βιομηχανική εποχή. Αλλά καθώς γνωρίζεις, μπορείς να ασκείς κριτική στον καπιταλισμό, αλλά τότε πρέπει να κάνεις το ίδιο με την πατριαρχία καθώς και με...

AD: Λοιπόν, μου φαίνεται ότι η κριτική του καπιταλισμού και της πατριαρχίας είναι κριτική συγκεκριμένων μορφών του πολιτισμού. Τότε πρέπει να κοιτάξουμε το εργαλείο με το οποίο κριτικάρουμε τα πράγματα. Ψάχνουμε να βρούμε τι είναι αυτό που μπορούμε να κρατήσουμε από το κοσμήνισμα του κόπρου του Αυγεία της ιστορίας, ώστε να φτιάξουμε τις σχέσεις μας, τις σε μεγάλο βαθμό αλλοτριωμένες σχέσεις μας. Κριτικάρουμε τον πολιτισμό για να κρατήσουμε τη ζωή των ανθρώπων της ερήμου Καλαχάρι σαν υπόδειγμα για τον κόσμο; Μπορεί και να όσον αφορά ένα μικρό τμήμα των σχέσεων. Θέλω να πω δηλαδή ότι η κριτική του πολιτισμού έχει κάποια αξία αν έχουμε στο μυαλό μας αυτό το οποίο επιθυμούμε.

NC: Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι αποδεικνύεται πως οι άνθρωποι που ζουν στην έρημο της Καλαχάρι, βιώνουν μια απόλυτη ουτοπία. Αυτό βέβαια δεν είναι αλήθεια, αλλά έστω, υποθέτουμε πως είναι. Εμείς τι... αφού δεν έχουν να μας πουν τίποτα γι' αυτόν τον κόσμο. Είναι ένας διαφορετικός κόσμος. Θέλω να πω ότι, άμα πράγματι σε ενδιαφέρει να έχεις σχέσεις με τον κόσμο στον οποίο οι άνθρωποι ζουν, πρέπει να ξεκινήσεις με το γεγονός της ύπαρξης εκείνου του κόσμου και να αναρωτηθείς πως μπορεί ν' αλλάξει.

Το περσινό καλοκαίρι, μια συνέντευξη του Noam Chomsky στο περιοδικό Anarchy, προκάλεσε την έντονη αντίδραση ενός άλλου αμερικανικού περιοδικού, του Fifth Estate. Επειδή πιστεύουμε ότι ζητήματα όπως η τεχνολογία, ο πολιτισμός, η σχέση της δικής μας κοινωνίας με τις προηγούμενες και κυρίως η χρήση των σημερινών θεσμών και δυνατοτήτων σε μια ελευθεριακή κοινωνία είναι σήμερα κάτι παραπάνω από επείγοντα, προχωρούμε στη δημοσίευση της αντιμαχίας. Κατ' αρχήν μπορεί κάποιος να την εκλάβει σαν προσωπική αντιπαράθεση ενός περιοδικού με τον Chomsky, αλλά νομίζουμε ότι μια πιο

αποστασιοποιημένη ανάγνωση βοηθά στη ψηλάφηση των ζητημάτων που αναφερθήκαμε προηγουμένως. Επίσης θεωρούμε ότι συμβάλλει στην περαιτέρω ανάλυση τους, και μπορεί να εκληφθεί σαν συνέχεια του «διαλόγου» που εγκαινίασε το περιοδικό μας από το προηγούμενο τεύχος, με την ολοκληρωμένη ανάλυση του Frank Harrison πάνω στη σχέση της επιστήμης και του αναρχισμού. Την απόδοση της συνέντευξης έκανε ο Σωκράτης Μιχαηλίδης, ενώ την απάντηση του Fifth Estate μετέφρασε ο Κωστής Γεωργαντάκης.

Η σύνταξη του περιοδικού

στες για την εποχή τους...

NC: Υπήρξαν και δολοφονικοί.

TO:... ναι, ήταν...

NC: Κάποιες από τις αιτίες που οι Ισπανοί κατακτητές μπόρεσαν τόσο εύκολα να τους υπερνικήσουν, ήταν ότι βρήκαν πρόθυμους ιθαγενείς συνεργάτες, που ήθελαν να ανατρέψουν την εξουσία των Ίνκας.

TO: Και μερικοί από αυτούς τους συνεργάτες, έγιναν βέβαια δολοφόνοι και...

NC: Ίσως, αλλά το ζήτημα είναι ότι, ξέρεις, ειδικά οι Αζτέκοι ήταν σαν κατακτητές αρκετά πρόσφατοι, αλλά και πολύ κτηνώδεις.

TO:... και πιθανά είχαν κατακτήσει ανθρώπους που ήταν κτηνοί και συλλέκτες καρπών, αλλά και κάποιους που καλλιεργούσαν φυτά, και ίσως εκείνοι οι άνθρωποι να ήταν, όπως είπες πριν, σχετικά ελευθεριακοί για την εποχή τους...

NC: Όχι όλοι.

TO:...ακριβώς όπως τώρα υπάρχει ένα μτέρδεμα στις έννοιες για το τι είναι κουλτούρα. Μου φαίνεται πως μερικές φορές όταν οι άνθρωποι ασκούν κριτική στον πολιτισμό, κριτικάρουν την ανάπτυξη των κρατιστικών δομών, συγκεκριμένων τύπων κοινωνικές δομές, οι οποίες αναπτύχθηκαν ειδικότερα στη σύγχρονη βιομηχανική εποχή. Αλλά καθώς γνωρίζεις, μπορείς να ασκείς κριτική στον καπιταλισμό, αλλά τότε πρέπει να κάνεις το ίδιο με την πατριαρχία καθώς και με...

AD: Λοιπόν, μου φαίνεται ότι η κριτική του καπιταλισμού και της πατριαρχίας είναι κριτική συγκεκριμένων μορφών του πολιτισμού. Τότε πρέπει να κοιτάξουμε το εργαλείο με το οποίο κριτικάρουμε τα πράγματα. Ψάχνουμε να βρούμε τι είναι αυτό που μπορούμε να κρατήσουμε από το κοσμήνισμα του κόπρου του Αυγεία της ιστορίας, ώστε να φτιάξουμε τις σχέσεις μας, τις σε μεγάλο βαθμό αλλοτριωμένες σχέσεις μας. Κριτικάρουμε τον πολιτισμό για να κρατήσουμε τη ζωή των ανθρώπων της ερήμου Καλαχάρι σαν υπόδειγμα για τον κόσμο; Μπορεί και να όσον αφορά ένα μικρό τμήμα των σχέσεων. Θέλω να πω δηλαδή ότι η κριτική του πολιτισμού έχει κάποια αξία αν έχουμε στο μυαλό μας αυτό το οποίο επιθυμούμε.

NC: Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι αποδεικνύεται πως οι άνθρωποι που ζουν στην έρημο της Καλαχάρι, βιώνουν μια απόλυτη ουτοπία. Αυτό βέβαια δεν είναι αλήθεια, αλλά έστω, υποθέτουμε πως είναι. Εμείς τι... αφού δεν έχουν να μας πουν τίποτα γι' αυτόν τον κόσμο. Είναι ένας διαφορετικός κόσμος. Θέλω να πω ότι, άμα πράγματι σε ενδιαφέρει να έχεις σχέσεις με τον κόσμο στον οποίο οι άνθρωποι ζουν, πρέπει να ξεκινήσεις με το γεγονός της ύπαρξης εκείνου του κόσμου και να αναρωτηθείς πως μπορεί ν' αλλάξει.

Mark Kostabi, Θλίψη γιατί το μαγαζί που νοικιάζει βίντεο ήταν κλειστό, 1988

Noa: Εντάξει, ας πούμε ότι αρχίζουμε αποδεχόμενοι την ύπαρξη εκείνου του κόσμου. Πάρε για παράδειγμα κάτι σαν την κριτική της τεχνικής που κάνει ο Jaques Ellul στο βιβλίο του «Η τεχνολογική κοινωνία», όπου η τεχνολογία μοιάζει σαν να έχει δική της ζωή, ακριβώς όπως το κεφάλαιο, η οποία είναι καταστροφική...

NC: Το πιστεύεις αυτό; Εγώ πάντως δεν το πιστεύω. Νομίζω ότι η τεχνολογία από μόνη της είναι βασικά ουδέτερη. Μπορείς να την χρησιμοποιήσεις για πολύ χρήσιμα πράγματα.

N: Λοιπόν, σύμφωνα με την κριτική του Ellul, εάν η τεχνολογία αναπτυχθεί πέρα από μια συγκεκριμένη οργανική σχέση με τον δημιουργό της - δηλαδή όπως περίπου το κεφάλαιο αυτονομήθηκε από τον ανθρώπινο έλεγχο -, αποκτώντας τη δική του υπόσταση, καταλήγει να γίνει μια δύναμη κυριαρχίας. Αλλά η τεχνολογία...

TO: Μου φαίνεται ότι ο Ivan Illich στο βιβλίο του «Εργαλεία για τη χαρά» πχ, αναφέρεται σε

αρκετά απ' αυτά τα πράγματα που συζητάμε εδώ.

NC: Μπορεί, αλλά εξαρτάται από τους κοινωνικούς θεσμούς μέσα στους οποίους υφίσταται. Μια ελευθεριακή κοινωνία για παράδειγμα, θα ήθελε να χρησιμοποιήσει την πιο αναπτυγμένη τεχνολογία που υπάρχει, και στην πραγματικότητα θα ήθελε να την αναπτύξει περισσότερο. Πάρε για παράδειγμα μια πραγματικά σύγχρονη τεχνολογία, όπως ας πούμε, την εξελισσόμενη τεχνολογία της πληροφορικής. Ξέρεις ότι κάτι τέτοιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για καταπίεση, αλλά και αντίθετα η χρήση της να είναι απελευθερωτική. Θέλω να πω πχ, ότι μπορεί να χρησιμεύει σαν ένα εργαλείο για να έχουμε πραγματικά... ας πούμε την αυτοοργάνωση στο χώρο δουλειάς... Εννοώ ότι είναι το Εργαλείο που μπορεί να κάνει πραγματικά δυνατό το ν' αποκτήσουν οι εργαζόμενοι εκείνες τις πληροφορίες που θα τους καταστήσουν ικανούς να συμμετέχουν δημοκρατικά και πολύ σοβαρά στον έλεγχο του χώρου δουλειάς και της παραγωγής. Χωρίς αυτή την τεχνολογία...

Dan Hubig, στην Επιθεώρηση Προπαγάνδας, χειμώνας 87/88

TO: Για μένα όμως αυτό σήμαινε ότι ο φόρτος εργασίας μας αυξήθηκε τετραπλασιαστικά. Απόλυσαν λογιστές. Εισήγαγαν αυτή την τεχνολογία στο δικό μου...

NC: Σωστά, και αυτό γιατί η τεχνολογία εφαρμόζεται στους ήδη υπάρχοντες θεσμούς, αλλά από μόνη της είναι βασικά ουδέτερη. Η ίδια ακριβώς τεχνολογία θα μπορούσε να χρησιμεύει για να εκδημοκρατίσει το χώρο δουλειάς.

LC: Μέχρι σ' ένα βαθμό μπορεί. Αλλά έχεις σκεφτεί καθόλου μήπως η δουλειά στο εργοστάσιο ή στα ορυχεία είναι αυτή που δημιουργεί την ανάγκη ύπαρξης των συγκεκριμένων τύπων τεχνολογίας; Πιστεύεις ότι μπορεί να υπάρξει μια ελευθεριακή κοινωνία όπου οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να συμμετέχουν σε έναν τύπο παραγωγής που θα είναι είναι αναγκαίος, όπως πχ η αλυσίδα παραγωγής.

NC: Αλλά απ' αυτό ακριβώς είναι που η προχωρημένη τεχνολογία οφείλει να μας απαλλάξει. Το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς του τύπου της αλυσίδας παραγωγής θα μπορούσε να εξαιρεθεί με την κατάλληλη χρήση της υψηλής τεχνολογίας όπως για παράδειγμα η ρομποτική. Και εννοώ βέβαια εκείνες τις μορφές δουλειάς όπου οι άνθρωποι δε θα έπρεπε να κάνουν.

LC: Πράγματι, δε βλέπεις κανένα πρόβλημα με αυτό το είδος της τεχνολογίας - τη χρησιμοποίηση των ρομπότ σε μαζική κλίμακα - όπως το ότι η σημερινή κατάσταση μπορεί να ξεφύγει απ' τον έλεγχο ακόμη περισσότερο γιατί...

NC: Αυτό, αναμφισβήτητο είναι αλήθεια. Σε μια ιεραρχική, καταπιεστική κοινωνία η ρομποτική μπορεί να προκαλέσει μαζική καταστροφή. Αλλά το ζήτημα είναι τι είναι οι θεσμοί. Η ρομποτική από μόνη της είναι ουδέτερη. Μπορεί να χρησιμεύει για να απαλλάξει τον άνθρωπο από τη δουλειά που τον εξαθλιώνει. Από την άλλη όμως μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καταπιέσει τους ανθρώπους. Και το ζήτημα είναι τελικά σε ποιούς κοινωνικούς θεσμούς η τεχνολογία των ρομπότ πρόκειται να αναπτυχθεί.

LC: Νομίζω ότι το πραγματικό ζήτημα είναι

πως οι άνθρωποι θα ήταν ικανοί με βάση τη λογική να το ελέγξουν αυτό...

NC: Σε μια ελεύθερη κοινωνία θα την ελέγχουν δημοκρατικά. Για παράδειγμα, ας πάρουμε τη Mondragon (που δεν είναι μια πραγματική συνεργατική, αλλά κάτι γίνεται εκεί). Ας υποθέσουμε ότι έχουμε τη Mondragon, όπου υπάρχει ακόμη διευθυντικός έλεγχος κλπ, αλλά μπορείς να φανταστείς τι θα γίνει σ' εκείνη την κοινωνία όπου η εργατική δύναμη συνέρχεται από κοινού και αποφασίζει να διώξει τους διευθυντές ώστε να λαμβάνει μόνη της τις αποφάσεις, χρησιμοποιώντας πληροφορίες που μπορεί να προμηθεύσει η υψηλή τεχνολογία και εξαφανίζοντας τις τρελλές, άθλιες δουλειές βάζοντας στη θέση τους ρομπότ. Αυτό είναι πιθανό. Τούλάχιστον θα ήταν μια ιδανική προοπτική για ν' αγωνιστούμε και να έχουμε τη καλύτερη δυνατή τεχνολογία.

LC: Το βλέπεις αυτό σαν έναν τρόπο οργάνωσης που μια σχετικά ελεύθερη κοινωνία θα μπορεί να ελέγχει το μεγαλύτερο μέρος της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται; Και αυτή δεν θα είναι η τεχνολογία που θα λειτουργεί από μόνη της, όπου θα είναι δύσκολο να έχουμε οποιονδήποτε πραγματικό έλεγχο; Για παράδειγμα η αυτοκινητοβιομηχανία. Οι αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν βασικά ξανασχεδιάσει όλες τις πόλεις των βιομηχανικών χωρών σύμφωνα με τις ανάγκες τους...

NC: Μα δεν είναι οι αυτοκινητοβιομηχανίες που το έχουν κάνει αυτό; Είναι οι εκτελεστικοί των εταιριών που ελέγχουν τις αυτοκινητοβιομηχανίες. Ενώ ότι η απαλλαγή από το δημόσιο σύστημα μεταφορών στο Λος Άντζελες δεν ήταν απόφαση της αυτοκινητοβιομηχανίας. Ήταν μια απόφαση της διεύθυνσης της General Motors.

AD: Το ίδιο έγινε και στο Σαιντ Λιούις.

N: Αλλά κάτι που λες και δεν δέχομαι, είναι ότι η τεχνολογία είναι ουδέτερη, γιατί η τεχνολογία είναι μια ιστορική διαδικασία, η ανάπτυξη της τεχνολογίας. Έτσι οι αυτοκινητοβιομηχανίες αναπτύχθηκαν σαν μια μαζική επιχείρηση, του Χένρυ Φορντ ή οποιουδήποτε, για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες ανάγκες μ' έναν συγκεκριμένο τρόπο. Μ' άλλα λόγια υπάρχει μια πολιτική ατζέντα πίσω από την ίδια την ύπαρξη της αυτοκινητοβιομηχανίας. Και αυτή η ατζέντα οδηγεί στη μόλυνση της γης. Οδηγεί στην απομόνωση των ανθρώπων.

NC: Σ' αυτό το ιδιαίτερο πακέτο θεσμών έτσι συμβαίνει. Αλλά δεν συμβαίνει σε κάποιους άλλους θεσμούς. Καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται, είναι τμήμα ενός συστήματος κοινωνικών θεσμών και άρα έχει ένα συγκεκριμένο χαρακτήρα που εξαρτάται απ' αυτούς τους θεσμούς. Δεν υπάρχει πρόβλημα στην τεχνολογία, υπάρχει στους κοινωνικούς θεσμούς. Όχι με όλη την τεχνολογία, όπως πχ με το πυροβολικό που δεν έχει καμμία χρησιμότητα. Αλλά αν μιλάμε για την αυτοκινητοβιομηχανία, τη ρομποτική ή την πληροφορική, μπορείς να έχεις μια απελευθερωτική τεχνολογία. Έχουν μια απελευθερωτική δυναμική.

AD: Λοιπόν μου φαίνεται ότι αν οι άνθρωποι σέβονταν τα προβλήματα του περιβάλλοντος, τότε θα μπορούσαμε να βάλουμε ένα φρένο στην τεχνολογία με την έννοια...

NC: Όχι μόνο αυτό, αλλά το μόνο πράγμα που θα μπορούσε πιθανά να λύσει τα περιβαλλοντολογικά προβλήματα, είναι η ανεπτυγμένη τεχνολογία...

Και τώρα ακολουθεί η απάντηση του Fifth Estate στη συνέντευξη του Noam Chomsky.

Η αποτυχία του πολιτισμού: είχε στη διάθεσή του γύρω στα οκτώ χιλιάδες χρόνια για να αποδείχθει σαν ένα ανώτερο μοντέλο ζωής απέναντι στο 99% της προγενέστερης ανθρωπότητας υπαρχής, οργανωμένο κύρια σε ως επί το πλείστον ισότιμες κοινωνίες φυλών ή κοινοτήτων. Έκανε η μετάβαση σε περίπλοκους πολιτισμούς, τα είδη πιο ειρηνικά, πιο κοινωνικά και πιο ισότιμα, ή είχε το αντίθετο αποτέλεσμα; Ας σκεφτούμε όχι τον ιδεώδη πολιτισμό, αλλά μάλλον αυτόν που θα μπορούσε να οριστεί σαν ο «υπαρκτός» πολιτισμός.

Κανένα από τα πρωταρχικά προβλήματα της ζωής – κανένα από τα ερωτήματα που τέθηκαν μπρος στην απειροσύνη του κόσμου από τους αρχαίους Έλληνες και Κινέζους, από τους προφίτες, από τους σαμάνους και τους μάντις, από τους οραματιστές και τους κοινωνικούς επαναστάτες και ουτοπιστές – δεν έχει επιλυθεί από τον πολιτισμό. Ο πολιτισμός έχει μόνο καταφέρει να επιδείξει τη σκοτεινή πλευρά της φύσης μας, να παρέχει τη δυνατότητα μαζικών σφαγών με το πάτημα ενός κουμπιού και να αλλοτριώνει, απειλώντας τώρα, μ' όλα τα εργαλεία και τα παιχνίδια του, να «λύσει» τα προβλήματα του και όλα τα πρωταρχικά ερωτήματα της ύπαρξης μια για πάντα, με την τελική εξάλειψη της ανθρωπότητας και του φυσικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο εξελιχτήκαμε.

Η ερώτηση «έχει αποτύχει ο πολιτισμός;» θα 'πρεπε να είναι το σημείο εκκίνησης για ουσιαστικές συζητήσεις όσον αφορά το που βρισκόμαστε μέσα στη συνεχή πορεία της πραγματικής

(φυσικής, φυλετικής) ιστορίας. Αλλά υπάρχει μια τεράστια άρνηση πάνω σ' αυτό το ζήτημα, κυρίως ανάμεσα στους πιο αφοσιωμένους μεταρρυθμιστές του πολιτισμού. Η μεταρρύθμιση του πολιτισμού φαίνεται να είναι η μόνη πραγματική προοπτική· δεν μπορούμε να απορρίψουμε χωρίς σοβαρά προβλήματα την επιβλητική πιθανότητα μιας βιολογικής αντιστροφής (και παράλληλα μιας πολιτιστικής αντιστροφής), σαν το παράδειγμα του μονοπολιτιστικού μας πεπρωμένου τους καιρούς που θάρθουν. Όλα δείχνουν να έχουν πάρει την κάτω βόλτα. Αλλά ας έχουμε τουλάχιστον το κουράγιο να είμαστε ειλικρινείς (με τους εαυτούς μας) και να παραδεχτούμε ότι ο πολιτισμός μας δεν έχει φέρει κανένα ουσιαστικό καλό στο είδος μας και ότι έχει αποτύχει να πραγματώσει τις αμφίβολες υποσχέσεις που μας έδωσε, ενώ όσον αφορά ολόκληρο τον πλανήτη, αποδείχθηκε μια έσχατη καταστροφή.

Αυτό είναι το σημείο απ' όπου μια ομάδα ανθρώπων γύρω από το περιοδικό *Anarchy: A Journal of Desire Armed*, επιχείρησε να ξεκινήσει μια σύντομη συνέντευξη με τον Noam Chomsky, το διάσημο αριστερό ελευθεριακό συγγραφέα (και έναν άνθρωπο απ' αυτούς που αγωνίζονται για την αντιμπεριαλιστική αλήθεια), πριν από μια ομιλία του στο Columbia του Missouri (βλέπε την έκδοση του περιοδικού του καλοκαιριού του 1991). Τους οφείλουμε τον έπαινο και την ευγνωμοσύνη που άνοιξαν αυτόν τον διάλογο, έστω και αν τα αποτελέσματα ήταν τόσο απογοητευτικά. Ήταν μια ενδιαφέρουσα ιδέα να ρωτήσουν τον Chomsky για θέματα διαφορετικά απ' αυτά που φυσιολογικά περιμένουμε ν' ακούσουμε από εκείνον, δεδομένης μάλιστα της έντασης που έχουν τέτοιες συζητήσεις στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό χώρο. Αλλά αν κρίνουμε από τη συνέντευξη, ο Chomsky ήταν πολύ αρνητικός και στενόμενλος σε σχέση με τη συζήτηση, αρνούμενος και να τη σκεφτεί σαν μια ζωτική περιοχή διαλόγου, ή έστω να αναγνωρίσει κάποια διαφορά στην ορολογία που περιγράφει τον πολιτισμό (σύνθετες, ιεραρχικές, μεγατεχνικές κοινωνίες) και τις πρωτόγονες τοπικές κοινότητες. Για τον Chomsky όλες οι ανθρώπινες κουλτούρες (με κριτήριο τη γλωσσική τους ιδιαιτερότητα) είναι πολιτισμοί, από τους νομάδες κυνηγούς έως τον σύγχρονο καπιταλισμό. «Ο πολιτισμός έχει πολλές εκφάνσεις», είπε στους ανθρώπους από την Αναρχική Ένωση του Columbia. «Δεν σημαίνει

τίποτα το να είσαι υπέρ ή εναντίον του», σαν να επρόκειτο για μια απλή φόρμουλα του τύπου υπέρ ή κατά, την οποία έχουμε επεξεργαστεί.

Είναι η τεχνολογία ουδέτερη;

Ο Chomsky μπορεί ίσως να συγχωρεθεί για τις ελλείψεις γνώσεώς του σε σχέση μ' αυτό που το Fifth Estate προσπάθησε να αναπτύξει την τελευταία δεκαετία, είναι ένας πολυάσχολος άνθρωπος και πράγματι κάνει πολύ σημαντική δουλειά. Αλλά επίσης εμφανίζεται να μη γνωρίζει τίποτα για τις απόψεις της κριτικής ανθρωπολογίας (συγγραφείς όπως ο Sahlin, ο Clastres, ο Diamond) ή για την κριτική της τεχνολογίας (μια τεράστια φιλολογία που περιλαμβάνει την κριτική δουλειά συναδέλφων του όπως ο Joseph Weizenbaum και του πρώην συναδέλφου του Langdon Winner, αλλά και ανθρωπολόγους όπως ο Ivan Illich, ο Jacques Ellul, και κάποιους του αναστήματος του Lewis Mumford, που με τη δουλειά τους έχουν θέσει τις βάσεις για μια κριτική του πολιτισμού, η οποία εδράζεται στις τεχνολογικές και συναντικές κοινωνικές του σχέσεις). Ο Chomsky εμφανίζεται να ξέρει πολύ λίγα σχετικά με όλα τούτα, αφού δεν του ήρθε τίποτα στο μυαλό κατά τη διάρκεια της συζήτησης, αλλά παρόλα αυτά εξέφρασε μια ποικιλία απόψεων.

Για παράδειγμα, σχετικοποιεί την καταπίεση, ισχυριζόμενος ότι υπάρχει σ' όλους τους πολιτισμούς (εννοώντας τις κοινωνίες). «Κάποιες από τις χειρότερες μορφές καταπίεσης και κτηνωδίας συναντώνται στις προτεχνολογικές κοινωνίες» λέει, επαναλαμβάνοντας το σπάντα δόγμα του σύγχρονου πολιτισμού. Έτσι η ύπαρξη της κοινωνικής συγκρούσεως ή καταπίεσης σ' άλλες κοινωνίες όχι μόνο υποβιβάζει τη συζήτηση σχετικά με τις αρχαϊκές και τοπικές κουλτούρες και τις αξίες τους, αλλά μυστικοποιεί τις σημαντικές διακρίσεις που οι κριτικοί ανθρωπολόγοι και άλλοι έχουν διατυπώσει ανάμεσα στις άμεσες, υψηλής ιδιοσυγκρασίας σχέσεις που διέπουν τις μικρές κοινωνίες και εκείνο το είδος της συστημικής (και αποξενωτικής) θεσμικοποιημένης βίας και καταπίεσης που υπάρχουν στις ιεραρχικές κοινωνίες. Εδώ ο Chomsky αποκαλύπτεται πιο πολύ σαν μαρξιστής (και μάλλον τυπικής μορφής) παρά σαν αναρχικός και ελευθεριακός.

Αυτό έγινε πιο καθαρό καθώς η συζήτηση συνεχιζόταν. Όταν η κουβέντα για την τεχνολογία άρχισε να ζεσταίνεται, ο καλός καθηγητής διακήρυξε ότι τα πάντα είναι ουδέτερα. «Μια ελευθεριακή κοινωνία» μας είπε, «θα ήθελε να χρησιμοποιήσει την πιο ανεπτυγμένη τεχνολογία που ήδη υπάρχει, και στην πραγματικότητα θα ήθελε να την αναπτύξει περισσότερο». Πάρε για παράδειγμα μια πραγματικά σύγχρονη τεχνολογία, όπως ας πούμε την εξελισσόμενη τεχνολογία της πληροφορικής. Ξέρεις, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταπίεση, αλλά και αντίθετα η χρήση της να είναι απελευθερωτική...». Δεν υπάρχει ούτε ίχνος κριτικής εδώ – καμμία επιρροή από τον Mumford (ή ίσως από τον Schumacher), τίποτα από την ευαισθησία ενός συγγραφέα όπως ο Bookchin (που βρίσκεται κάπου ανάμεσα σε μας και τον Chomsky), αλλά ούτε καν η υγιής συνείδηση ενός Emerson ή ενός Thoreau! Όχι, όλα «εξαρτώνται από τους κοινωνικούς θεσμούς στους οποίους υφίστανται [οι τεχνολογίες]». Ακόμη και η ρομποτική: «Η ρομποτική καθαυτή είναι ουδέτερη».

Άκριτη αποδοχή του πολιτισμού

Το πιο απογοητευτικό όμως είναι η αλαζονική βεβαιότητα του Chomsky ότι η τεχνική από μόνη της δεν θα μπορούσε ποτέ να γίνει συστημική, να σχηματίσει κουλτούρα, όχι μόνο μορφοποιούμενη αλλά τελικά μορφοποιώντας τους θεσμούς που τη δημιουργούν και την κατευθύνουν· ή ότι η τεχνολογία μπορεί πιθανά να έχει αδρανείς όψεις που συνεργούν στο κοινωνικό περιβάλλον, ότι μπορεί να αποδώσει νόημα, ότι μπορεί να μετρεθεί ή ακόμη τελικά και να υπονομεύσει τις δυνατότητες μας για μια ελευθεριακή κοινωνία. Και κανένα στοιχείο από τις φυλετικές κοινωνίες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη συζήτηση για τα μοντέλα της ελευθερίας, εάν μπορεί να βρεθεί σε κάποια απ' αυτές οποιοδήποτε παράδειγμα καταπίεσης και κτηνωδίας. Δεν υπάρχει ούτε και η παραμικρή υποψία σ' αυτόν τον συμβατικά σκεπτόμενο άνθρωπο, ότι μπορεί να υπάρχει κάτι περισσότερο στην «τεχνολογία επεξεργασίας των πληροφοριών» – ας αφήσουμε κατά μέρος την επεξεργασία των πληροφοριών ή ακόμη και την ίδια την πληροφορία – απ' ότι βλέπει κανείς με την πρώτη ματιά στις σημερινές συνθήκες (υποπτεύομαι ότι η θέση του Chomsky για την τεχνολογία δεν πρόκειται να φωτιστεί περισσότερο όταν θα διαβάσω το βιβλίο του *The Chomsky Reader* – ομολογούμενος ένα θαυμάσιο βιβλίο – αφότου λείει ότι «πέρασε τα τελευταία τριάντα χρόνια σ' ένα ηλεκτρονικό εργαστήριο», τι τιμωρία!).

Το ότι ένας τέτοιος μεγαλοφυής κριτής της αυτοκρατορίας απέτυχε να μελετήσει πιο βαθιά την τεχνική, είναι πιθανά κατανοητό, αν και πολύ δυσάρεστο. Αλλά μια τέτοια ανταρτική αποδοχή όλων των συμβόλων του τεχνολογικού πολιτισμού είναι φρικτή. Περιθωριοποιεί όχι μόνο όλα αυτά για τα οποία προσπαθούμε, αλλά και τους πράσινους, τα αντιαναπτυξιακά κινήματα του Τρίτου κόσμου, τους ανθρώπους που ζουν κοντά στη φύση αλλά και όλων των μορφών τους ριζοσπάστες οικολόγους. Για τον Chomsky ο κυρίαρχος κανόνας του πολιτισμού ότι όσο περισσότερο τόσο το καλύτερο, το μεγαλύτερο είναι καλύτερο, το γρηγορότερο είναι καλύτερο, το πολυπλοκότερο είναι καλύτερο κλπ, είναι εντελώς αναμφισβήτητος. «Αυτοκίνητα, ρομποτική ή επεξεργασία πληροφοριών, εδώ έχουμε μια απελευθερωτική τεχνολογία» εξαπατά τους αναρχικούς που τον παίρνουν συνέντευξη, για να έρθει μετά η τελική και αναμενόμενη διαπίστωση: «Το μόνο πράγμα που θα μπορούσε πιθανά να λύσει τα περιβαλλοντολογικά προβλήματα, είναι η ανεπτυγμένη τεχνολογία...». Πρόσω ολοταχώς· συγχωρήστε μας που δυσπιστούμε στις διαβεβαιώσεις του πιστού.

Ζήτω ο Chomsky και η θαρράλεια, αμείλικτη (και μερικές φορές μοναχική) μάχη του ενάντια στο Μεγάλο Ψέμμα (Αυτός είναι και ο λόγος που δεν έχουμε πρόβλημα στο να πουλάμε τα βιβλία του, προκειμένου να διαδοθεί η ιστορική αλήθεια και να πολεμήσουμε την ιμπεριαλιστική προπαγανδιστική μηχανή. Όπως μου είπε η φίλη μου Dolores «έλα, ακόμη αξίζει τον κόπο να τον διαβάσεις κανείς, άλλωστε κανείς δεν είναι τέλειος»).

Αλλά όσον αφορά άλλα ζητήματα, όπως μια πιο ουσιαστική κριτική του σύγχρονου πολιτισμού, ή το τι προκαλεί ο καπιταλισμός σε παγκόσμια κλίμακα – η μεγατεχνική, η αλλοτρίωση της κυβερνητικής και τα όπλα μαζικής καταστροφής που δεν εμφανίζονται μόνο σαν βόμβες, πολεμικά πλοία κλπ, αλλά επίσης και με τη μορφή των ανέσεων, της επιστημονικής αποτελεσματικότητας και της προοδευτικής ορθολογικοποίησης – είναι πραγματικά απογοητευτικός. Είναι κρίμα. Ένα ακόμη οδηγηό παράδειγμα το πόσο φτωχές παραμένουν οι πραγματικές προοπτικές για την ελευθερία.

Armando Jaleo

σχετικά με την απεργία των δημόσιων υπαλλήλων στη Γερμανία

η απεργία σαν θέαμα

Όπως ποτέ στο παρελθόν η απεργία της ÖTV στις αρχές του Μάη ήταν από πολλές πλευρές ένα "γεγονός των μ.μ.ε.". Ήταν μέσω των μ.μ.ε. που παρουσιάστηκε η εικόνα μιας μαζικής αναστάτωσης της δημόσιας ζωής, οι έφημοι σταθμοί του υπογείου, οι σωροί των σκουπιδιών, τα εγκαταλειμμένα ταχυδρομεία, τα κλειστά αεροδρόμια. Αυτό δεν σημαίνει πως τέτοιες σκηνές ήταν ανύπαρκτες. Σημαίνει όμως πως η απεργία ταυτίστηκε σαν διαδικασία με αυτές τις εικόνες. Πίσω από αυτή την ταύτιση, όποιος θα ήθελε να ρίξει μια πιά κοντινή ματιά σε αυτή την απεργία θα ανακάλυπτε μία σημαντική απουσία: την απουσία των εργαζομένων σαν πραγματικών υποκειμένων της απεργίας τους.

Δεν θα θέλαμε βέβαια να παρουσιάσουμε μία ισοπεδωμένη εικόνα της απεργίας αυτής μέσα από τέτοιες γενικεύσεις. Σε κάποιες περιοχές και πόλεις για παράδειγμα υπήρξε ενεργής συμμετοχή στην απεργία, αγωνιστική δράση από ομάδες εργατών που θεωρούσαν την οπτική των συνδικάτων για την απεργία τουλάχιστον ανιερή. Σε πολλές περιπτώσεις ήταν αυτή η απεργία που έγινε η αφορμή να ξαναρχίσει ο κόσμος να μιλάει για τις απεργίες σαν κάτι φυσικό για τους εργαζόμενους. Πολλές εμπειρίες-ειδικά σε τομείς όπου δεν είχαν γίνει ποτέ απεργίες, όπως στις τράπεζες- έφεραν έναν καινούργιο ενθουσιασμό.

Αλλά είναι γεγονός πως σε γενικές γραμμές υπήρξε ελάχιστη δράση από την βάση των εργαζομένων. Τέτοια δράση υπήρξε κυρίως σε εκείνες τις περιπτώσεις που υπήρξαν πιέσεις των εργοδοτών προς τους απεργούς, οπότε το να ακολουθήσει κανείς απλά τις οδηγίες των συνδικάτων δεν ήταν αρκετό. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, εδώ και κεί, οι ίδιες οι ανάγκες της απεργίας οδήγησαν σε κάποια ξεπεράσματα της γενικής γραφειοκρατικής λογικής... Στα θετικά τέλος θα πρέπει να μετρήσουμε την ανυπαύστη συμπάθεια προς την απεργία, τόσο από την κοινή γνώμη γενικά, όσο και από τους εργάτες.

Μόνο που δεν ήταν η δική τους απεργία. Οι διηγήσεις σε αυτό το σημείο είναι ταυτοσημες: οι εργαζόμενοι συναντούσαν το πρώτο τους εκπρόσωπο των συνδικάτων στην πόρτα της δουλειάς, ανθρώπους που συνήθως δεν έχουν ιδέα από δουλειά, και τους ανακοινώνουν ότι υπήρχε απεργία εκείνη την ημέρα. Θα έπρεπε να πάνε στα γραφεία του συνδικάτου ή στα απεργιακά κέντρα, να υπογράψουν, να μπουν στους καταλόγους για τον απεργιακό μισθό. Υστερα μπορούσαν -ή έπρεπε- να γυρίσουν σπίτι. "Κάνω ότι χρειάζεται για τον απεργιακό μισθό" είχε ένας απεργός, ενώ ένας άλλος σχολίασε "είναι σαν να έχουμε ένα διαφορετικό αφεντικό για λίγες μέρες, το συνδικάτο".

Ετσι υπήρξε ελάχιστη επαφή ανάμεσα στους απεργούς και τον υπόλοιπο κόσμο, ακόμα και σε εκείνες τις κατηγορίες εργασίας που έχουν σχέση με συναλλαγές με το κοινό. Αντίθετα, ο κάθε απεργός "παρακολουθούσε" την απεργία διαβάζοντας κάθε πρωί στην εφημερίδα κάποιες απολογητικές και συχνά ελάχιστες ενημερωτικές ανακοινώσεις της ÖTV. Αυτή η κατάσταση αποξένωσης ανάμεσα στους απεργούς και την απεργία έφτασε σε κάποιες περιπτώσεις σε κωμικοτραγικές καταστάσεις: οι εργαζόμενοι διάβασαν στις πρωινές εφημερίδες πως στην δουλειά τους θα γίνει απεργία, πήγαν εκεί για να το επιβεβαιώσουν, και βρέθηκαν τελικά να δουλεύουν επειδή δεν είχε προλάβει να φτάσει εκεί ο εκπρόσωπος της ÖTV.

απεργία -χωρίς να κινδυνεύει η οικονομία

Το απεργιακό πλάνο της ÖTV ήταν να μπλοκάρει μερικές περιοχές-κλειδιά των δημόσιων υπηρεσιών όπως τα λεωφορεία, τα τράμ και ο ηλεκτρικός, η περισυλλογή των σκουπιδιών, και τα αεροδρόμια -χωρίς να χρειάζεται να ρισκάρει την μαζική και δραστήρια συμμετοχή των ίδιων των εργαζομένων. Ετσι για παράδειγμα τα αεροδρόμια παρέλυσαν άμεσα από την απεργία μόνο της πυρασφάλειας των αεροδρομίων, ενώ τα σχολεία έκλεισαν γιατί οι επιστάτες τους κατέβηκαν στην απεργία και δεν άνοιγαν τις κεντρικές παροχές του νερού. Από την άλλη μεριά η περισυλλογή των σκουπιδιών και οι δημόσιες μεταφορές/συνκοινωνίες είναι παραδοσιακά ισχυροί συνδικαλιστικά κλάδοι, οπότε η απεργία εκεί μπορούσε να υπολογίζεται από την αρχή σαν δεδομένη.

Είναι αλήθεια βέβαια πως συμμετείχαν στην απεργία τομείς που μέχρι τότε δεν είχαν ιστορία απεργιών. Από την άλλη μεριά ο "πονοκέφαλος" των συνδικάτων ήταν οι κλάδοι εκείνοι που τα τελευταία χρόνια έχουν δράσει αυτόνομα (νοσοκομειακοί, κατηγορίες εκπαιδευτικών).

Εν πάσει περιπτώσει η ÖTV εξασφάλισε ότι θα γινόταν η μικρότερη κατά το δυνατόν ζημιά στην οικονομική ζωή της χώρας. Για παράδειγμα, στις ταχυδρομικές υπηρεσίες η επιχειρηματική αλληλογραφία ήταν η πρώτη που διεκπεραιώθηκε μετά τη λήξη της απεργίας. Ένα μπλοκάρισμα των εμπορικών μεταφορών μέσω σιδηροδρόμων, του τομέα ενέργειας ή των τηλεπικοινωνιών θα παρέλυε πολύ μεγάλα κομμάτια της βιομηχανικής παραγωγής -αλλά κάτι τέτοιο η ÖTV δεν το ήθελε.

απεργία -χωρίς τους εργάτες

Σ αυτή την απεργία οι εργάτες δεν κέρδισαν άμεση συναίσθηση της δύναμής τους παρά μόνο της "δύναμης" των συνδικάτων και της γραφειοκρατίας τους. Προφανώς μια τόσο διαμεσολαβημένη "δύναμη" δεν μπορεί με κανένα τρόπο να οδηγήσει σε αυτόνομη οργάνωση και δράση. Φυσικά το "οργάνωση" αποτελεί σύνθημα και της ÖTV -μόνο που έχει τον δικό της τρόπο να το εννοεί: μέσα από τις ψηφοφορίες, για παράδειγμα, υπέρ της απεργίας η ÖTV απλά νομιμοποίησε το ενδεχόμενο της απεργίας κρατώντας ωστόσο για τον εαυτό της το δικαίωμα να αποφασίσει σε ποιούς κλάδους θα γίνουν απεργίες και σε ποιούς όχι. Υπάρχει βέβαια η σχετική "παράδοση": οι εκτελεστικές επιτροπές των συν-

δικάτων δεν δεσμεύονται από καμιά ψηφοφορία -η υπερψήφιση μιας απεργίας καθόλου δεν σημαίνει ότι αυτή θα γίνει...είναι στην "διακριτική ευχέρεια" του συνδικάτου να αποφασίσει αν κάτι τέτοιο είναι "αποραίτητο" ή όχι. Αυτό είναι το δημοκρατικό, γερμανικό "δικαίωμα στην απεργία" το οποίο παρουσιάζεται σήμερα σαν πρότυπο για όλη την Ευρώπη.

Η ÖTV ήξερε βέβαια από την αρχή ότι μια απεργία, έστω σχεδιασμένη από την ίδια, δημιουργεί κάποια ρίσκα καθώς αυξάνει τις προσδοκίες και δημιουργεί εντάσεις που ίσως τα συνδικάτα να μην κατάφεραν να ελέγξουν. Αλλά τελικά τα κατάφερε...Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας σχετικά με την αποδοχή ή όχι της αύξησης του 5,4% (αποτέλεσμα που ήταν 56% κατά της αποδοχής) δείχνει καθαρά πως έχουν τα πράγματα. Αν η απεργία είχε γίνει πραγματικά από τους ίδιους τους εργαζόμενους, τότε τα συνδικάτα δεν θα μπορούσαν να ισοπεδώσουν τόσο κραυγαλέα μία τέτοια γνώμη. Το γεγονός πως το έκαναν ανώδυνα, καθώς και η περίπτωση της απεργίας στην σιδηροδρομική που δεν έγινε τελικά, δείχνουν αφενός την αποξένωση των ίδιων των εργατών από τέτοιες απεργίες, δείχνουν όμως αφετέρου την ηγεμονία των συνδικάτων μέσα και πάλι στην τάξη. Γιατί να μην όλα αυτά συντηρούν μια διόχνη δυσφορία της βάσης για τις πρακτικές των αφεντικών του συνδικαλισμού, αλλά δεν υπάρχει (και σίγουρα στην συγκεκριμένη απεργία δεν υπήρξε) κάποια κίνηση αυτοοργάνωσης.

απεργία -ένα φυσικό φαινόμενο

Η όψη των πόλεων άλλαξε εξαιτίας της απεργίας στις συγκοινωνίες...τα σκουπίδια ξεχείλιζαν. Ο καθένας "έβλεπε" την απεργία μέσα από τα αποτελέσματά της -αλλά πολύ δύσκολα θα την καταλάβανε σαν κίνηση εργατικής αντίστασης. Ο λόγος δεν είναι, δεν ήταν, μόνο η απουσία αγωνιστών/εργατών από τους δρόμους. Αν αυτοί υπήρχαν, τότε ίσως θα δημιουργούσαν ερωτήματα, παρά θα έδιναν απαντήσεις. Γιατί το είδος αυτό της απεργίας-χωρίς-εργάτες έδωσε με το γενικό όσο και εσφαλμένο συναίσθημα πως υπάρχει μία οικονομική και πολιτική κρίση στην Γερμανία τα τελευταία δύο-τρία χρόνια, κάτι σαν καιρικό φαινόμενο για το οποίο κανείς δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος. Η πιο πρόσφατη μορφή αυτής της "κρίσης", όπως την παρουσιάζουν τα μ.μ.ε., είναι το ερώτημα "ποιός θα πληρώσει την επανένωση". Ο τύπος είπε πως αυτή η απεργία αφορούσε μόνο 25 DM περισσότερα ή λιγότερα, αλλά ο καθένας καταλαβαίνει ότι αυτό ήταν μία αφορμή, ή ένα σύμπτωμα. Δεν είναι λίγες εκείνες που νοιώθουν τις βαθύτερες αιτίες και επένδυσαν σε αυτή την απεργία την ελπίδα να αντισταθούν σε μία επερχόμενη (και με διάφορα προσχήματα) λεηλασία. Αλλά η απεργία-θέαμα ίσως κατάφερε να μεταδώσει το αντίθετο ακριβώς "μήνυμα": πως δεν υπάρχει πιά τίποτα άλλο να διανεμηθεί, πως από δω και πέρα πρέπει να αρχίσουν οι οικονομίες, και πως επίσης δεν υπάρχει κανένας στόχος (και άρα λόγος) για αγώνες. Ο καθένας υποκύπτει πιο εύκολα σε μία κατάσταση αν αυτή μπορεί να "υποδειχθεί" σαν το "καλύτερο δυνατό" αποτέλεσμα ενός αγώνα του. Ίσως για αυτόν τον λόγο χρειάζονται μία, συνθηθιστά μεγάλης διάρκειας για τα δεδομένα των δημόσιων υπηρεσιών, απεργία -αν και κάτι τέτοιο κοιμιάται μαζί του και τον κίνδυνο για τα συνδικάτα να χάσουν τον έλεγχο...

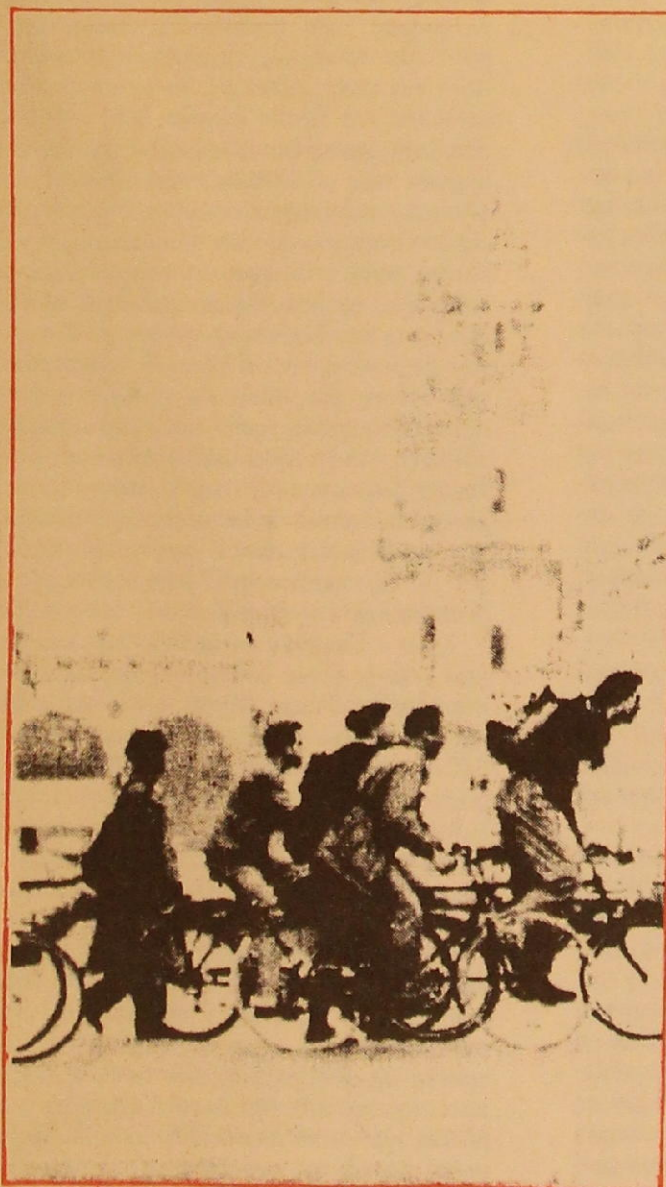
Το κείμενο είναι αναδυμοσίευση από το «ΣΑΜΠΟΤΑΖ», τεύχος 3 Ιουλίου 92.

Στις αρχές του Μάη έγινε στην Γερμανία μία μεγάλη και πολυήμερη απεργία των δημόσιων υπαλλήλων του πρώην δυτικού τμήματος της χώρας, με βασικό αίτημα αυξήσεις στους μισθούς ύψους 9%, έναντι του 4% που πρότεινε αρχικά η κυβέρνηση. Όπως είναι γνωστό η απεργία αυτή τέλειωσε με έναν συμβιβασμό για αυξήσεις 5,4%.

Για τα γερμανικά δεδομένα (της εργασιακής ειρήνης και του κράτους πρόνοιας) η απεργία ήταν πρωτοφανής, καθώς την τελευταία εικοσαετία δεν είχε υπάρξει μια παρόμοια κατάσταση. Ωστόσο αυτό το "πρωτοφανές" δεν είναι αρκετό για να περιγράψει στις πραγματικές της διαστάσεις αυτήν την απεργία. Είναι αρκετό μονάχα για να την μυθοποιήσει...κάτι που πράγματι έγινε, και στην Ελλάδα.

Δεν είναι καθόλου ευχάριστο το γεγονός πως πολλοί, έχοντας μονάχα την ενημέρωση των μ.μ.ε., έσπευσαν να θεωρήσουν αυτή την απεργία (όπως επίσης και την έκρηξη στο L.A., για διαφορετικούς λόγους αλλά με την ίδια ευκολία) σαν σημάδι αφύπνισης του κοιμισμένου θηρίου της εργατικής τάξης. Κατά την γνώμη μας αυτές οι "εκτιμήσεις" είναι ευσεβείς πόθοι, και ένα πρόχειρο αντίδοτο στην επίσης θεαματική καταστροφολογία των καιρών μας. Και αυτό όχι επειδή παρόμοια γεγονότα είναι ασήμαντα -αλλά επειδή "κρύβουν" πολλές παγίδες, και πολλές εκπλήξεις για όλους τους επίδοξους προφήτες της επανάστασης...

Εν πάσει περιπτώσει, για λόγους και πληροφόρησης και απομυθοποίησης, δημοσιεύουμε δίπλα μεταφρασμένο μέρος ενός κειμένου γερμανών συντρόφων, με σχόλια και εκτιμήσεις για αυτήν την απεργία. Ελπίζουμε πως αν μη τι άλλο θα θεωρηθεί διαφωτιστικό...

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η ÖTV είναι το γερμανικό ανάλογο της ΑΔΕΔΥ. Μόνο που έχει ορισμένα "προσόντα" τα οποία πολύ θα ζήλευαν οι εδώ εργατοπατέρες: είναι πολύ περισσότερο γραφειοκρατική και συντεχνιακή, καλύπτει μόνο τα μέλη της, και είναι πολύ ισχυρή οικονομικά. Όπως συμβαίνει εσάλλου και στα υπόλοιπα μεγάλα γερμανικά συνδικάτα έτσι και η ÖTV ηγεμονεύει στους εργαζόμενους -και εξαιτίας του έντονα συνταξιακού χαρακτήρα της είναι από τα λίγα ευρωπαϊκά γραφειοκρατικά συνδικάτα που αυξάνουν τα μέλη τους...

Η επίθεση ενάντια στην ουσία, την καρδιά του υπάρχοντος εκμεταλλευτικού-εξουσιαστικού συστήματος, είναι η επίθεση ενάντια στους θεσμούς του.

Ενάντια στους θεσμούς εκείνους που χωρίς να είναι φαινομενικά η προμετωπίδα των κοινωνικών διεργασιών, εντούτοις αποτελούν τις βασικές υποστυλώσεις-στηρίγματα τους. Οι παραπάνω σκέψεις μας οδηγούν να στεκομάστε ριζικά αντιθετοί με τη λογική και την πρακτική των ομάδων της ένοπλης αντίστασης.

Η συζήτηση για το αντάρτικο πόλης είναι κάτι που έχει αρχίσει εδώ και πολύ καιρό και φυσικά δεν μπορεί να ολοκληρωθεί ή να σταματήσει στις γραμμές αυτού του κειμένου.

Η τωρινή αναφορά ξεκινά από τα πρόσφατα γεγονότα και έχει σκοπό να θέσει τη λογική των ένοπλων ομάδων καθώς επίσης και να δείξει το χειραγωγικό χαρακτήρα των ενεργειών αυτών που αντίθετα με τα λεγόμενα και τις προσδοκίες αυτών που τις επικαλούνται-υποσχάτουν τις διαδικασίες ενεργήσεως του κοινωνικού συνόλου, ενώ παράλληλα χωρίς τη «θέλησή» τους, δίνουν τις αναγκαίες αφορμές για την ένταση της καταστολής, αν και αυτό δεν έχει πολύ σημασία αφού η πραγματική αιτία της έντασης της καταστολής οίγουν δεν είναι η δράση των ομάδων αυτών ένω οι αφορμές είναι εύκολο να εφευρεθούν όταν είναι αναγκαίες. Πάντως καλό είναι να προσέξουμε λίγο παραπάνω τις πρόσφατες δηλώσεις του Ανδριανόπουλου που ανοιχτά αναφέρονταν στην παραπάνω αναρχικοποίηση της κοινωνίας, μια και εκεί ακριβώς είναι η μια όψη της ουσίας.

Επιλέγοντας-καταργώντας-αυτού του τύπου τη δράση, αυτό που αναζητείται είναι η ριζοσπαστικοποίηση των κοινωνικών υποκειμένων, είναι η διεύρυνση και όξυνση των κοινωνικών αγώνων, η εξασθένιση του εξουσιαστικού σώματος και βέβαια η ανατροπή του υπάρχοντος συστήματος εκμετάλλευσης.

Το πόσο πραγματικό είναι αυτό και το τι αποτέλεσμα έχει η δράση αυτή, ειδικά μετά το θάνατο του νεαρού περαστικού θα προσπαθήσουμε να το δώσουμε παρακάτω.

Η δράση των ένοπλων ομάδων αντίστασης (και βέβαια αυτών με τις αριστερές απόψεις) στηρίχθηκε πάνω στις επιθυμίες και τα αισθήματα των εκμεταλλευόμενων, πάνω στις ανάγκες και τα ονειρά τους.

Ετσι η εκτέλεση Αμερικάνων, κεφαλαιοκρατών ή αστυνομικών στηρίζεται ακριβώς πάνω σε αυτή τη βάση. Ενέργειες θεαματικές στην εκτέλεσή τους «βάλισμα» στα καθημερινά προβλήματα των καταπιεσμένων.

Η κατάργηση των σοσιαλιστικών κρατών είχε καταστροφικές συνέπειες για εκατομμύρια ανθρώπους σε διεθνές επίπεδο και τους έριξε όλους στην πάλη για την απελευθέρωση του εαυτού τους. Αυτό έδειξε, για μια ακόμη φορά, πως όλες οι μάχες για την ελευθερία διαμορφώνονται μόνο από το φρόνημα της προσηλυτικής ιστορίας του λαού, των αυθεντικών συνθηκών και στόχων. Μόνο από αυτό μπορεί να δημιουργηθεί μια καινούρια διεθνής δύναμη. Αυτό το έθεσαν πολλοί σύντροφοι από τον τρίτο κόσμο στις συζητήσεις και βρήκαν αρχές για μια καινούρια πολιτική και την εφάρμοσαν στο ίδιο θα κάνουμε κι εμείς εδώ. Αυτό είναι που μας ενώνει μ' αυτούς.

II. Είδιμε οι ίδιοι πως, με τον τρόπο που κάναμε πριν το 89 πολιτική, αντί να γίνουμε δυνατότεροι έγινε το αντίθετο. Δε δημιουργήσαμε, για διάφορους λόγους, καμιά ελκυστικότητα σε άτομα. Αυτή ήταν η προϋπόθεση για συλλογική δράση. Το λάθος μας ήταν που δε σκεφτήκαμε και τους υπόλοιπους που αντισητέκονταν ή όχι.

Κατάλαβα πως πρέπει να ψάξουμε για τα άτομα και πως δεν πρέπει εμείς σαν οργάνωση να πάρουμε τις αποφάσεις μόνοι μας και να περιμένουμε οι άλλοι να προσανατολίζονται σε μας. Παρόλο που το διατυλώσαμε πολλές φορές διαφορετικά, η πραγματικότητα ήταν αυτή. Κεντράραμε την πολιτική μας στις επιθέσεις της στρατηγικής του ιμπεριαλισμού και μας έλειπε το ψάξιμο για άμεσα θετικούς στόχους, και πως θα μπορούσε να υπάρξει εναλλακτική κοινωνία εδώ και σήμερα. Οτι κάτι τέτοιο είναι δυνατό να αρχίσει μας το έδειξαν οι εμπειρίες. Οι σχέσεις που είχαμε με τα άτομα που συνεργαζόμαστε ήταν πάντα απ' όλο το πως θα επιθεθούμε μαζί. Κι έτσι δεν υπήρχε η δυνατότητα για κοινωνική δράση και συλλογική ζωή.

Μόνο έτσι θα μπορούσαμε να έχουμε φτάσει σε μια πολιτική που θα έδειχνε, για πιο πολλούς, ότι η ψύχρα του ιμπεριαλισμού δεν είναι της μόρας, όπως οι καταστροφές στη φύση, αλλά σταματάει εκεί που οι άνθρωποι εκφράζουν την ανάγκη για ζωή που ν' αρχίσει εδώ και τώρα.

Απ' αυτά πήραμε τις συνέπειες και δοκιμάσαμε ένα παράλληλο τρόπο ενός νέου καθορισμού της πρακτικής παρέμβασης. Σκεφτόμαστε πως με τον τρόπο που θα καθορίσουμε τη δράση μας και με τον τρόπο που θα μιλήσουμε, θα φτιάχνουμε, από τη μεριά μας, μια καινούρια σχέση για μια συζήτηση που αυτή θα έδινε μια συλλογική προσέγγιση με πιο πολλούς ανθρώπους και ομάδες.

Το ότι δημοσιεύσαμε το αποτέλεσμα των συζητήσεων μόνο με κείμενα ήταν λάθος. Και όλα αυ-

Τ'οντας αδύνατη (λόγω της φύσης του χειριζομένου) η συμμετοχή σε ανοιχτές συλλογικές-κινηματικές διαδικασίες και όντας στην ουσία απομονωμένη, η διάδοση των απόψεων και των ιδεών αναζητείται σε άλλους τρόπους «επικοινωνίας» και κυρίως επαφίεται στα χέρια των κατεξοχόν υπερασπιστών των κατασταλτικών θεσμών και του εξουσιαστικού οικοδομήματος, στα ΜΜΕ (εφημερίδες, ραδιόφωνα κ.λπ.).

Στον καταναλωτικό κόσμο του σήμερα, στον κόσμο της διαφήμισης, αυτό που καταναλώνεται ευκολότερα είναι αυτό που πλασάρεται με το μεγαλύτερο κρότο. Είναι αυτό που αποσπά από την πραγματικότητα και μεταφέρει σε άλλες ονειρικές καταστάσεις «υλοποιήσιμων» επιθυμιών.

Έχοντας βαθύτατη γνώση της λειτουργίας του θεάματος η 17N πραγματοποιεί ενέργειες που στηρίζονται περισσότερο στο θέαμα παρά στην ουσία χρησιμοποιώντας το ανά περιόδους χτύπημα για την παρουσίασή της σαν εικόνας παρά σαν λόγου, ειδικά μετά την περίοδο της απαγόρευσης των προκηρύξεων της. Η εικόνα έχει την ιδιότητα να είναι απρόσωπη. Στηρίζεται πάντα στη διάθεση και την επιθυμία αυτού που βλέπει και που έχει τη δυνατότητα να την ανασκευάζει δίνοντάς της το νόημα της αρεσκείας του. Φυσικά, η ανασκευή έχοντας τα περιθώρια και τα όρια της, δίνει τη δυνατότητα στη 17N να παρουσιάσει τον εαυτό της-αφαιρετικά-σαν εκφραστή της καϊκής ευθυμίας, αναλαμβάνοντας να «καθαρίσει» αυτή τα πρόσωπα και τους μηχανισμούς που ευθύνονται για τη διαίωση της καταστολής και της εκμετάλλευσης μετατρέποντας τον εαυτό της στον ιδανικό μηχανισμό για κάτι τέτοιο (λόγω του ευφούς και άψογου τρόπου εκτέλεσης) εντείνοντας την ήδη υπαρκτή αίσθηση ανάγκης υπαρχής-από τα μεγάλα στρώματα των πληθυσμού-κάποιων ειδικών που να πράττουν αυτοί στη θέση τους, αντί για αυτούς τους ίδιους.

Οι αλλοτριωμένοι δεν απελευθερώνονται κάτω από το καθεστώς της πραγμάτωσης των επιθυμιών-αναγκών τους από κάποιους άλλους φωτισμένους, πρωτοπόρους αγωνιστές, αλλά κάτω από την διαμόρφωση εκείνων των συνειδήσεων που θα τους ωθούν στο να αναλαμβάνουν και να λύνουν τα προβλήματα τους μόνοι τους και σε συνδυασμό με όλους αυτούς που υφίστανται το ίδιο πρόβλημα και ποτέ γι αυτούς και εν απουσία τους.

Μια συνείδηση που μεταφέρεται από την συνηχή παρουσία αυτού που προσπαθεί να συμβάλει στην απελευθέρωση του χειραγωγούμενου πληθυσμού και όχι διαμέσου της απουσίας του. Μια απουσία που στην συγκεκριμένη περίπτωση της 17N προσλαμβάνει μεταφυσικά χαρακτηρισ-

τά είναι μόνο η αρχή. Στο μέλλον θα μιλήσουμε με περισσότερη ακρίβεια για όλα αυτά.

Μετά από δύο χρόνια καταλάβαμε πως έτσι δεν καταφέραμε να ανοιχτούμε γι αυτά που είναι σημαντικά. Οι για καιρό αναγκαίες συζητήσεις και συσπειρώσεις διαφόρων ομάδων και ανθρώπων, ξεκινώντας από την καθημερινή ζωή αυτών των ανθρώπων σ' αυτή την κοινωνία, προέκυψε η ανάγκη να πάρουν τη ζωή στα χέρια τους και να ψάξουν μαζί με άλλους για λύσεις.

Σκεφτόμαστε πως τέτοιες συνδέσεις θα μπορούσαν να είναι βάση για μια δύναμη, που ονομάζουμε αντιδύναμη από κάτω και που σαν τέτοια δεν υπάρχει ακόμα. Όσο δεν υπάρχει δυναμικό και βάσεις για μια τέτοια συλλογική εναλλακτική σύνδεση για την καταστροφή του συστήματος, θα γίνουν όλο και πιο πολλοί αυτοί που θα πεθάνουν με τη βελόνα στο χέρι ή θα σπρώχνονται στην αυτοκτονία κ.λπ. Γιατί είναι γεγονός ότι όλο και πιο πολλά άτομα θα τρέχουν πίσω από τους φασίστες.

Από τις εμπειρίες μας και από τις συζητήσεις με συντρόφους για όλα αυτά τα ερωτήματα είναι σαφές για εμάς πως η οργάνωση δεν μπορεί να είναι στο επίκεντρο της ανέγερσης της πορείας.

Οι θανάτοιμες επιθέσεις μας, ενάντια στους λακέδες του κράτους και της οικονομίας, δεν μπορούν να βοηθήσουν στην τωρινή μέθοδο, επειδή θα κλιμακώσουν την όλη κατάσταση, ότι υπάρχει μια αρχή και όσους ψάχνονται. ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ ΝΑ ΠΑΡΑΤΗΣΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΡΙΑ ΜΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΜΑΚΩΣΗ, ΠΟΥ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΩΣ ΘΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

Αυτές οι διαδικασίες των συζητήσεων και η ανέναντί μας αναδύμενη συμπεριλαμβάνει και την μάχη της απελευθέρωσης των πολιτικών κρατουμένων. Μετά από 20 χρόνια εξόντωσης και βασανισμών, είναι σωστό να επιβάλλουμε το δικαίωμα τους για ζωή, να πολεμήσουμε για την ελευθερία τους. Τον Ιανουάριο ο υπουργός δικαιοσύνης δήλωσε πως θα αφήσει μερικούς κρατούμενους. Αυτό σημαίνει πως υπάρχουν πατριές στην κρατική μηχανή που κατάλαβαν πως δεν μπορούν να σπασουν τις κοινωνικές αντιστάσεις με αστυνομικο-στρατιωτικές μεθόδους. Θα εξετάσουμε πόσο σοβαρή είναι η δήλωση του υπουργού, γιατί μέχρι τώρα δε φάνηκαν και πολλά, το μόνο που έγινε ήταν να αφήσουν την Claudia wanner Sdoler ελεύθερη λίγους μήνες πριν λήξει η ποινή της. Όλοι οι σύντροφοι, που για λόγους ανηκέρτου βλάβης θα έπρεπε να ήταν ελεύθεροι εδώ και καιρό, εν-

κάτω από το μέχρι πρότινος αλάνθαστο των επιλογών της-και που οριοθετεί «θεϊκές» αναφορές. Και δεν είναι καθόλου παράξενο ότι αρκετές χιλιάδες καταπιεζόμενων ευαγγελίζονται και προσδοκούν την 17N να λύσει τα προβλήματά τους προσευχόμενοι πριν πέσουν για τον βραδινό τους ύπνο. Στη συνέχεια βέβαια ξυπνούν το άλλο πρωί για να συνεχίσουν την ίδια φοβισμένη διαδρομή της καθημερινής τους ζωής.

Αυτό που λείπει σήμερα από τους εξουσιαζόμενους δεν είναι τα μέσα. Αυτό που λείπει είναι η συνείδηση, η βίωση της καθημερινής άρνησης της διαστρεβλωμένης πραγματικότητας και η υλοποίηση του δικού τους οράματος. Τα μέσα είναι κάτι που μπορείς να τα απαλλοτριώσεις και να τα χρησιμοποιήσεις όπως εσύ θέλεις, μόνο όταν μια κοινωνία στο σύνολό της ή στα μεγαλύτερα δυνατό ποσοστά της επιτρέπει και αναζητά τη χρήση τους.

Τα όπλα δεν είναι αυτά που αμφισβητούν τους θεσμούς ή τους αλλάζουν, δεν είναι, όταν τα χρησιμοποιούν μικρές ομάδες ανθρώπων και όχι η ίδια η κοινωνία για την περιφρούρηση των δικαιωμάτων της.

Είναι άλλο πράγμα οι Σαντινίστας που οργώνουν τα χωράφια τους με το όπλο στην πλάτη, άλλο ο αγώνας που όπλασε τα χέρια των αγωνιστών Μοχών και είναι τελείως διαφορετικό η 1η Μάη που απομονωμένη από το σύνολο της κοινωνίας προσπαθεί εναγώνια να επιβιώσει μέσω βομβών και εκτελέσεων.

Καμία μεμονωμένη εκτέλεση φυσικών προσώπων, όσο σημαντικών και αν ήταν, δεν οδήγησε στην ανατροπή συστημάτων όπως και καμιά τέτοια ενέργεια δεν ανέκοψε το βάθρα της εκμετάλλευσης. Το αντίθετο μάλλον συντείνει στη διάλυση κινημάτων που οδυναν προς αυτήν (Ιταλία, Γερμανία). Ακόμα και αν η επιχείρηση ενάντια στον Βαρδινιόγανη ήταν πετυχημένη θα υπήρχαν χιλιάδες έτοιμοι αντικαταστάτες του. Οι χαλνυβουργίες δε σταματούν να δουλεύουν τρώγοντας τις σάρκες των εργατών επειδή κάποιος εκτέλεσαν τον Αθανασόπουλο.

Αναντικατάστατος και μοναδικός δεν υπάρχει πουθενά, πόσο μάλλον για τον μηχανισμό εκμετάλλευσης και εξουσιασμού της κοινωνίας.

Η 17N έκλεισε στις 14 Ιουλίου τον κύκλο του αλάνθαστου. Μια συνιστώσα που μαζί με το ασύλληπτο της έδινε την κινητήρια δύναμη συνέχειάς της. Τα παραμικρά ψίγματα συνείδησης που θα μπορούσαν να υπάρχουν και που χαρακτηρίζουν αυτούς που ασπάζονται το όραμα του σοσιαλισμού και της κοινωνικής απελευθέρωσης θα πρέπει να θέσουν τους προβληματισμούς εκείνους που θα ορίσουν τη συνέχιση ή τη διάλυσή τους.

...ατομα μέσα.

Και η Irmgard Moler μετά από 20 χρόνια είναι ακόμα μέσα. Στις συνθήκες κράτησης μέχρι σήμερα δεν έχει αλλάξει τίποτα. Η Angelika Grober παρ' όλη την αρρώστια της απειλείται με φυλάκιση. Στην ανακοίνωση για καινούργιες δίκες, εκφράζεται η ψυχρή ανάγκη εκδίκησης του κράτους που σαν στόχο έχει την εξαφάνιση των κρατουμένων πίσω από τα κάγκελα. Αυτό φαίνεται σε μία δήλωση του υπουργού δικαιοσύνης σε εφημερίδα, που έλεγε πως θα αφήναν τον Grunter μόνο άμα υποταχτεί χωρίς αντίσταση στους βασανιστές της φυλακής. «Ανυπόταχτος κρατούμενος» επειδή τάσσεται αλληλέγγυος και έχει επαφές με τους φίλους του. Έτσι καταδιώκουν την απελευθέρωσή του.

Όλα αυτά έρχονται σε αντίθεση με το πως, από την μεριά του κράτους, πράγματι αρχίζει μία άλλη στάση.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΗΚΕΣΤΟΥ ΒΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΣΕΙ ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΚΑΙΡΟ, ΝΑ ΑΦΕΘΟΥΝ ΑΜΕΣΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΟΥΝ ΜΑΖΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΗ ΤΟΥΣ.

Είναι πολύ σημαντικό να αλλάξει στο κοντινό μέλλον κάτι σ' αυτή την κατάσταση. Αυτό θα το δείξουν πολλά πράγματα. Αλλά δεν θα το δείξει μόνο η συμπεριφορά απέναντι στους κρατούμενους που θα δείξει το κράτος δηλαδή κατά πόσο είναι διατεθειμένο για πολιτικές λύσεις, αλλά το πως θα αντιμετωπίσει άλλες μάχες. Για παράδειγμα αν θα αμφισβητήσουν τα δικαιώματα του ατόμου στην Kafeushusse μετά από χρόνια πάλης.

Μακροπρόθεσμα υπάρχουν κι' άλλα, όπως: Α. Υπάρχουν μάχες των κρατουμένων ενάντια στα λευκά κελιά και γενικά ενάντια στις απάνθρωπες συνθήκες κράτησης και δεν είναι δυνατόν να εξοιωνονται έτσι οι πολιτικοί κρατούμενοι. Όλες οι απομονώσεις πρέπει να κλείσουν.

Β. Υπάρχουν μάχες για χώρους ζωής και στέγης για πολιτιστικά κέντρα που σήμερα δεν υπάρχουν.

Γ. Θα δείξει το πόσο θα πέσουν τους πρώην Ανατολικούς μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα σαν άβουλα υποκείμενα ή θα μπορούν να κατακτήσουν με δικό τους την εξέλιξη.

Δ. Ένα ακόμα σημαντικό ερώτημα είναι το κατά πόσο ακόμα το κράτος θα υποδαυλίζει τον ρατσισμό ενάντια στους πρόσφυγες και το πόσο θα τους μεταχειριστεί σαν κατώτερους ανθρώπους για να αποφύγει την ευθύνη για την ανε-

Οι συγγνώμες είναι κενές νοήματος αν δεν υπάρχει ανάλογη ανάληψη ευθυνών και επανόρθωση στάσης. Είναι εξάλλου πολύ πιο χρήσιμο κατά την άποψή μου όλη η χαρακτηριστική ευφύια που χαρακτηρίζει τα μέλη της να κατευθυνθεί στην οργάνωση και την εξάπλωση εκείνου του κινήματος που θα επιτρέπει την επαναδραστηριοποίηση και συμμετοχή, όσο το δυνατόν περισσότερων ανθρώπων.

Τελειώνοντας την αναφορά μου στο ρόλο και στην αποτελεσματικότητα των ομάδων ένοπλης αντίστασης, θα πρέπει να κάνουμε μια επισήμανση. Ξεπερνώντας τις ουσιαστικές διαφορές του προ και μετά Β' παγκοσμίου πολέμου αντάρτικου πόλης θα περιορίσουμε την αναφορά μας στην ομάδα της RAF που θεωρούμε ως την τελευταία πράξη του έργου που ήθελε το αντάρτικο πόλης σαν ένα μέρος της κοινωνικής αντίστασης και αγώνα. Σαν μια προσπάθεια απελευθέρωσης των καταπιεζόμενων πληθυσμών.

Οι κοινωνικοί αγώνες έχουν την έκφρασή τους στην προσωπική και επώνυμη παρουσία αυτών που τους πράττουν. Μια κοινωνία απελευθερώνεται όταν αυτοί που την αποτελούν αρνούνται την αφάνεια και την καταστολή της μάζας αναζητούν και θεμελιώνουν την ύπαρξή τους σαν συγκεκριμένες προσωπικότητες. Μια επανάσταση επιτυγχάνει όταν η μάζα γίνεται ελεύθερα σκεπτόμενα άτομα που λειτουργούν από κοινού.

Πάνω σε αυτή την απαράβατη αρχή η Ούριλικε Μάινχοφ και οι σύντροφοί της σήκωσαν τα όπλα ενάντια στο κράτος και τους μηχανισμούς του, αρχίζοντας επώνυμα έναν προσωπικό αγώνα. Έναν αγώνα που παρόλη την απεικόνιση των προσωπικών αδιεξόδων, αλλά και του αδιεξόδου της γερμανικής κοινωνίας έμελε να σφραγίσει μια για πάντα το δικαίωμα της προσωπικής και συλλογικής αντίστασης και αγώνα ενάντια σε κάθε μορφή εκμετάλλευσης με τη χρήση των όπλων.

Θέλοντας ακόμα να συμβάλλουμε στη διαεύκυνση της αποτελεσματικότητας ή όχι της ένοπλης δράσης αναδημοσιεύουμε το κείμενο της RAF δημοσιεύει την απόφασή της στην έστω και προσωρινή εγκατάλειψη των όπλων παραθέτοντας τον όλο προβληματισμό της.

Το κείμενο στάλθηκε σε γαλλική εφημερίδα στις 10-4-92 και πρωτοδημοσιεύθηκε στην Ελλάδα από τους συντρόφους του «ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ» στο τεύχος του Μάη.

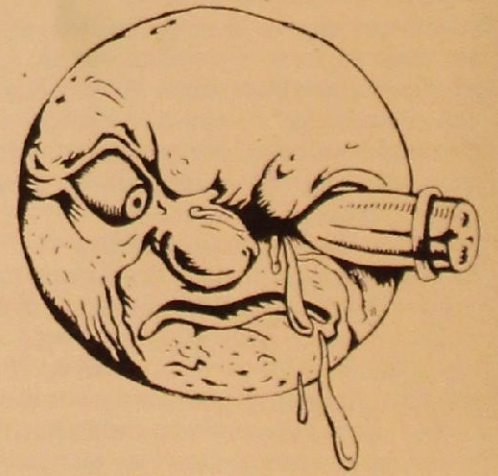
για, το πρόβλημα στέγης και τις συντάξεις. Επίσης πόσο ακόμα θα στέλνει τέτοιους ανθρώπους πίσω στην αβλιότητα που αυτό συνέχεια αναπαράγει.

Ε. Είναι τώρα και πολύ καιρό πραγματικότητα πως οι μπάτσος προστατεύουν τους φασίστες, δέχονται αντιφασίστες και οδηγούν διαδηλωτές στον θάνατο, όπως τον Conny wissmann, πυροβολούν και βασανίζουν πρόσφυγες με ηλεκτροσόκ κλπ.

Ζ. Άλλο ερώτημα είναι αν θα προελάσουν ξανά Γερμανοί στρατιώτες ενάντια σε άλλους λαούς και το κατά πόσο ακόμα θα στηρίζουν φασιστικά καθεστώτα ξέμε όπλα.

Όλα αυτά θα δείξουν το κατά πόσο μπορεί να απαντήσει ένας πολιτικός χώρος με λύσεις. Απο μόνοι τους δεν θα υποχωρήσουν σε κανένα σημείο. Πάντα θα χρειάζεται μία κοινωνική πίεση και πάλι για τις απαιτήσεις μας.

Εμείς κάναμε από την μεριά μας την κατατόπιση, τώρα εξαρτάται από την μεριά του κράτους πως θα συμπεριφερθεί. Αν συνεχίσουν να καταστρέφουν την πάλη αυτού που έχει πάρει τη ζωή

στα χέρια του εξοντώνοντάς τον, δηλαδή συνεχίζουν τον πόλεμο στους αντιστεκόμενους, τότε εμείς δεν θα το ανεχτούμε και θα θερματίσουμε την περίοδο της μη κλιμάκωσης.

Αν όσους παλεύουν για μία ανθρώπινη ζωή δεν τους αφήσουν να ζήσουν, τότε να ξέρουμε πως ούτε τα δικά τους άνηθα θα μπορούσαν να ζήσουν, παρ' όλο που δεν είναι στο συμφέρον μας. Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΣΑΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ.

ΦΡΑΣΙΑ ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ 10/4/92

Το κείμενο-ημερολόγιο που ακολουθεί δεν είναι μόνο μια συντροφική νοσταλγία για τα ωραία χρόνια της παριζιάνικης αυτονομίας. Πιστεύουμε ότι έχει κι έναν «εκπαιδευτικό» χαρακτήρα, μιας και πολλά ξέρουμε για την ιταλική αυτονομία, αλλά σχεδόν τίποτα για την αντίστοιχη γαλλική. Που βέβαια δεν είχε την ένταση και τον πλούτο της πρώτης, αλλά πάντως κάτι έκανε κι αυτή! Το πήραμε από το γαλλικό περιοδικό *Quilombo* (τεύχος Απριλίου-Μαΐου 1992), που μπορούμε να πούμε ότι συγγενεύει με το ρεύμα της αυτονομίας όπως το γνωρίσαμε στην Ιταλία. Για την απόδοση του κειμένου στα ελληνικά δούλεψαν η Κατερίνα με τη Μαρίνα. Εδώ να πούμε ότι ως περιοδικό σκεφτόμαστε στα προσεχή τεύχη να έχουμε ανάλογα ιστορικά κείμενα. Και αυτό επειδή η μνήμη μας (κοινωνική και κινηματική) δείχνει να αδυνατίζει επικίνδυνα! Άλλωστε κάποιες ιστορίες από το παρελθόν (και κυρίως το πρόσφατο) βοηθούν, αν κοιταχτούν με κριτικό μάτι και όχι με επιφωνήματα θαυμασμού, και ν' αντιληφθούμε καλύτερα το παρόν μας και ν' αποφύγουμε λάθη του μέλλοντός μας.

Η σύνταξη του περιοδικού

Τελευταίο φύσημα της μαγιάτικης αύρας, ή γαλλική παραλλαγή του ιταλικού νέου έτους, το αυτόνομο κίνημα παραμένει το αποκορύφωμα της πολιτικής βίας της δεκαετίας του 1970. Καθώς το συμπαράσχει η παλλιρροϊκή δύναμη της ιστορίας, θα εξαφανιστεί μαζί με την υποχώρηση των συμπεριφορών που ύμνησε.

Τα πρώτα όπλα

8 Ιουνίου 1977: Διαδήλωση στη μνήμη του Pierre Maitre, που ήταν σε ομάδα περιφρούρησης μιας απεργίας και δολοφονήθηκε στη Reims από τους ανθρώπους της CFT, υπηρέτες της εργοδοσίας. Παρευρίσκονται 4000 άτομα, μετά από κάλεσμα της άκρας αριστεράς. 200 νέοι με κράνη προηγούνται της πορείας, ακολουθούμενοι κατά πόδας από την Ομάδα Περιφρούρησης της Ligue. Πρώτη εμφάνιση των αυτόνομων. «Μας πήραν το Ονετνέι, τους πήραμε το Τραμόνι». Βροχή από κοκτέιλ μολότοφ εναντίον μιας εταιρίας νυχτοφυλάκων στη Nation.

30 και 31 Ιουλίου 1977: Διαδήλωση στη Malville εναντίον της κατασκευής της πυρηνικής υπεργεννητριάς Superholix. 50000 άτομα. 5000 CRS και GM οπλισμένοι με δακρυγόνα. Η οικολογική διαδήλωση που ήθελε να είναι ειρηνική καταλήγει σε κανονική μάχη. Εκατοντάδες ανεξέλεγκτα άτομα συγκροτούνται με τα CRS και τους μοτοσυκλετιστές της αστυνομίας στην απαγορευμένη ζώνη. Δακρυγόνα εναντίον μολότωφ. Μια εκατοστή τραυματίες ανάμεσα στους διαδηλωτές. Ένας νεκρός. 5 αστυνομικοί βαριά τραυματισμένοι. Είναι το βάπτισμα του πυρός. Οι αριστεριστές που έχασαν την πρωτοβουλία, βλέπουν το κίνημα να διαχάζεται από τα μέσα. Πολλοί παίρνουν σταδιακά πολύ επιθετικές θέσεις. Η οργή ανεβαίνει. Οι ιδέες παίρνουν τον δρόμο τους.

Ιταλία κόκκινη και μαύρη

Στην Ιταλία η ιστορία έχει πάρει φωτιά την άνοιξη του 1977. Είναι η έκρηξη του κινήματος των *emarginati* (περιθωριακών), που σηματοδότησε μια άνευ προηγουμένου ανάπτυξη του κοινωνικού πολέμου. Ένα καταπληκτικό κίνημα εξέγερσης διατρέχει όλη τη χερσόνησο. Οι Ινδιάνοι των Μητροπόλεων παίρνουν το μονοπάτι του πολέμου. Ο άνεμος της παρανομίας μετατρέπεται σε ανεμοστρόβιλο. Οι Untorelli ρίχνονται σε έφοδο για να πάρουν τον ουρανό. Ο σύντροφος P.38 κάνει αισθητή την παρουσία του στις πορείες της Αυτονομίας Operaia, στη Ρώμη και το Μιλάνο. Η *jambisation* γίνεται εθνικό άθλημα. Η καταστολή, αν και φονική, δεν μπορεί να συγκρατήσει την εξάπλωση της αναταραχής. Δεν συγκρατείται η άνοιξη. Ο ουρανός έπεσε επιτέλους στη γη.

Το γερμανικό φθινόπωρο

Το σούρουπο της δεκαετίας σηματοδοτείται από μια ξαφνική αναζωπύρωση της φλόγας. Η αναταραχή ξαπλώνεται σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Ο ορίζοντας είναι κόκκινος. Η παρακμή της αριστεράς, η αγωνία του αριστερισμού, η άνοδος της κοινωνικής εγκληματικότητας, επιταχύνουν την άνοδο του αυτόνομου κινήματος, που γεννιέται από τη σύμπτωση πολιτικών δυνάμεων της άκρας αριστεράς. Του μένει να ανακαλύψει τη δύναμη του και να τη δοκιμάσει. Είναι η μέθη της εκκίνησης. Το κίνημα που ρίχνεται στην έφοδο της ιστορίας, υποστηρίζεται από μια γενιά που δεν διέσχισε την επανάσταση, αλλά που η επανάσταση τη διέσχισε. Το Stammheim (δολοφονία των αγωνιστών της RAF στη φυλακή τους) θα είναι ο καταλύτης μιας επιταχυνόμενης διαδικασίας πολιτικής ανασύνθεσης. Το φθινόπωρο το κίνημα έχει περάσει στις υψηλές ταχύτητες της ιστορίας. Το αρχικό κύμα μετατρέπεται σε παλίρροια. Ατελείωτοι χώροι ανοίγονται στην αυτονομία.

18 Οκτωβρίου 1977: Ο Baader και οι σύντροφοί του «αυτοκτονούν» στη φυλακή του Στουτγκάρδη.

21 Οκτωβρίου: Με κάλεσμα της OCL, διαδήλωση στο Saint Lazare με συνθήματα: «Ναι, ο Μπάαντερ ήταν ένας σύντροφος!», «Αυτονομία! Επίθεση! Εργατιά!». Σύντομα θα στηθεί μια ποντικοπαγίδα γύρω από τους χιλιάδες συντρόφους, με αποτέλεσμα 300 συλλήψεις.

23 Οκτωβρίου: Τα γραφεία της Libération καταλαμβάνονται από 150 άτομα που επικαλούνται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Αυτόνομων Ομάδων του Παρισιού (Camarades, Marge, Poing Noir, Ocl, Autonomie Ouvrière) για να πετύχουν τη δημοσίευση ορισμένων κειμένων. Μετά από τους τόνους λάσπης που είχαν ρίξει εναντίον της ΡΑΦ αυτά τα «κοράκια της περιθωριοποίησης», επιβαλλόταν μια επανόρθωση. Ανεβαίνουν οι τόνοι. Μοιράζονται χαστούκια. Ζημιές. Συνθήματα που σκοτώνουν: «Όλοι οι δημοσιογράφοι είναι μπάτσου», «July, ήρθε η ώρα σου». Η Libé είναι όμηρος.

24 Οκτωβρίου: Πρώτη δίκη του Croissant. Διαδήλωση μπροστά στο δικαστήριο μετά από κάλεσμα της ΓΣΑΟΠ... 70 συλλήψεις.

29 Οκτωβρίου: Πρώτη μεγάλη γενική συνέλευση των αυτόνομων στο πανεπιστήμιο Jussieu. Συμμετέχουν 400 άτομα. Η συνέλευση είναι χαώδης. Έντονες διαμάχες για τη βία και τις προοπτικές του κινήματος.

15 Νοεμβρίου: Την παραμονή της τρίτης δίκης του Croissant, παράνομη διαδήλωση των αριστεριστικών οργανώσεων. Πορεία των αυτόνομων. Ένα γκαράζ της Μερσεντές και μια αντιπροσωπεία της Ζήμενς παίρνουν φωτιά.

16 Νοεμβρίου: Έκδοση του Klaus Croissant, δικηγόρου της ΡΑΦ.

17 Νοεμβρίου: Γενική συνέλευση των αυτόνομων στο Jussieu. 600 άτομα.

18 Νοεμβρίου: Διαδήλωση από τη République στη Nation. 10000 άτομα. 2500 αυτόνομοι. Πορεία διαμπαγής. Πολεμοχαρή συνθήματα: «Ενάντια στην Ευρώπη των αστυνομικών κρατών, επίθεση και αυτονομία!», «Ενάντια στην ανεργία και την ακριβή ζωή: κλοπή, λεηλασία και σαμποτάζ!». Συγκρούσεις σε όλη τη διαδρομή. Βροχή από ιπτάμενες φωτιές μέσα στη νύχτα. Εμπρησμοί στις κλούβες. Καμμένοι μπάτσου. Συγκρούσεις με την Ομάδα Περιφρούρησης των αριστεριστών. Κατεστραμμένες και καμμένες τράπεζες.

24 Νοεμβρίου: Συγκρούσεις και οδοφράγματα στο 14ο διαμέρισμα του Παρισιού μετά την (παράνομη) εκδήλωση καταληψιών από ειδικές ομάδες της αστυνομίας.

26 Νοεμβρίου: Νέα διαδήλωση. 1000 άτομα. Πάρτυ με κοκτέιλ μολότωφ στο τέλος. Η έδρα της *Semiper* καίγεται. Πλήθος τραυματίες.

19 Δεκεμβρίου: Επίθεση κατά του Fauchon που υπογράφει η οργάνωση «Les Smicards en retard». «Έτσι θα γλυτώσουμε από το να αγοράζουμε, να τρώμε, να χωνεύουμε και να χέσουμε όλα αυτά τα εμπορεύματα».

21 Δεκεμβρίου: Συνάντηση των αυτόνομων ενάντια στην καταπίεση στο Στρασβούργο. Επιτροπή υποδοχής: 4000 κρανιοφόροι αστυνομικοί. Αθρόες συλλήψεις. Πτώση. Το λυκόφως ενός μπλουζ;

Αδέλφια των όπλων

Η άνοδος του αυτόνομου κινήματος είναι πρώτα απ' όλα μια προσπάθεια υπέρβασης των ορίων των αριστερισμού, των αδυναμιών και των παραλογισμών του (κοντόθωρος λενινισμός, πρωτόλειος εργατισμός, κουραστικός προσκοπισμός, ξεδιάντροπος ολπορτουνισμός, εκλογομανία). Για καιρό θα ενοσάρκωναν την αμφισβήτηση της αμφισβήτησης, κατά κάποιο τρόπο την άκρα αριστερά της άκρας αριστεράς, τη μεγάλη άρνηση.

Η Παριζιάνικη Αντίσταση στα χρόνια του '70

Προωθούμενο από μια πληθώρα ομάδων, το κίνημα προσπαθεί να εφεύρει μια ανώτερη μορφή οργάνωσης, όχι κάθετη αλλά διατεταγμένη, τον συντονισμό που θα αναλάβει να πραγματοποιήσει τη σύνδεση μεταξύ όλων των συνιστωσών του κινήματος. Η αυτονομία γεννιέται από μια θέληση να ζήσει κανείς, αμέσως, κάτι άλλο. Αυτό που ορισμένοι αποκαλούν επανάσταση της καθημερινής ζωής, τον άμεσο κομμουνισμό. Το κίνημα συγκεντρώνει ανακατωμένους λιποτάκτες του τροτσισμού, τα πολιτικοποιημένα μαύρα μπλουζόν της «Προλεταριακής Αριστεράς» (περίοδος των Νέων Παρτιζάνων), τους μαοϊκούς του FLJ και του VLR, τους ντεμπορικούς της άκρας αριστεράς, τους *zopards* των κινημάτων του Μάη, όλους χαμένους στρατιώτες του κοινωνικού πολέμου. Παρά τις πορείες και τους συντονισμούς, το κίνημα παραμένει αρκετά ρευστό, ένας γαλαξίας ομάδων με συγκλίνουσες αλλά διάσπαρτες πρωτοβουλίες, ένα ψευδοκίνημα, το μέτωπο της άρνησης.

Πολύ σχηματικά μπορούμε να διακρίνουμε τρεις τάσεις:

- **Η λέγόμενη οργανωμένη αυτονομία:** Ο σκληρός πυρήνας του κινήματος. Το περιοδικό *Camarades* (Mascarade για τους φίλους) γεννιέται το 1976. Εργατιστές με σάλτα μπλονζέ, αναπτύσσουν ορισμένες θέσεις ιταλικής εισαγωγής (ταξική ανασύνθεση, αναδιάρθρωση, μη εξασφάλιση, αυτομείωση), όπως και ένα λόγο για την κεντρικότητα της σύγκρουσης, τη μαζική παρανομία. Η «Προλεταριακή Αριστερά» χωρίς τον δογματισμό;
- **Η OCL, κληρονόμος της ORA,** εκδίδει το *Front Libertaire*. Ινδιάνο-ελευθεριακοί και αναρχο-δωρεανιστές.

- **Η τάση των επιθυμιστών** (που λέγονται και παραληρηματίες). Είναι οι δημιουργικοί του κινήματος. Το *Marge* (που λέγεται και *Barge*). Το *Matin d'un blues*. Η επιθυμία και η ικανοποίησή της είναι πάνω απ' όλα. Ενάντιοι στην πυρηνική ενέργεια. Ενάντια στην ψυχιατρική. Λούμπεν διανόηση που διέφυγε από τον Ζωολογικό κήπο της Vincennes. Θεοποίηση της περιθωριοποίησης.

- **Οι στρατευμένοι-λούμπεν:** Οι χρεούμενοι του μαοϊσμού, φυγάδες των στρατευμένων οργανώσεων που γεννήθηκαν στο αυλάκι του Μάη. Οι ανεξέλεγκτοι του κινήματος. Αυτόνομοι μέσα στην αυτονομία. Μοναχικοί καουμπούδες. Οι αλήτες του κοινωνικού πολέμου που τους ενώνει η κοινή θέληση να μην αφήσουν την εξέγερσή τους να πνιγεί στη θεωρία. Λόγια του τύπου: «Οι μάζες είμαστε εμείς». Λένε να πάρουμε ό,τι μας αρνούνται. Ύμνος της καταστροφής. Η επιθετική αυτονομία που κατατρέχεται από το μύθο του πολεμιστή (Baader, Messine και οία). Η πιο εκτεθειμένη συνιστώσα του κινήματος, πάνω στην οποία θα επικεντρωθεί η καταστολή.

Η αυτονομία συνίσταται κυρίως στη σύγκλιση ορισμένων μαζικών συμπεριφορών, και ειδικότερα:

- **Οι μικροκλοπές:** Βαπτίστηκαν από ορισμένους «προλεταριακή επαναστατική πράξη». Θεωρήθηκαν ομαδικό άθλημα. Η «ελεύθερη εξυπηρέτηση» αναπτύχθηκε κατακόρυφα στο τέλος της δεκαετίας. «Να κλέβουμε μαζί και να το διεκδικούμε μαζί». Η ένωση των μικροκλοπών, ένα πρόγραμμα ελάχιστα κοινό.

- **Η άρνηση της εργασίας:** Άνευ όρων υπεράσπιση του αναπληρωτικού δικαιώματος στην τεμελιά. Δηλωμένοι εχθροί της μισθωτής δουλειάς. Προπαγανδίζουν τη μαζική αποχή από τη δουλειά. «Στα παλιά μας τα παπούτσια οι 35 ώρες, δεν θέλουμε να δουλεύουμε καθόλου!».

- **Οι καταλήψεις στέγης:** Το αντανάκλαστικό κατοικία: Το μόνο έντιμο νοίκι είναι αυτό που δεν πληρώνουμε. Λένε να κατοικήσουν το διάστημα χωρίς να το αγοράσουν και χωρίς να το πουλήσουν. Οι βάσεις αναδίπλωσης του κινήματος. Τόποι συ-

γκέντρωσης. Η κατάληψη: ένα σοβιέτ σε σμίκευση; Καταλήψεις εργασιακών χώρων, άγριες απεργίες. Η αυτονομία της εργατικής τάξης. Αυτομειώσεις. Κοινωνική ανυπακοή.

Πράξεις των όπλων

Καθώς αναδύονται από φαινόμενα που συνεβαίνουν στα τρίαθλα της κοινωνίας, και όντας το ορατό μέρος του παγού που προέρχεται από το υπόστρωμα της γενικευμένης εγκληματικότητας, οι αυτόνομοι πιστεύουν στη γεωμετρική πρόοδο της ανατροπής. Νιώθουν να τους σπρώχνει ο άνεμος της ιστορίας. Στοιχηματίζοντας στη μεταδοτικότητα του παραδείγματος, και για να διαδώσει την αναταραχή, το κίνημα παίρνει πλέον την πρωτοβουλία των κινήσεων. Παρεμβαίνει στο πεδίο της μικρής κλίμακας βίας, πολλαπλασιάζει τα χτυπήματα, μαθαίνει να χτυπά εκεί που πονάει. Στριζεται σε όλα τα ανοιχτά μέτωπα, στην ανάγκη ανοίγει κι άλλα (καταλήψεις στέγης, πειρατικά ραδιόφωνα, κοινωνικές δαπάνες), ενώ αναπτύσσονται παράλληλα πλήθος πρωτοβουλιών. ρυθμός επιταχύνεται. Ο αυτόνομος ακτιβισμός φτάνει σε παροξυσμό. Η γραμμή έχει χαραχτεί. Δεν γίνεται ακόμη πόλεμος, αλλά ο πόλεμος έχει κηρυχτεί.

5 Απριλίου 1978: Καμμά πενηνταριά αυτόνομοι επιτίθενται αφηνιάστικα στο Bataclan στην Ομάδα Περιφρούρησης του KCP, που τρώει το ξύλο της χροιάς της. Την επίθεση διεκδικεί η *Maree Noire*.

7 Μαρτίου 1978: Ημέρα δράσης των αυτόνομων σε ένδειξη διαμαρτυρίας για το θάνατο ενός φυλακισμένου. Εκκίνηση από ένα αμφιθέατρο του Jussieu, ένοπλο ξεστράτισμα στην πρωτεύουσα. Επίθεση σε ένα καφενείο όπου ο Λεούς γυρίζει ταινία. Βάνιμο των λουλουδιών. Ο λατινικός παράδεισος (το Καρτίε Λατέν) υψίσταται επίθεση με μολότωφ. Ένας υπολογιστής του πανεπιστημίου καταστρέφεται με ρόπαλα. Επιδρομή αστραπή στην οδό Lafayette. Καμμά εκατοστή βιτρίνες καταγής. Δεν εξυπηρετεί σε τίποτα, αλλά ανακουφίζει. Ένας σύντροφος, που συλλαμβάνεται με ένα μπλουζάκι στο χέρι, θα καταδικαστεί σε τριχρονη φυλάκιση, με τον ένα χρόνο αναστολή.

6 Απριλίου: Διαδήλωση εναντίον της πετρελαιοκρίδας. Ένα σύννεφο ανεξέλεγκτων ανοίγει την πορεία. «Δεν είναι η Βρετανία που πρέπει να καθαριστεί. Είναι το κεφάλαιο που πρέπει να δια-

λυθεί». Συγκρούσεις. Οι μπάτσοι σφυρίζουν το τέλος του διαλείματος. Παρέμβαση των ειδικών μονάδων. 21 συλλήψεις.

Πρωτομαγιά: Αναρχικοί και αυτόνομοι ξεφεύγουν από τη συνδικαλιστική διαδήλωση και συγκρούονται με τους μπάτσους και την Ομάδα περιφρούρησης της CGT. 200 άτομα μπαίνουν επικεφαλής της πορείας. Τυλιγμένοι με φουλάκια και κουκούλες, μια άγρια ορδή στα βουλεβάρτα. Οι μοτοσυκλετιστές της αστυνομίας που δέχτηκαν αιφνιδιαστική επίθεση, αφήνουν πολλές μοτοσυκλές στις φλόγες. «Ni trop, tôt, ni trop tard, ni trop l'ceine». Μεγάλη φασαρία. 83 σπασμένες βιτρίνες. Πλήθος λεηλασίες. Πέντε οδοφράγματα. Μια τριανταριά τραυματίες. 48 συλλήψεις.

2 Μαΐου 1978: «Εργασία, θα γίνει γλέντι!». Επίθεση εναντίον τριών ANPE (Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας) στο Παρίσι. Τη διεκδικεί η «Ομάδα για την επέκταση της πρωτομαγιάς στις επόμενες ημέρες», που καλεί τους εργαζόμενους όλης της χώρας να αναπαυθούν. Στις 9 Μαΐου θα έρθει η σειρά του Γραφείου του Poissy (από τη Marée Rouge).

12 Μαΐου: Οι Bombeuses à chapeaux, Αμαζόνες του κινήματος, καταστρέφουν το Βιβλιοπωλείο Γυναικών. «Νέες γυναίκες κόκκινες, πάντοτε πιο όμορφες».

13 Μαΐου: Ten years after. Οι αυτόνομοι καταληψίες της οδού Nationale οχύρνονται, περικυκλωμένοι από 150 CRS. Οχυρά του παρισινού μετώπου. Οι Απάτοι των προαστείων, στα χαρακώματα του κοινωνικού πολέμου. Οι καταληψίες της Nationale περιμένουν με κράνη στις ταράτσες την τελική επίθεση. «Να κρατήσουμε ή να πεθάνουμε».

25 Μαΐου 1978: Διαδήλωση αυτόνομων εναντίον του Μουντιάλ στην Αργεντινή. 400 άτομα οπλισμένα με ρόπαλα και μολότωφ κάνουν πορεία στους δρόμους του Παρισιού. «Φασίστες, δεν σας περιμένουμε πια, σας ψάχνουμε!». Επίθεση στο πανεπιστήμιο της οδού Assas. Σπασμένα τζάμια, βροχή μολότωφ. Αιφνιδιασμένοι οι μπάτσοι αφήνουν μια κλούβα στις φλόγες. «Μεγάλη είναι η αταξία κάτω από τον ουρανό, συνεπώς η κατάσταση είναι θαυμάσια».

27 Μαΐου: Γιορτή της Rouge... Τακτική μάχη μεταξύ της Ligue και των αυτόνομων. Κλασικό έργο. Το ίδιο βράδυ, για αντίποινα, η έδρα των τροτσκιστών χτυπιέται από την προλεταριακή αυτονομία.

11 Ιουνίου '78: Απόπειρα εναντίον του κλαμπ Méditerranée από εξαγριωμένους χαμηλόμισθους.

14 Νοεμβρίου '78: Βίαιη επέμβαση της αστυνομίας σε μια συνέλευση αυτόνομων στο Tolbiac, προμαχώνα του κινήματος. Το κτίριο εκκενώθηκε από ροπαλοφόρους. Περίπου 100 συλλήψεις.

13 Ιανουαρίου '79: Κίνηση αστραπή στο Saint Lazare. Σάββατο απόγευμα στους μεγάλους δρόμους, μια εκατοστή αυτόνομοι οπλισμένοι με σίδερα και ξύλα, ξεκινούν πορεία πίσω από ένα πανό με σύνθημα «Ενάντια στην ακρίβεια της ζωής, αυτονομία και επίθεση». Κατεβάζουν καμιά δωδεκαριά βιτρίνες, λεηλατούν ένα κατάστημα με όπλα, επιτίθενται στο ταμείο εισπράξεως γενικών φόρων — ο στρατιωτικός στόχος της επιχείρησης — και σε δύο πρακτορεία που στέλλουν αντικαταστάτες στη θέση των εργαζόμενων που απουσιάζουν για κάποιο λόγο απ' τη δουλειά τους. Οι μπάτσοι πιάνουν τέσσερεις αιχμαλώτους πολέμου. Οι Αυτόνομες Επαναστατικές Ταξιαρχίες διεκδικούν την ενέργεια. «Ενάντια στην ιλιγγιώδη αύξηση των τιμών». Γενική κατακραυγή από την κοινή γνώμη. Το VGE θα μιλήσει στο Υπουργικό Συμβούλιο με αφορμή τα γεγονότα στο Saint Lazare, για επίδειξη κοινωνικής αποσύνθεσης. Η αυτονομία αρχίζει ή τελειώνει όλα τα υπόλοιπα.

17 Ιανουαρίου '79: Μαζικές συλλήψεις στο κίνημα. Στους «συντρόφους και αγωνιστές της κατάληψης Hebrard», τελευταίο οχυρό του κινήματος μετά την εμφάνιση των Nationale και Lohire, οι Keufs (ειδικό σώμα της αστυνομίας σ.τ.μ.) βρίσκουν δύο κολτ. Θα σκοτωθούν τρία άτομα σε ανταλλαγή πυροβολισμών.

22 Ιανουαρίου '79: 150 άτομα περικυκλώνουν το Μέγαρο της Δικαιοσύνης κατά τη διάρκεια της δίκης των «Τεσσάρων του Saint Lazare». Ετυμγορία: από δύο ως τέσσερα χρόνια. Ένας απ' τους τέσσερεις θα σηκωθεί υψώνοντας τη γροθιά του για να φωνάξει: «Δεν πρέπει να κλαίμε, πρέπει να μαχόμαστε».

31 Ιανουαρίου '79: Ένας οπλισμένος κομμάντο εισβάλλει στο σπίτι ενός δικαστή στο Παρίσι και καταστρέφει. Σε απάντηση της δικαστικής απόφασης του Saint Lazare. «Το κλείσιμο των συντρόφων μας σε κλουβιά, δεν μας αφήνει παρά την επιλογή των όπλων». Μαζικές συλλήψεις ακολουθούν πολύ γρήγορα.

5 Φεβρουαρίου '79: 98 παρκόμετρα καταστρέφονται στο Παρίσι. 10 συλλήψεις για ανάκριση. Την ευθύνη ανέλαβε το P.A.R.C. (Για μια Ριζοσπαστική Αυτονομία Ενάντια στο Κεφάλαιο — το parc στα γαλλικά σημαίνει και παρκόμετρο σ.τ.μ.).

24 Φεβρουαρίου '79: Στα χαλυβουργεία Longwy αντιπαραθέσεις ανάμεσα σε σιδηρουργούς και τους ιδιωτικούς μπάτσους της επιχείρησης. Αρχετές εκατοντάδες εργαζόμενοι με κράνη και οπλισμένοι με σιδηρολοστούς, επιτίθενται στα γραφεία της εταιρείας. Επικεφαλές είναι οι οδηγοί με τις

μπουλντόζες. Συμπλοκή μεγάλων διαστάσεων. Βροχή από πέτρες και κοκταίλ από καρφιά με μπάλες από χάλυβα. Πυροβολισμοί από αυτόματα όπλα. Το μίσος της τάξης είναι ασυγκράτητο. Η πολιτορκία θα διαρκέσει όλη τη νύχτα. 14 αυτοκίνητα των ειδικών δυνάμεων καταστρέφονται. Οι περίπου 20 μπάτσοι που βρίσκονται πολιτορκημένοι στα γραφεία θα χρησιμοποιήσουν 800 δακρυγόνα. Η ενότητα των εργοδοτών έχει λεηλατηθεί. Τα συνδικάτα δεν καταφέρνουν να πάρουν πίσω τον έλεγχο των στρατευμάτων τους. Τις επόμενες μέρες η «φωτιά» απλώνεται. Στις 7 Μαρτίου, τα γραφεία των εργοδοτών της σιδηρουργίας στη Valenciennes καταστρέφονται. Οι εργαζόμενοι στο Usinor Denair ανοίγουν ένα δεύτερο μέτωπο εργατικής βίας. Τα γραφεία της εταιρείας έχουν καταληφθεί από εκατοντάδες προλεταριους γεμάτους ελπίδες και διεκδικήσεις. Φυσάει άνεμος πολέμου. «Το Longwy, το Denain, μας δείχνουν το δρόμο».

Αυτή η μεγάλη αχτίδα στην Ανατολή

Το ξυπνητήρι της εργατικής βίας ανοίγει ιλιγγιώδεις προοπτικές. Πυροβολισμοί έπεσαν στο Denain. Η αντιπαραθέση διάβηκε ένα αποφασιστικό κατώφλι. Τα συνδικάτα είναι αναγκασμένα να κατακρίνουν τους προλεταριους. Αυτό που αναστάτισε το Longwy, υποβόσκει λίγο-πολύ παντού. Πολλοί μιλούν για συνέχιση της αρχής που έγινε, για επίτευση της ρήξης. Ο ουρανός καλύπτεται από σύννεφα. Η καταιγίδα πλησιάζει.

22 Μαρτίου '79: Προειδοποιητικές μαζικές συλλήψεις στα κέντρα των αυτόνομων. 83 συλλήψεις στην κατάληψη Saint Blaize.

23 Μαρτίου '79: Το Little Big Horn των Ινδιάνων της Μητρόπολης. Πορεία σιδηρουργών από τη Λωραίνη. Διαδήλωση-τέρας της CGT. 100000 άτομα, εντυπωσιακή ούρα της πορείας από αυτόνομους. «Οι νέοι προλεταριοί προς την εργατική τάξη: αυτονομία και επίθεση». «Ενότητα, δράση, καταστροφή». Στις 3 οι οργανωμένοι ανοίγουν το χορό. Τότε 200 ευκίνητα άτομα μπαίνουν στη διαδήλωση, με τους υπόλοιπους να τους υποδέχονται με καταπληκτική πολεμική κραυγή. Τους περικυκλώνουν γρήγορα και ακολουθεί ένα μνημειώδες ξυλοφορτωμα, που τους συντρίβει κάτω από μια βροχή από καρφιά και πέτρες. Τελείως παραμορφωμένοι επιστρέφουν σ' αυτούς που τους προστατεύουν τους συνδικαλιστές της CGT (συνδικάτο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος σ.τ.μ.). Στο τέλος της διαδρομής οι αυτόνομοι επιτίθενται στα CRS και μετά σπάνε βιτρίνες. Στην πλατεία της Όπερας βρίσκονται εκατοντάδες θεατές που δείχνουν συμπάθεια και το διασκεδάζουν.

Κατεβάζουν καμιά εκατοστή βιτρίνες. Στο χορό επιστρέφουν και οι εργάτες των μεταλλουργείων. Εργάτες και προλεταριοί ενωμένοι από τους ιερούς δεσμούς της λεηλασίας καταστρέφουν το κέντρο της πόλης. Βόμβες μολότωφ χρησιμοποιούνται σε «βιομηχανικές» ποσότητες. Αυτοκίνητα καίγονται σε όλη τη λεωφόρο. Οι οδομαχίες θα κρατήσουν τέσσερεις ώρες. Τα συνεργεία του δήμου δεν θα καθαρίσουν παρά πολύ αργά, τα οδοφράγματα. Με τον ερχομό της νύχτας μια εκατοστή από ανένδοτους αναδιπλώνονται στο σταθμό de l'Est όπου και φτιάχνουν οδοφράγματα. Σίδερα και ξύλα σε στοκ είναι κρυμμένα στις αποθήκες δεμάτων του σταθμού. Η τελική έφοδος θα είναι μια αποκαλύψη. Αποτέλεσμα του αγώνα: 200 τραυματίες, 116 ανάμεσα στα CRS (οι δύο είναι διοικητές μονάδων) και οχτώ βαριά τραυματισμένοι ανάμεσα στους διαδηλωτές. 121 καταστραμμένες βιτρίνες. Μπροστά στην έκταση των ζημιών που έπαθαν τα μαγαζιά τους, οι μικροί έμποροι απαιτούν την απαγόρευση των διαδηλώσεων στο κέντρο της πόλης. Οι λύκοι μύηκαν στο Παρίσι.

24, 25 Μαρτίου '79: Σε απάντηση των μαζικών συλλήψεων, τέσσερα αστυνομικά τμήματα δέχονται επίθεση. Την ευθύνη ανέλαβε η «Ομάδα Επίθεσης για τη Ριζοσπαστικοποίηση των Αγώνων».

1η Μαΐου: Σύντροφοι συμποτάρουν την παραδοσιακή γιορτή παραφροσύνης που οργανώνουν οι σταλινικοί. Πανώ με σύνθημα «η εργασία απελευθερώνει» στο τέλος της πορείας. Η ομάδα περιφρούρησης της ομοσπονδίας των σταλινικών ορμάει αρκετές φορές εναντίον των αυτόνομων κατά τη διάρκεια της της πορείας. Στη Βαστίλλη οι σταλινικοί θα προστατέψουν τα CRS από τις πέτρες και άλλα αντικείμενα που πετάγονταν. Η ομοσπονδία έχει άδικο. Οι ειδικές δυνάμεις θα εκδικηθούν όμως, τραυματίζοντας σοβαρά 12 σταλινικούς. Το απόγευμα ακολουθούν οι μολότωφ. Οι ειδικές δυνάμεις αφήνουν πίσω τους δύο φλεγόμενα αυτοκίνητα.

Κατά τη διάρκεια της νύχτας βροχή από βόμβες σ' όλο το Παρίσι. Καμιά δωδεκαριά στόχοι. Μεταξύ άλλων, δύο αστυνομικά τμήματα, η τράπεζα Ρότσιλντ, η έδρα του CNPF. Ο «Συντονισμός των επαναστατικών πράξεων» διεκδικεί τη χοροεσπερίδα. «Είναι η ώρα για την προλεταριακή επίθεση». Οι αυτόνομοι αναδιοργανώνονται και διεκδικούν καμιά εικοσαριά σπασμένες βιτρίνες στο έκτο διαμέρισμα του Παρισιού.

23 Απριλίου '79: Συνάντηση στο Mutu που οργανώσαν οι αυτόνομες κολλεκτίβες με θέμα τα γεγονότα της 23ης Μαρτίου. Παρευρίσκονται 2000 άτομα. Χαώδης συζήτηση.

7-8 Ιουνίου: Κινήσεις-ξεσπάσματα. Εννέα αυτόνομοι σπάνε βιτρίνες. «Μόνο μια λύση, η καταστροφή». Πέντε συλλήψεις.

26 Ιουνίου: Μυστηριώδες απόπειρες εναντίον των χώρων συντονισμού των αυτόνομων κολλεκτίβων του Παρισιού.

Επύλογος

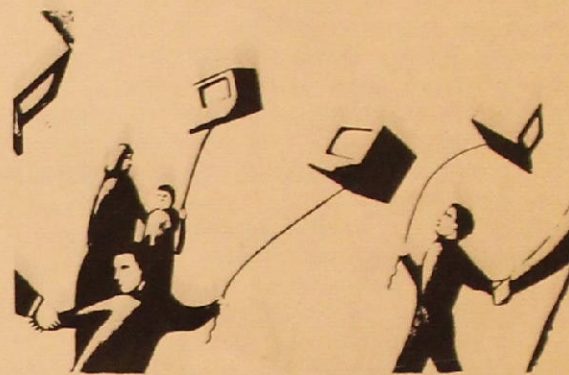
Αλλά το φθινόπωρο το κίνημα θα λαχανιάσει. Η υποχώρηση είναι αναπόφευκτη. Το κράτος έχει βάλει σε λειτουργία μια λογιστική πολέμου, της οποίας δεν μπορεί να κατευναστεί η βία, η διάρεκτα και η απανθρωπιά (μυστικοί αστυνομικοί, παρακολουθήσεις τηλεφώνων, μαζικές συλλήψεις). Χτυπάει μεθοδικά τις θέσεις του κινήματος. Στετημένος από κέντρο βάρους ένας ολόκληρος χώρος διαλύεται. Είναι η αναδίπλωση. Το κίνημα έχει μπει σε μια προοπτική παρακμής. Μερικοί δηλώνουν παρ' όλα αυτά τη θέληση να μην αφεθούν να οβήσουν τα κάρβουνα της στιγμή που τρεμοπαίζει η φλόγα της επανάστασης...

Chico Praxis,
Πρώην οπαδός των 70's

Φωτογραφία και Computers «Αλήθεια» και «Ψέμμα»

Η φωτογραφία δεν εκφράζει (αναγκαστικά) αυτό που έπαψε να υπάρχει, παρά μόνο και σίγουρα αυτό που υπήρξε. Αυτή η λεπτολογία είναι αποφασιστικής σημασίας. Μπροσ σε μια φωτογραφία η συνείδηση δεν παίρνει σώνει και καλά το νοσταλγικό δρόμο της ανάμνησης (πόσες φωτογραφίες είναι έξω απ' τον ατομικό χρόνο), αλλά για κάθε φωτογραφία στον κόσμο, τον δρόμο της βεβαιότητας: η ουσία της φωτογραφίας είναι να επικυρώνει εκείνο που παριστάνει.

P. Μπαρτ (1980)

Διανύοντας την εποχή των εικόνων και των εκφραστών τους (φωτογραφία, τηλεόραση, βίντεο) η αλήθεια των γεγονότων έγινε μια συνεπαγωγή τους. Τα mass media καθημερινά βομβαρδίζουν με εικόνες που το ανεκτίμητο της αξίας τους είναι η αντικειμενικότητά και η αξιοπιστία τους. Η ανθρώπινη μάζα έχει γίνει θιασώτης της φωτογραφικής πραγματικότητας και οι αναφορές της στα γεγονότα έχουν σαν αφετηρία την «πραγματικότητα» αυτή. Πρόσφατα είχαμε ένα τέτοιο παράδειγμα όπου τα μικροαστικά βαμπίρ βίωσαν ένα καλοσηκνησμένο πόλεμο σε απ' ευθείας μετάδοση απ' τις ραδιοεργές συσκευές τους και ο κύριος άξονας σχολιασμού ήταν η αναμφισβήτητη εικόνα.

Κανένας παράγοντας ανησυχίας δεν υπήρχε μέχρι τώρα για την αλήθεια των φωτογραφικών ντοκουμέντων, αφού το μοντάζ και η μερικότητα στη χρήση τους, μπορεί να ανιχνευτεί ή να αποκαλυφθεί και η κατάχρησή τους δε θα διαιωνιζόταν. Πρόσφατα, όμως, ένα καινούριο προϊόν ηλεκτρονικής τεχνολογίας εμφανίστηκε στην αγορά, κύρια από μια αμερικανική εταιρεία, την Scitex American Corporation και κλονίζει την αξιοπιστία των εικόνων. Το computer imaging έχει τη δυνατότητα να επέμβει στη φωτογραφία, να την ανασυνθέσει, να τη μιζέρει και να την ανασκευάσει κατά βούληση. Το σημαντικό είναι, όχι οι ίδιες οι τεχνικές επέμβασης, που είναι λίγο-πολύ γνωστές, αλλά ότι γίνονται ευκολότερες και κύρια ότι είναι αδύνατο να ανιχνευτούν. Το βίντεο έχει επίσης μεγάλη δεκτικότητα στην επέμβαση κομψιότερη.

Το Computer Imaging χρησιμοποιείται ήδη στον κινηματογράφο (για ειδικά εφέ) και πολλά τέτοια μηχανήματα έχουν εγκατασταθεί σε διαφημιστικά γραφεία. Η χρήση του είναι υπό συζήτηση σε περιοδικά και εφημερίδες, με σκοπό τη βελτίωση των φωτογραφιών (πούς άραγε θα οριοθετεί τη βελτίωση αυτή;). Σε μια εποχή έξαρσης των μέσων μαζικής επικοινωνίας, όπου οι επαγγελματίες κατασκευαστές και σκηνοθέτες ειδήσεων παράγουν πλήθος ψευδογεγονότα — που πλασάρονται ως εμπορεύσιμο αγαθό — για το αχόρταγο κοινό τους, δε θα μείνουν απαθείς στην ευκολία χρήσης τέτοιων μηχανημάτων (δεδομένης βέβαια της ηθικής του εμπορίου και των δημοσιογραφικών). Το κοινό είναι έτοιμο και πρόθυμο να πληρώσει οποιοδήποτε τίμημα αρκεί να έχει «περισσότερη πληροφόρηση» και την ψευδαίσθηση γνώσης και ελέγχου του κόσμου. Η θελκτικότητα αυτή του κοινού, δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο: Ανάγκη για υπερπληροφόρηση άρα κατασκευή ψευδογεγονότων, δηλαδή ειδήσεων πιο γοητευτικών και συναρπαστικών απ' την ίδια την εμπειρία, με συνέπεια οι ειδησεογραφοί να μην καταγράφουν την εμπειρία, αλλά να σκηνοθετούν σκηνές και βέβαια το κοινό να δυσκολεύεται πλέον να παρακολουθήσει την καθημερινή πραγματικότητα του και να χάνεται σε στερεότυπα, απλουστεύσεις, προπαγάνδα και σε κάθε είδους οπτικής ή ακουστικής υποβολής.

Είναι άγνωστο, λοιπόν, πώς θα χρησιμοποιηθούν όλα αυτά τα κομπιουτερέ τεχνάσματα απ' την εξουσία του τύπου σε κοινωνίες που απαιτούν την υπερπληροφόρηση και ακόμα χειρότερα από εξουσίες και κρατικούς μηχανισμούς καταστολής που απαιτούν πλήρη έλεγχο και συνθλίβουν ό,τι και όποιον αντιστέκεται (πόσα σενάρια άλλωστε έχουν φτιαχτεί μέχρι τώρα στην ασφάλεια, σε πόσους μάρτυρες έχουν υποβάλει φωτογραφίες «μη σεσημασμένων» ατόμων, πόσες δίκες έχουν γίνει χωρίς στοιχεία).

Μήπως λοιπόν έφτασε η εποχή που θα γίνουμε πρωταγωνιστές ή κομπάρσοι μιας Οργουελιανής κοινωνίας και θα αναρωτιόμαστε για την πραγματικότητα της ή απλά είναι ακόμη ένα σενάριο επισημονικής φαντασίας που εκτυλίσσεται εν αγνοία μας;

Αντζελα Σαλωμίδου

